

Stavangerskolen 2019

Kvalitets- og utviklingsmelding

STAVANGER KOMMUNE

Stavangerskolen 2019

Kvalitets- og utviklingsmelding

Opplæringsloven fastsetter at skoleeiere plikter å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. I Stavanger kalles denne rapporten «kvalitets- og utviklingsmelding».

St.meld.nr 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen* fremhever viktigheten av at styringsorganene i kommuner og fylkeskommuner har et bevisst og kunnskapsbasert forhold til kvaliteten på grunnopplæringen for å følge opp utviklingen av sektoren på en god måte.

Rapport om tilstanden i opplæringen

Rapporten om tilstanden i opplæringen skal omhandle læringsresultater, frafall og læringsmiljø. Den årlige rapporten skal drøftes av skoleeier, det vil si bystyret, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd.

Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem

Tilstandsrapporten er et sentralt element i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Regjeringen har fastsatt mål knyttet til læringsresultater, frafall og læringsmiljø som grunnlag for å vurdere kvaliteten i grunnopplæringen. Til de nasjonale målsettingene har regjeringen stilt opp indikatorer som skal gi grunnlag for å vurdere hvor langt skoleeier er kommet i å nå målene.

For de fleste tema som belyses i foreliggende kvalitets- og utviklingsmelding, er det fastsatt grenseverdier som indikerer grad av resultatoppnåelse. Grenseverdiene markeres i de ulike figurer og tabeller med grønn, gul, oransje eller rød farge. Rådmannen har lagt til grunn Læringlabens beregningsmåter for fastsetting av grenseverdier/grad av resultatoppnåelse.¹

Krav til innhold i tilstandsrapporten

Tilstandsrapporten skal, som et minimum, omtale læringsresultater, frafall og læringsmiljø. Det er data fra *Skoleporten* som hovedsakelig skal benyttes som grunnlag for skoleeiers vurdering av tilstanden. *Skoleporten* er en nettportal for vurdering av kvalitet i grunnopplæringen. Hensikten med *Skoleporten* er at skoler, skoleeiere, foresatte, elever og andre interesserte skal få tilgang til relevante og pålitelige nøkkeltall for grunnskoleopplæringen.

Stavanger kommune legger stor vekt på hjem – skole samarbeid. Foreldre inviteres årlig til å gi tilbakemelding på sine barns opplæringstilbud gjennom foreldreundersøkelser. Resultater fra foreldreundersøkelsene tas opp i et eget kapittel i kvalitets- og utviklingsmeldingen.

Også forskjellene mellom jenters og gutters karakterer og nasjonale prøveresultater synliggjøres i Stavangers kvalitets- og utviklingsmelding.

¹ For utfyllende informasjon vises det til dokumentet [Bruk av farger og dialogkart i evidensinformert skoleutvikling](#)

Innhold

Innhold	3
1. Sammendrag	4
2. Hovedområder og indikatorer	6
2.1.1. Antall elever og lærerårsverk.....	8
2.1.2. Lærertetthet.....	9
2.1.3. Vurdering - elevtall og årsverk.....	10
2.1.4. Tilpasset opplæring og spesialundervisning	12
2.1.5. Vurdering - tilpasset opplæring og spesialundervisning	15
2.2. Læringsmiljø	17
2.2.1. Vurdering for læring	19
2.2.2. Arbeidsro og mestring	20
2.2.3. Støtte fra lærerne og læringskultur	23
2.2.4. Trivsel og motivasjon	24
2.2.5. Elevdemokrati og medvirkning.....	27
2.2.6. Mobbing.....	28
2.2.7. Vurdering - resultater fra Elevundersøkelsen	30
2.3. Foreldres opplevelse av Stavangerskolen	31
2.3.1. Resultater fra foreldreundersøkelsene.....	31
2.3.2. Vurdering - resultater fra foreldreundersøkelsene	33
2.4. Læringsresultater	36
2.4.1. Læringsresultater i lesing som grunnleggende ferdighet og i faget norsk.....	36
Læringsresultater i regning som grunnleggende ferdighet og i faget matematikk	44
2.4.2. Læringsresultater i engelsk	50
2.4.3. Elevenes digitale hverdag	55
2.4.4. Grunnskolepoeng	57
2.4.5. Vurdering - elevenes læringsresultater	58
2.5. Overgangen fra grunnskole til VGO	61
2.5.1. Vurdering - overgang til VGO.....	63
3. System for kvalitetsvurdering og skoleutvikling	64
3.1. Kvalitetsvurdering og skoleutvikling i Stavangerskolen	64
3.2. Årlig tilstandsrapport.....	65
3.3. Skolenes tiltaksplaner	65
3.4. Resultatmålsettinger i kvalitetsplanen	66
4. Konklusjon og utfordringer	67

Alle foto er fra Austbø skole med unntak
av foto på s.27, som er fra Lunde skole

1. Sammendrag

Vedtatte mål og utviklingsområder

Kunnskapsdepartementet har satt følgende mål for grunnopplæringen:

*Alle har et godt og inkluderende læringsmiljø
Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
Alle lykkes i opplæringen og utdanningen*

Departementet forventer at målsettingene skal danne grunnlag for prioritering av faglige mål og temaområder, og for utvikling av nye tiltak og virkemidler.

Utviklingsområdene i Stavanger kommunes *Kvalitetsplan for skole 2016-2020*, sammen med *Årsplan for kompetanseutvikling i skolen*, understøtter Kunnskapsdepartementets mål for grunnopplæringen. Kvalitetsplanen forplikter alle stavangerskolene til å jobbe spesielt med følgende utviklingsområder:

- Medborgerkompetanse og sosialt medansvar
- Lesing og skriving som grunnleggende ferdigheter
- Regning som grunnleggende ferdighet

Elever og undervisningspersonale

Befolkningsframskrivingene viser at elevtallet i Stavanger vil ligge på dagens nivå i kommende tiårsperiode. Skoleåret 2018-19 hadde Stavanger rundt 15.300 elever fordelt på 40 kommunale grunnskoler.

Antall lærerstillinger steg med 63 årsverk fra skoleåret 2017-18 til skoleåret 2018-19. Kvinneandelen av lærerne i Stavanger utgjør 75 prosent. Kjønnfordelingen har vært stabil siden første registrering i GSI i 2004. Den gang var 74 prosent av lærerne kvinner.

Våren 2019 innførte Stavanger kommune ny prosess for utlysning av lærerstillinger. Ledige stillinger ble fortløpende lyst ut av den enkelte skole så snart det ble klart hvilke behov og ressurser skolene hadde. På bakgrunn av årets erfaringer ønsker rådmannen at den nye ansettelsesprosessen videreføres til neste år.

Stavanger har de to siste årene hatt en markert nedgang i gjennomsnittlig gruppestørrelse på 1.-4.trinn og på 5.-7.trinn. Dette som følge av bevisst satsing på økt lærertetthet på småskoletrinnet og innføring av lærernorm fra skoleåret 2018-19. Stoltenbergutvalget foreslår i NOU 2019:3 *Nye sjanser – bedre læring* at elevenes rett til tidlig og tilpasset innsats styrkes ved at det blant annet innføres lovkrav om at alle skoler skal ha en støttemodell med tre nivåer.

Tilpasset opplæring og spesialundervisning

Skoleåret 2018-19 mottok 10,8 prosent av stavangerelevne spesialundervisning. Det er økning i andel elever som får spesialundervisning i Stavanger. Andre storbyer har i større grad valgt å styrke ordinær undervisning og gir tidlig innsats gjennom tilpasset opplæring. 2 av 3 elever som får spesialundervisning, er gutter. Dette gjelder både i Stavanger og nasjonalt.

Stoltenbergutvalgets peker i rapport om kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp på svakheter ved dagens system for spesialundervisning og fremmer forslag om at det etableres et helhetlig system for spesialundervisning.

Rådmannen skal innen utgangen av 2019 forslå konkrete tiltak til bedre organisering, og mer effektiv ressursutnyttelse av spesialundervisningen i Stavanger. Dette innebærer blant annet å ha en bred gjennomgang på hvordan støttetjenestene kan brukes på en mer systematisk og effektiv måte til hjelp for skolene med å tilrettelegge all opplæring.

Læringsmiljø

Stavangerelevene rapporterer om høy tilfredshet med sitt skoletilbud. Dette gjelder både elevene på 7. og 10.trinn. Elevtilfredsheten er høy sammenlignet med andre storbyer.

Resultater fra Elevundersøkelsen viser at mens noen elever sier det er god arbeidsro i timene, finnes det samtidig en gruppe elever som ikke synes arbeidsroen er god.

Elevene opplever i stor grad at de mestrer oppgavene de får på skolen. Men det finnes en liten gruppe elever på 10. trinn som oppgir at de ikke mestrer oppgavene og har vansker med å forstå lærerens forklaringer. Her ligger det en klar utfordring til ungdomsskolene om å utvikle en pedagogisk praksis der elever på ulike faglige nivåer kan få mestringsopplevelser.

Andelen stavangerelever som opplever mobbing fra medelever, er markert lavere i Stavanger enn gjennomsnittet nasjonalt og for sammenlignbare storbyer. Flere skoler fra Stavanger deltar i kompetansehevingstiltak i regi av Utdanningsdirektoratet på skolemiljøområdet.

I forbindelse med utarbeidelse av ny kvalitetsplan for Stavangerskolen ble alle elevrådene i Stavanger, Rennesøy og Finnøy høsten 2018 invitert til å drøfte og gi innspill på hva som kjennetegner en god skole. Elevenes beskrivelser av gode læringsmiljø er samlet i heftet *Hva er en god skole?* Heftet er distribuert til alle grunnskolene i de tre kommunene med en oppfordring til skolelederne og kontaktlærerne for elevrådene om å bruke elevenes «kjennetegn på god praksis» i utviklingen av egen skole. Videre vil elevenes beskrivelser bli innarbeidet i den nye kvalitetsplanen som skal gjelde for «Nye Stavanger» fra våren 2020.

Foreldres opplevelse av Stavangerskolen

Gjennom de årlige foreldreundersøkelsene gir foreldre tilbakemeldinger til skolene om barnas opplærings- og skolefritidstilbud.

Skolene får gode tilbakemeldinger fra foreldre når det gjelder skolens håndtering av negativ elevatferd. Foreldre gir videre uttrykk for at FAU og driftsstyret fremmer fellesinteressene til foreldrene på en god måte. Mange foreldre vet imidlertid lite om hva FAU og driftsstyret gjør.

Indeksen *Motivasjon* skåres noe under målsetting. Årsaken er at en gruppe foreldre rapporterer at deres barn ikke er særlig interesserte i å lære på skolen, ikke liker skolearbeidet, eller at barnet ikke gleder seg til å gå på skolen

De skolevise resultatene fra sfo-undersøkelsen viser at foreldre ved de aller fleste skolene er svært tilfredse med SFOs aktivitetstilbud, ansattes oppfølging av barna og den informasjon de får om tilbudet. Størst variasjon i grad av tilfredshet er det på spørsmål om måltid på SFO. Forskjellene skyldes blant annet ulike rammevilkår og nivå på matpenger. Enkelte skoler har ikke matservering på SFO.

Læringsresultater

Elevene i Stavanger oppnår jevnt over gode resultater på de nasjonale prøvene. Resultatene ligger over gjennomsnittet nasjonalt både på 5., 8. og 9. trinn.

Jenter oppnår bedre resultater på de nasjonale leseprøvene enn gutter, mens gutter presterer bedre enn jenter på de nasjonale prøvene i regning og engelsk lesing. Likevel får jenter bedre karakterresultater i fagene engelsk og i matematikk.

Mens forskjellen mellom gutters og jenters gjennomsnittlige karakterresultater utgjør 4 grunnskolepoeng, viser Stoltenbergutvalget til at forskjeller i foreldres utdanningsnivå medfører langt større ulikheter. Svakest ut kommer gutter som har foreldre med lav utdanning. Barn av foreldre med grunnskole som høyeste utdanning, har i gjennomsnitt 12 grunnskolepoeng mindre enn barn av høyt utdannede foreldre. En forskjell på 12 grunnskolepoeng tilsvarer 3 års skolegang.

Stavangerelevenes gjennomsnittlige grunnskolepoengsum økte hvert år fram til skoleåret 2016-17. Våren 2017 var gjennomsnittlig grunnskolepoengsum 42,5 poeng. De to siste årene har det vært en liten nedgang. Våren 2019 var gjennomsnittlig grunnskolepoengsum 42,3 poeng.

2. Hovedområder og indikatorer

Hovedmål og utviklingsområder

Kunnskapsdepartementet har for 2019 satt følgende mål for grunnopplæringen:

*Alle har et godt og inkluderende læringsmiljø
Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
Alle lykkes i opplæringen og utdanningen*

Departementet forventer at målsettingene skal danne grunnlag for prioritering av faglige mål og temaområder, og for utvikling av nye tiltak og virkemidler.

Målene henger tett sammen. Et godt læringsmiljø er både et mål i seg selv og en forutsetning for god læring. Gjennomføring av videregående opplæring henger tett sammen med det faglige og sosiale utgangspunktet elevene har.

Stavanger kommunes *Kvalitetsplan for skole 2016-2020* forplikter alle stavangerskolene til å jobbe spesielt med følgende tre utviklingsområder:

- Medborgerkompetanse og sosialt medansvar
- Lesing og skriving som grunnleggende ferdigheter
- Regning som grunnleggende ferdighet

Utviklingsområdene i kvalitetsplanen, sammen med *Årsplan for kompetanseutvikling i skolen*, understøtter Kunnskapsdepartementets mål for grunnopplæringen.

I løpet av 2019 vil rådmannen utarbeide et utkast til en ny kvalitetsplan for skole og SFO. Planen skal vedtas av kommunestyret i *Nye Stavanger* våren 2020 og vil bli gjort gjeldende for alle grunnskolene i Stavanger, Rennesøy og Finnøy.

I regi av Utdanningsdirektoratet har det over flere år pågått en stor revisjon av læreplanverket *Kunnskapsløftet*. Regjeringen har fastsatt en ny [overordnet del](#), og alle læreplanene i skolen fornyes. Målsettingen er å gjøre innholdet i skolen mer relevant for fremtiden.

Direktoratet skriver følgende om begrunnelsen for å fornye fagene i grunnopplæringen:

1. *Det elevene og lærlingene lærer skal være relevant. Samfunnet og arbeidslivet endrer seg med ny teknologi, ny kunnskap og nye utfordringer. Vi trenger barn og unge som reflekterer, er kritiske, utforskende og kreative.*
2. *Elevene og lærlingene skal få mer tid til dybdelæring. Mange av læreplanene har vært for omfattende. For å legge gode rammer for dybdelæring, kan vi ikke bare fylle på med nytt innhold. Vi må gjøre tydelige prioriteringer.*
3. *Det skal bli bedre sammenheng i og mellom fagene og de forskjellige delene av læreplanverket skal henge bedre sammen.*

Den årlige kvalitets- og utviklingsmeldingen har som mål å bidra til oppmerksomhet om kvaliteten på opplæringen. Rapporten er ment å være et utgangspunkt for dialog, drøfting og planlegging av arbeidet med kvalitetsutvikling i kommunen.

Foreliggende kvalitets- og utviklingsmelding synliggjør Stavanger kommunes resultatoppnåelse i forhold til Kunnskapsdepartementets overordnede mål for grunnopplæringen. I tillegg fungerer meldingen som en underveisvurdering av vedtatte utviklingsområder i de kommunale kvalitetsplanene for skole og SFO for perioden 2016-2020.

Elever og undervisningspersonale

2.1.1. Antall elever og lærerårsverk

Antall elever

Indikatoren opplyser om tallet på elever som er registrert ved grunnskoler per 1. oktober det aktuelle skoleåret. Indikatoren omfatter barn og unge som etter opplæringsloven § 2-1 har rett og plikt til grunnskoleopplæring, og som får denne opplæringen ved en grunnskole. Tallene omfatter ikke voksne elever som får grunnskoleopplæring.

Årsverk for undervisningspersonale

Indikatoren viser sum årsverk for undervisningspersonalet. Summen inkluderer beregnede årsverk til undervisning og beregnede årsverk til annet enn undervisning. Årsverkene er beregnet ved å dividere årstimer på årsrammen. Det er benyttet 741 timer på barnetrinnet og 656 timer på ungdomstrinnet.

Andel årstimer gitt av personale med godkjent utdanning

Indikatoren viser hvor stor andel av årstimer som er gjennomført av undervisningspersonale med godkjent utdanning i de fag og på de trinn de underviser i.

Indikator og nøkkeltall	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Elevtall	14 694	14 790	15 123	15 248	15 311
Årsverk for undervisningspersonale	1 262	1204	1253	1277	1341
Andel undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	96,4	96,8	95,5	95,8	93,7

Tab.1 Stavanger kommune, Antall elever og lærerårsverk, 2014-2019

Skoleåret 2018-19 hadde Stavanger rundt 15.300 elever fordelt på 40 kommunale grunnskoler. Elevtallsveksten siste skoleår utgjorde rundt 60 elever, mens veksten de siste fem årene er på 600 elever. I tillegg er i underkant av 1.000 barn med bostedsadresse i Stavanger elever ved private skoler.

Befolkningsveksten i Stavanger ventes å bli lav i årene som kommer. Fra 2018 til 2028 forventes det at antall barn i grunnskolealder vil holde seg noenlunde konstant rundt 16.300. Cirka seks prosent av elevene i grunnskolealder går i dag i private grunnskoler.

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2018 vedtok Stortinget en lærernorm som innebar at det høsten 2018 skulle være 1 lærer per 16 elever i 1.-4. klasse og 1 lærer per 21 elever i 5.-10. klasse. Fra høsten 2019 er målet at det skal være 1 lærer per 15 elever i 1.-4. klasse og 1 lærer per 20 elever i 5.-10. klasse. Den nye normen vil ikke føre til at en klasse på for eksempel 3. trinn med over 16 elever vil ha rett til en ekstra lærer. Det er det totale antall elever på hvert av hovedtrinnene på den enkelte skole som vil avgjøre hvor mange lærere som skal til for å oppfylle normen.

For Stavangers del utløste innføringen av den nye lærernormen et behov for rundt 50 ekstra årsverk skoleåret 2018-19.

Antall lærerstillinger i Stavanger steg med 63 årsverk fra skoleåret 2017-18 til skoleåret 2018-19. Data fra GSI, *Grunnskolens Informasjonssystem*, viser at 1465 lærere var tilsatt i Stavangerskolen høsten 2018. Kvinneandelen av lærerne utgjorde 75 prosent, en nedgang fra 77 prosent året før. Kjønnfordelingen blant lærerne har vært noenlunde stabil siden første GSI-registrering i 2004. Den gang var det 74 prosent kvinnelige lærere i Stavangerskolen.

Skoleåret 2018-19 ble rundt 94 prosent av undervisningstimene utført av lærere som oppfylte kompetansekravene for tilsetting. I overkant av 6 prosent av undervisningstimene, tilsvarende 73 årsverk, ble gitt av lærere som ikke oppfylte kompetansekravene for tilsetting. Andel timer gitt av lærere uten godkjent utdanning har i løpet av fem år økt fra 3,6 prosent til 6,3 prosent.

Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at under 25 prosent av studentene på lærerutdanningen studieåret 2018-19 var menn. Videre viser tall fra SSB at nesten hver andre mannlige lærerstudent avbryter utdanningen. Rundt 70 prosent av de kvinnelige søkerne fullfører studiet.

Ved hovedutlysingen våren 2018 fikk Stavanger rundt 400 søkere til ungdomstrinnet og 300 søkere til barnetrinnet. Det høye søkertallet tilsvarer en dobling av antall søkere sammenlignet med året før. Andelen mannlige søkere til lærerstillingene utgjorde 32 prosent.

Våren 2019 innførte Stavanger kommune ny prosess for utlysning av lærerstillinger. Ledige stillinger ble fortløpende lyst ut av den enkelte skole så snart det ble klart hvilke behov og ressurser skolene hadde. Samtidig hadde HR-avdelingen en felles kampanjeannonsering på sosiale medier og kommunens nettside. HR-avdelingen hadde også egen stand på universitetets årlige «karrieredag».

2.1.2. Lærertetthet

Lærertetthet beregnes med utgangspunkt i forholdet mellom elevtimer og lærertimer, og gir informasjon om størrelsen på undervisningsgruppen. Indikatoren inkluderer timer til spesialundervisning og til andre lærertimer som tildeles på grunnlag av individuelle elevrettigheter.

Figur 1 viser gjennomsnittlig gruppestørrelse/lærertetthet for hvert av hovedtrinnene. Tallene inkluderer ressurser brukt til spesialundervisning og særskilt språkopplæring. Skoleåret 2018-19 var gjennomsnittlig gruppestørrelse på 1.-4.trinn 13 elever pr. lærertime, på 5.-7.trinn 14,3 elever pr. lærertime og på ungdomstrinnet 15,7 elever pr. lærertime. Økningen i lærertetthet skoleåret 2018-19 skyldes i hovedsak innføring av lærernorm.

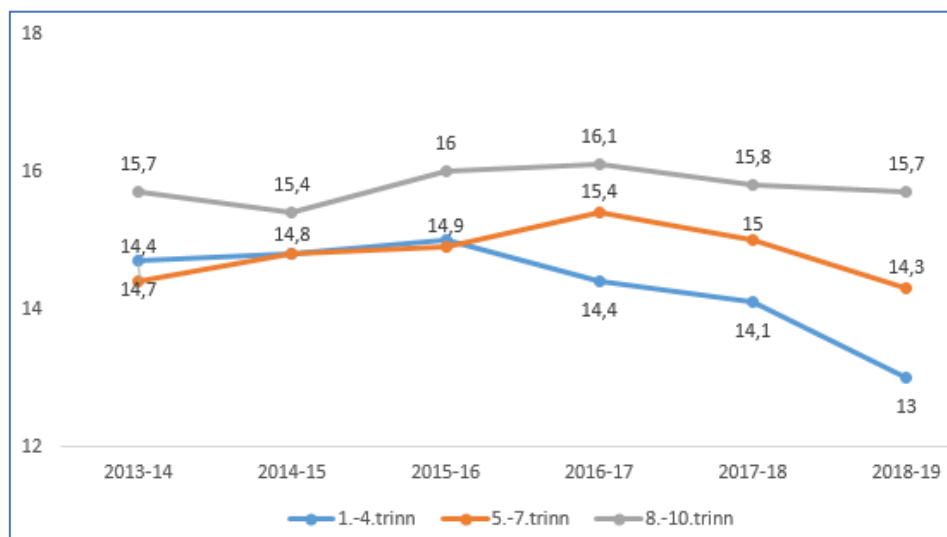

Fig.1 Gruppestørrelse/lærertetthet inkludert spesialundervisning, Stavanger

Våren 2019 publiserte Utdanningsdirektoratet for første gang data som viser gjennomsnittlig gruppestørrelse for hvert av hovedtrinnene uten ressurser brukt til spesialundervisning. Tallene for Stavanger viser at gjennomsnittlig gruppestørrelse på småskoletrinnet i 2018-19 var 15,2 elever pr. lærertime. På mellom- og ungdomstrinnet var det henholdsvis 18,1 elever og 20,2 elever pr. lærertime.

Lærertetthet – storbyer

Figur 2 viser gjennomsnittlig gruppestørrelse på 1.-10.trinn i ordinær undervisning (eksklusiv spesialundervisning) for de fem største kommunene de to siste skoleårene. Bergen og Trondheim har høyest lærertetthet med 17,2 elever pr. lærertime, mens Oslo har i underkant av 19 elever pr. lærertime. Innføring av lærernorm skoleåret 2018-19 har ført til økt lærertetthet i alle byene.

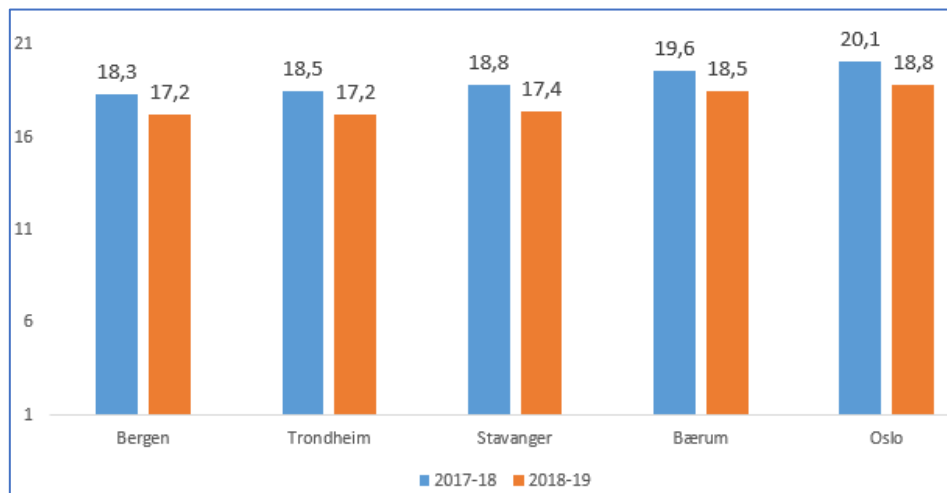

Fig.2 Lærertetthet i ordinær undervisning, 1.-10.trinn, utvalg storbyer

2.1.3. Vurdering - elevtall og årsverk

- Befolkningsframskrivingene viser at elevtallet i Stavanger vil ligge på dagens nivå i kommende tiårsperiode.
- Antall lærerstillinger steg med 63 årsverk fra skoleåret 2017-18 til skoleåret 2018-19.
- Kvinneandelen av lærerne i Stavanger utgjør 75 prosent. Kjønnfordelingen har vært stabil siden første registrering i GSI i 2004. Den gang var 74 prosent av lærerne kvinner.
- Stavanger har de to siste årene hatt en markert nedgang i gjennomsnittlig gruppestørrelse på 1.-4.trinn og på 5.-7.trinn. Dette som følge av bevisst satsing på økt lærertetthet på småskoletrinnet og innføring av lærernorm fra skoleåret 2018-19.

Stavanger kommunes befolkningsframskrivninger viser at elevtallet vil ligge rundt dagens nivå i kommende tiårsperiode. Likevel er det behov for nye skoler på Storhaug og på Vaulen fordi barnetallet øker i disse bydelene. Andre skoleanlegg, som Tastaveden skole og Gautesete skole, rehabiliteres for å tilfredsstille krav til ny pedagogikk. Disse skolene oppgraderes med fellesarealer som allrom, kantine, grupperomsarealer og arbeidsplasser for lærere.

Antall lærerstillinger steg med 63 årsverk fra skoleåret 2017-18 til skoleåret 2018-19. De siste årene har det vært en svak økning i andel undervisningstimer gitt av lærere som ikke tilfredsstiller kompetansekravene for tilsetting. Det finnes flere grunner til denne utviklingen. En årsaksforklaring er at omlegging av grunnskolelærerutdanningen medfører at lærerstudenter nå spesialisere seg enten for tilsetting og undervisning på 1.-7.trinn eller for tilsetting og undervisning på 5.-10.trinn. Lærere som er utdannet for å undervise på 5.-10.trinn, vil etter det nye regelverket ikke være kvalifisert for tilsetting og undervisning på 1.-4. trinn. Økt etterspørsel blant lærere i regionene på grunn av innføring av lærernorm, forsterker denne effekten.

En annen årsaksforklaring er at lærere som tar videreutdanning for å bli formelt kvalifisert i de fagene de underviser i, får innvilget delvis permisjon. Erfaringsmessig viser det seg at vikarene som blir satt inn i deres sted, ofte ikke har godkjent utdanning. Skoleåret 2018-19 tok hele 90 lærere i Stavanger slik videreutdanning.

Det finnes også en del ansatte med universitetsutdanning, men som ennå ikke har fullført praktisk-pedagogisk utdanning, i denne gruppen. Økningen i andel lærere uten godkjent kompetanse

skoleåret 2018-19 har trolig også sammenheng med at innføringen av lærernorm utløste et behov for rundt 50 ekstra årsverk i Stavangerskolen.

I norske skoler er tre av fire lærere kvinner. Flere har lurt på om dette slår uheldig ut for gutter. Stoltenbergutvalget² som i februar 2019 la fram en rapport om kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp, avkrefter dette. I rapporten viser utvalget til forskning som viser at i de fleste europeiske land er det påvist større effekt både på gutter og jenter å ha en kvinnelig lærer enn en mannlig lærer. Dette trolig fordi kvinnelige lærere er mer positivt selektert enn mannlige lærere.

Læreren er den mest sentrale innsatsfaktoren i skolen, og egenskaper ved den enkelte lærer har stor betydning og elevprestasjoner og læring. Rekruttering av motiverte og talentfulle personer til læreryrket er derfor viktig. Stavanger kommune har i flere år hatt en god oppfølgingsordning for nyutdannede lærere. Samtidig har det lenge vært et ønske om å kunne utvide ordningen. Kommunalstyret for oppvekst vedtok i mars i år å innføre en utvidet oppfølging av nyutdannede lærere, fra ett år til to år.

For elevene er det viktig å møte gode rollemodeller av begge kjønn. Stavanger har de siste årene hatt mange søkere til utlyste lærerstillinger. Også andelen mannlige søkere har vært relativ stor.

Skolene rapporterer at ny tilsettingsprosess våren 2019 har fungert godt og at søkeromfanget har vært bra, men at det er utfordrende å få tak i lærere med kompetanse til å undervise på de laveste trinnene. STOLT-avdelingene ser positivt på den nye tilsettingsordningen, fordi de kan spisse kvalifikasjonskravene i utlysningsteksten.

Skolene er mindre fornøyd med at Stavanger starter tilsettingen for seint i forhold til nabokommunene og at vi mister godt kvalifiserte søkere. Samtidig ivaretar den nye prosessen søkerne på en bedre måte, fordi de får tilbakemelding om at stilling er besatt på et tidligere tidspunkt enn hva som var tilfelle med den gamle ordningen. Rådmannen vurderer også tiltak for at skolene skal komme raskere i gang med tilsettingsprosessen.

Den nye tilsettingsprosessen gir liten mulighet til å ta ut statistikk overantall søkere, antall ansettelser, kjønnsfordeling etc. For å få ut slik informasjon må dette etterspørres på den enkelte skole. På bakgrunn av årets erfaringer ønsker rådmannen at den nye ansettelsesprosessen videreføres til neste år.

² Nye sjanser – bedre læring, NOU 2019:3

2.1.4. Tilpasset opplæring og spesialundervisning

Tilpasset opplæring er et gjennomgående prinsipp i hele grunnopplæringen, og gjelder for alle elever. Tilpasset opplæring er de tiltakene som skolen setter inn for å sikre at alle elevene får best mulig utbytte av den ordinære opplæringen. Tilpasset opplæring kjennetegnes ved variasjon i bruk av arbeidsoppgaver, lærestoff, arbeidsmåter, læremidler og variasjon i organisering og intensitet i opplæringen.

Stortinget vedtok våren 2018 endringer i opplæringslova som gir skolen en plikt til å gi tilbud om intensiv opplæring i lesing, skriving og regning til elever på 1.-4. trinn som står i fare for å bli hengende etter. I *Kvalitetsplan for skole - God, bedre, best! 2016-2020* er tilpasset opplæring ført opp som et prinsipp som skal ligge til grunn for alt arbeid i Stavangerskolen.

Mens andelen stavangerelever med spesialundervisning de siste årene har ligget på mellom 9,4 og 10 prosent, økte andelen til 10,8 prosent skoleåret 2018-19. Figur 3 viser andel elever med spesialundervisning pr. hovedtrinn de fem siste skoleårene. Av figuren framgår det at andel elever med spesialundervisning økte på alle hovedtrinnene skoleåret 2018-19.

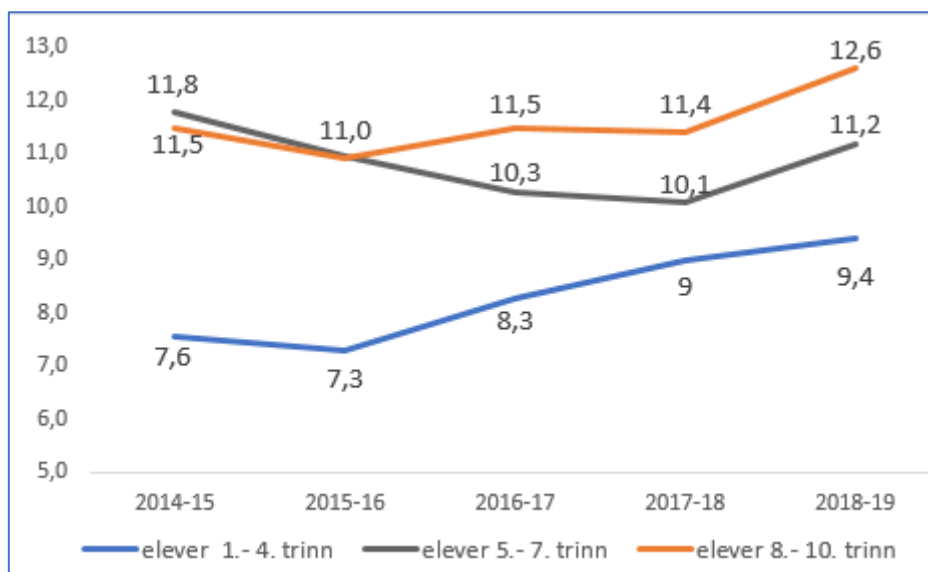

Fig.3 Andel elever med spesialundervisning, Stavanger

Spesialundervisning – gutter og jenter

Figur 4 viser fordelingen mellom gutter og jenter som mottok spesialundervisning på småskoletrinnet, mellom- og ungdomstrinnet skoleåret 2018-19. Fordelingen mellom andel gutter og jenter som mottar spesialundervisning, har vært tilnærmet lik over en lengre periode og samsvarer med kjønnsfordelingen nasjonalt.

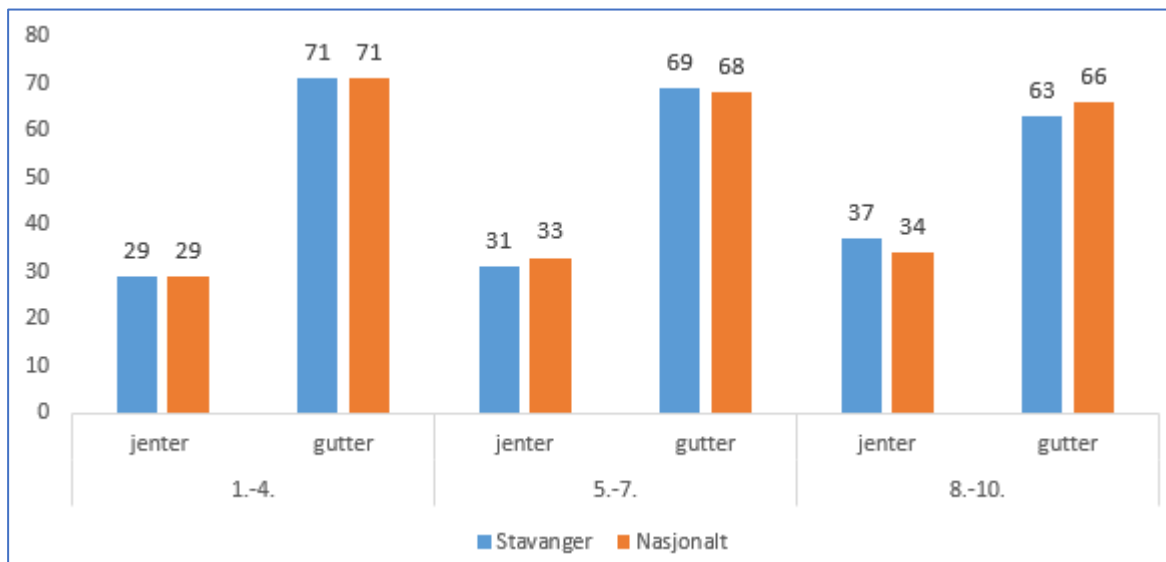

Fig.4 Kjønnsfordeling pr. hovedtrinn av elever som mottar spesialundervisning

Spesialundervisning - storbyer

En sammenligning med de fem største byene viser at Stavanger har den høyeste andelen elever med spesialundervisning med 10,4 prosent. Gjennomsnittet for storbyene er 7,2 prosent. Samtidig er Stavanger den kommunen som gir færrest årstimer spesialundervisning per elev. I dette utvalgsmaterialet inngår både elever i private og i kommunale grunnskoler som har spesialundervisning.

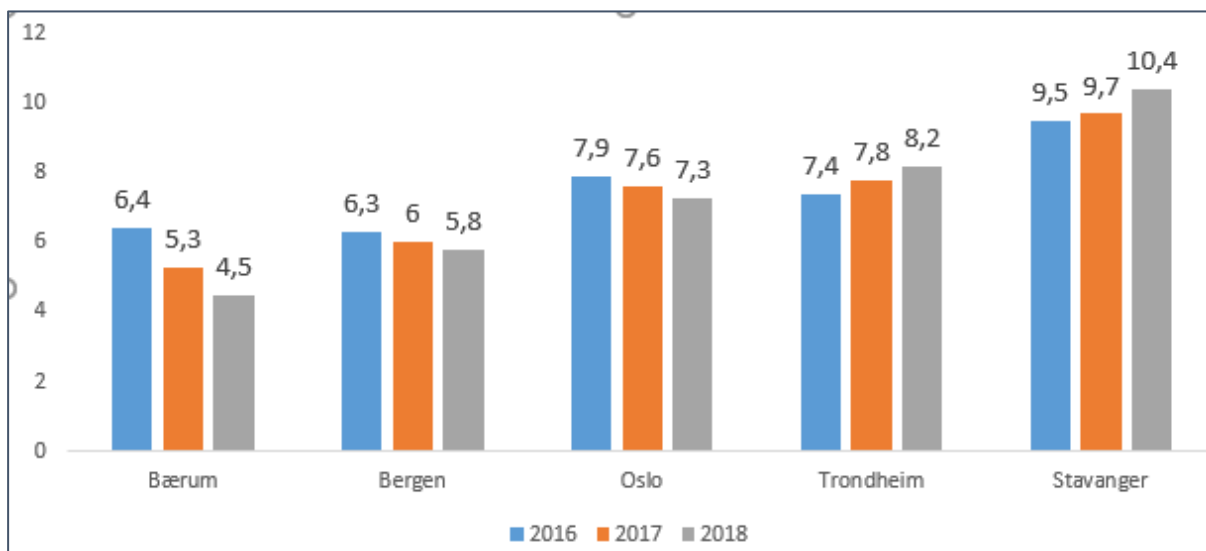

Fig.5 Andel elever med spesialundervisning 1.-10.trinn 2015 – 2017, utvalg storbyer

Nordahlutvalgets rapport om inkluderende fellesskap

Et ekspertutvalg, ledet av Thomas Nordahl, leverte våren 2018 rapporten *Inkluderende fellesskap for barn og unge* til kunnskapsministeren. Ekspertgruppen slår i rapporten fast at dagens spesialpedagogiske system har store utfordringer. Mange barn og unge i barnehager og skoler møter ansatte uten pedagogisk kompetanse. Det tar for lang tid før barn og unge får hjelpen de trenger. Dagens system virker ekskluderende ved at mange elever tas ut av fellesskapet.

Utvalget anslår at rundt 1-3 prosent av et årskull vil ha varige og omfattende behov for individuell tilrettelegging. Dette er en langt lavere andel elever enn de som i dag mottar spesialundervisning.

Stavanger kommune avga i august i fjor en høringsuttalelse knyttet til Nordahlutvalgets rapport.

Stoltenbergutvalgets rapport om kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp

Stoltenbergutvalgets la i februar 2019 fram sin rapport om kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp. *Tidlig og tilpasset innsats* er et prinsipp utvalget hevder vil kunne redusere kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner. Utvalget mener at Nordahlutvalget peker på viktige svakheter ved dagens system for spesialundervisning, men er ikke enig i å oppheve elevers individuelle rett til spesialundervisning. Stoltenbergutvalget vil konkretisere tidlig innsats til et helhetlig støttesystem for grunnskolen.

Blant de tiltakene utvalget foreslår er at alle skoler skal ha en støttemodell med tre nivåer:

1. tilpasset støtte i ordinær undervisning
2. intensiv opplæring i kortere perioder
3. spesialundervisning etter sakkyndig vurdering

Stavanger formannskap har i sitt [hørings svar](#) i mai 2019 til Stoltenbergutvalgets rapport uttrykt stor tro på utvalgets forslag til støttemodell.

Stoltenbergutvalget mener at den tilpassende innsatsen skal gjennomføres innenfor en allmennpedagogisk ramme, som blant annet innebærer en mer variert skoledag for alle og gi barn tilbud om intensiv opplæring dersom de trenger det. Når det er behov for spesialundervisning, skal terskelen for å gi spesialundervisning være høy. Spesialundervisningen skal være av høy kvalitet og spesialpedagogisk støtte skal gis av spesialpedagog i 80 prosent av alle vedtakstimen.

For å styrke skolenes kompetanse til å gi virkningsfulle støttetiltak på nivå 1 og 2, mener utvalget det er behov for flere lærerspesialister i begynneropplæring i starten av grunnskoleløpet. Utvalget vil forplikte alle grunnskoler til å ha minst en lærerspesialist i begynneropplæring på 1.-4.trinn.

I tillegg foreslår utvalget betydelige endringer i kravene til flerfaglig samarbeid for å støtte barn og elevers læring og utvikling mellom barnehagen, skolen og relevante kommunale tjenester, slik som de kommunale helse- og omsorgstjenestene, barnevernet og sosiale tjenester. Med disse endringene vil skolene ha tilgang til betydelig flere ressurser og kompetanse som kan styrke skolenes arbeid med støttemodellen.

Utvalget foreslår videre å innføre obligatorisk heldagsskole for alle elever på 1.-4.trinn. For tiden som ikke brukes til undervisning, anbefaler utvalget en rammeplan som angir rammer for fysisk aktivitet, ulike fritidsaktiviteter, leksehjelp og fordypning i læringsaktiviteter og med rom for frilek. Utvalget har også drøftet ulike alternativer til fleksibel skolestart, men er delt i synet på dette tiltaket.

2.1.5. Vurdering - tilpasset opplæring og spesialundervisning

- Skoleåret 2018-19 mottok 10,8 prosent av stavangerelevene spesialundervisning.
- Det er økning i andel elever som får spesialundervisning i Stavanger. Andre storbyer har i større grad valgt å styrke ordinær undervisning og gir tidlig innsats gjennom tilpasset opplæring.
- 2 av 3 elever som får spesialundervisning, er gutter. Dette gjelder både i Stavanger og nasjonalt.

Forskningen peker på at en femtedel av elevene i skolen strever i så stor grad at de trenger ekstra oppfølging. Mer tilrettelegging kan gis i ordinær opplæring. Dette betyr at omfanget av spesialundervisning reduseres mens behovet for «tett oppfølging» vil øke.

Andelen elever med spesialundervisning på ungdomstrinnet økt fra 11,4 til 12,6 prosent. En årsaksforklaring til at det er ytterligere økning i andel elever med spesialundervisning på ungdomstrinnet, kan være økning i andel elever med psykiske utfordringer, betydelig skolefravær og vansker med vurderingssituasjoner. Disse elevene fattes det i dag enkeltvedtak for.

Kunnskapsdepartementet er i gang med en stortingsmelding om tidlig innsats og inkluderende fellesskap. Meldingen skal legges frem for Stortinget høsten 2019. Meldingen skal spesielt følge opp og vurdere forslagene i ekspertgrupperapportene fra Nordahlutvalget og Stoltenbergutvalget.

Rådmannen er i ferd med å revidere retningslinjene for skolenes ressursteam. Ressursteamene vil bli forpliktet til å ha oversikt over og oppfølging av arbeidet med tilpasset opplæring og spesialundervisning på skolen. PPT sin rolle og mandat i skolens ressursteam skal tydeliggjøres.

Videre skal rådmannen innen utgangen av 2019 forslå konkrete tiltak til bedre organisering, og mer effektiv ressursutnyttelse av spesialundervisningen. Dette innebærer blant annet å ha en bred gjennomgang på hvordan støttetjenestene kan brukes på en mer systematisk og effektiv måte til hjelp for skolene med å tilrettelegge all opplæring. Det vil legges fram en egen sak til behandling i kommunalstyret for oppvekst i løpet av høsten 2019. Tiltakene iverksettes fra 2020.

I *Kvalitetsplan for barneverntjenesten (2019 – 2022)* er det stadfestet at barneverntjenesten i 2019 vil inngå en samarbeidsavtale med skolene på systemnivå. Avtalen skal være gjensidig forpliktende og avklare forventninger om tilgjengelighet. Etter rådmannens vurdering vil dette innebære at støttemodellen for skolene styrkes.

SOME KIDS ARE **SMARTER** THAN YOU.
SOME KIDS HAVE cooler clothes THAN YOU.
SOME KIDS ARE better at sports THAN YOU
≡ **IT DOESN'T MATTER.** ≡
YOU HAVE *your* THING TOO.
BE THE KID WHO CAN GET ALONG.
BE THE KID WHO IS generous.
BE THE KID WHO IS happy FOR OTHER PEOPLE.
BE THE KID WHO DOES THE **RIGHT THING**
Be the nice kid

2.2. Læringsmiljø

Om Læringsmiljø

Elevundersøkelsen er en årlig undersøkelse der elever får si sin mening om læring og trivsel i skolen. Svarene brukes av skolen, kommunen og staten for å gjøre skolen bedre. Alle skoler er pålagt å gjennomføre *Elevundersøkelsen* for elever på 7. og 10.trinn. Et utvalg av spørsmålene i *Elevundersøkelsen* er satt sammen til indekser som ligger i *Skoleporten*. I tilstandsrapporten er følgende læringsmiljøindekser obligatoriske:

- **Støtte fra lærer:** Indeksen viser elevenes opplevelse av emosjonell og faglig støtte fra lærer.
- **Vurdering for læring:** Indeksen kartlegger elevenes opplevelse av de fire prinsippene i vurdering for læring.
- **Læringskultur:** Indeksen viser om elevene opplever at skolearbeidet er viktig for klassen og om det er rom for å gjøre feil i læringsarbeidet.
- **Mestring:** Indeksen viser elevenes opplevelse av mestring i forbindelse med undervisning, lekser og arbeid på skolen.
- **Elevdemokrati og medvirkning:** Indeksen viser elevenes opplevelse av mulighet for å medvirke i arbeidet med fagene, og om de får bli være med å bestemme klasseregler og delta i elevrådsarbeid.
- **Mobbing på skolen:** Gjennomsnittsverdien for indikatoren *Mobbet av andre elever på skolen* er beregnet ut fra hvor mange som opplever at de blir mobbet av andre elever på skolen og hvor ofte de blir mobbet.
- **Andel elever som har blitt mobbet av andre elever på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere**

Forklaring til fargeanalysen i Elevundersøkelsen

Respondenter svarer ulikt på spørsmål om ulike temaer. Dette må tas hensyn til i tolkningen av resultatene. Derfor suppleres presentasjonen av resultatene fra spørreundersøkelsene med kriteriebaserte vurderinger i form av farger. Disse er basert på statistiske beregninger, kvalitative vurderinger av spørsmålsformuleringer, samt sammenligning av resultater på undergrupper.

Bruk av farger er en forenkling som raskt gir en oversikt over resultatene. Når vi bruker farger, unngår vi å sammenligne tall som ikke kan sammenlignes. Vi unngår også å overvurdere forskjeller som er så små at de ikke skal tillegges vekt.³

Målsettinger og grenseverdier

Resultatene fra *Elevundersøkelsen* presenteres på en skala fra 1 – 5. Høy verdi betyr positivt resultat for alle indeksene.

For hver indeks er det fastsatt grenseverdier. Grad av resultatoppnåelse er i de fleste grafiske framstillingene markert med grønn, gul, oransje eller rød farge. Conexus sine beregningsmetoder for fastsetting av grenseverdier er lagt til grunn. En forutsetning for å sette slike grenseverdier er at resultater på de enkelte variabler er så forskjellige at de kan anses som betydningsfulle/ signifikante. De ulike indeksene har forskjellige grenseverdier.

Grønn =	på/over målsetting
Gul =	under målsetting, resultatet er likevel nærmere grønt nivå enn rødt nivå
Oransje=	under målsetting, resultatet er nærmere rødt nivå enn grønt nivå
Rød =	lav resultatoppnåelse

³ For utfyllende informasjon vises det til dokumentet [Bruk av farger og dialogkart i evidensinformert skoleutvikling](#)

Elevtilfredshet – gutter og jenter

Resultater fra Elevundersøkelsen 2018-19 viser at det er liten forskjell mellom jenters og gutters opplevelse av læringsmiljøet. I *Elevundersøkelsen* vil avvik mindre enn 0,3 poeng ikke ha signifikant betydning. Kjønnsforskjellene blant stavangerelevne er langt mindre enn dette for de ulike indeksene som inngår i undersøkelsen. I foreliggende kvalitets- og utviklingsmelding er derfor ikke resultatene splittet opp for gutter og jenter.

De største kjønnsforskjellene blant 7.klassingene kommer til uttrykk i indeksene *Motivasjon* og *Støtte hjemmefra*, hvor jentene gir noe mer positive tilbakemeldinger enn gutter. Forskjellene utgjør rundt 0,2 poeng.

På 10.trinn skårer jentene indeksene *Egenvurdering*, *Faglig utfordring*, *Praktisk* og *relevant opplæring* noe lavere enn guttene. Også her utgjør forskjellene rundt 0,2 poeng.

På skolenivå vil det kunne være signifikante forskjeller mellom gutters og jenters opplevelse av læringsmiljøet. Rådmannen er derfor opptatt av at den enkelte skole hvert år analyserer gutters og jenters opplevelse av læringsmiljøet både på trinn- og skolenivå.

Sammenligning med andre storbyer

En sammenligning av resultater fra Elevundersøkelsen viser at stavangerelevne skårer sitt skoletilbud høyt sammenlignet med elevene i Oslo, Bærum, Bergen og Trondheim. Resultatene på 7.trinn skoleåret 2018-19 viser at elevene i Stavanger skårer sitt skoletilbud høyst på 9 av 10 indekser. Indeksene «Støtte fra lærer» og «Støtte hjemmefra» oppnår en gjennomsnittlig skåre på 4,5 poeng blant stavangerelevne.

Også elevene på 10. trinn i Stavanger rapporterer om høy grad av tilfredshet med sitt skoletilbudet. Stavanger skårer høyst på 9 av 11 indekser. Indeksen «Faglig utfordring» oppnår en skåre på 4,4 poeng hos stavangerelevne mens «Støtte fra lærer» og «Støtte hjemmefra» oppnår 4,2 poeng.

Andelen elever som oppgir å bli mobbet, er lavest i Stavanger. Dette gjelder både blant elevene på 7. og 10. trinn.

Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene? (prosent)		
	7. trinn	10.trinn
Stavanger kommune	4,3	2,7
Bærum kommune	4,5	4,1
Bergen kommune	4,8	5,6
Trondheim kommune	5,4	5,4
Oslo kommune	6,1	5,6

Tab.2 Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn, andelen elever som oppgir å ha blitt mobbet (2018-19)

2.2.1. Vurdering for læring

I forskrift til opplæringsloven brukes begrepene underveisvurdering og sluttvurdering. Underveisvurdering skal gis løpende i opplæringen som veiledning til eleven. Gjennom underveisvurderingen får lærer og elev informasjon om elevens faglige progresjon. Informasjon om hva eleven kan og hva eleven må jobbe mer med skal brukes for å tilrettelegge opplæringen til elevens ulike behov. Når underveisvurdering brukes til å fremme elevers læring og tilpasse opplæringen, er det vurdering for læring.

Elevers forutsetninger for å lære kan styrkes dersom de:

1. Forstår hva de skal lære og hva som er forventet av dem.
2. Får tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen.
3. Får råd om hvordan de kan forbedre seg.
4. Er involvert i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

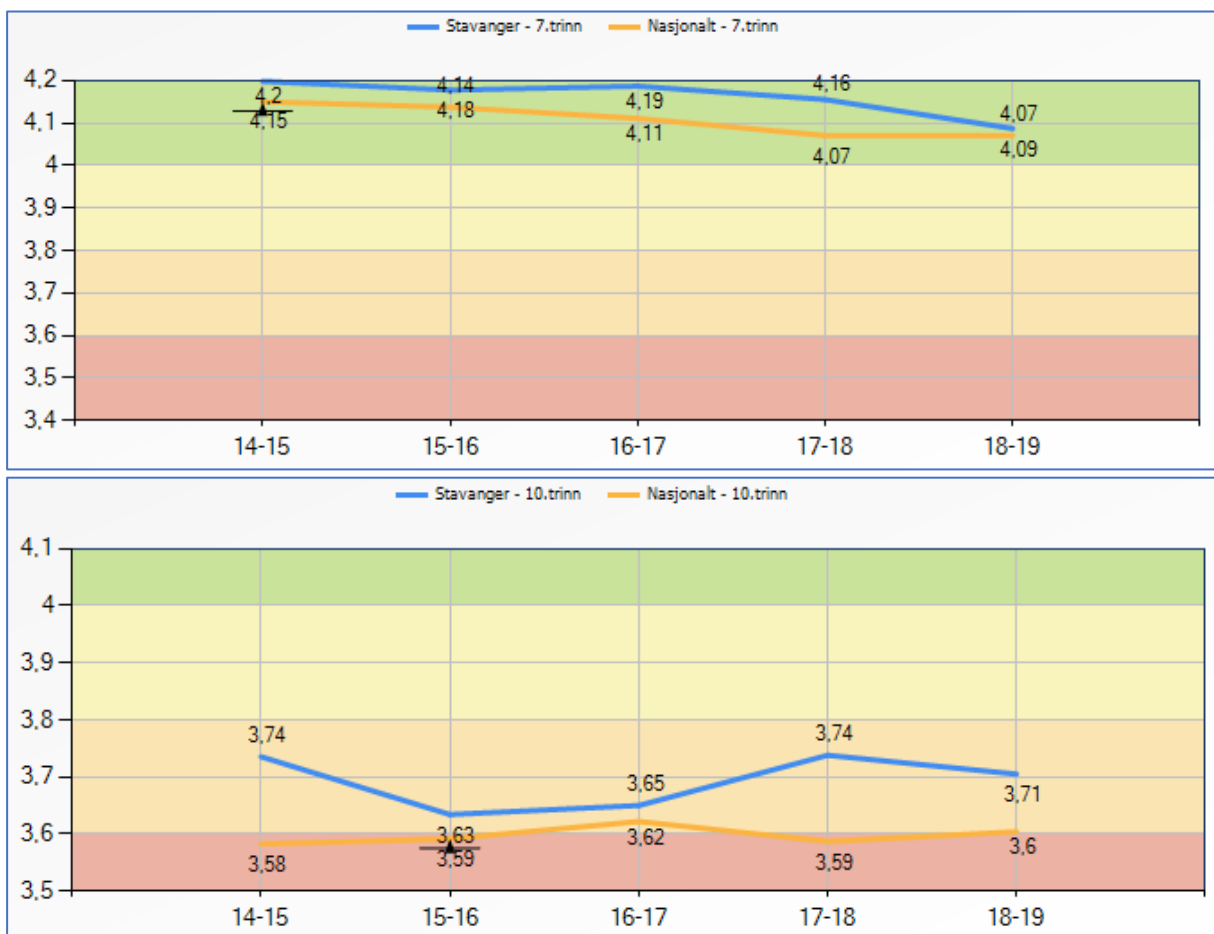

Fig.6 Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn, indeksen Vurdering for læring

Elevenes tilbakemeldinger i *Elevundersøkelsen* viser at elevene på 7.trinnet opplever å ha lærere som forklarer dem målene, forteller dem hva som er bra med arbeidet og hva elevene kan gjøre for å bli bedre i fagene.

Blant elevene på 10.trinn er grad av elevtilfredshet markert lavere. Mange elever sier at de har lærere som forklarer dem målene, forteller hva som er bra med arbeidet og hva elevene kan gjøre for å bli bedre i fagene. Men det finnes likevel en liten gruppe elever som ikke mener dette.

2.2.2. Arbeidsro og mestring

Atferd i klasserommet og lærerens tydelighet har høye effektstørrelser. Tilstrekkelig arbeidsro og klare regler er viktige forutsetninger for at alle elever skal kunne ha gode læringsbetingelser. Indeksen *Mestring* måler elevenes opplevelse av å lykkes i forbindelse med undervisning, lekser og arbeid på skolen.

Forskning viser at det er seks områder som særlig viktige innen klasseledelse:

1. Struktur i undervisningen
2. Forutsigbarhet i undervisningen
3. Kollektive instruksjoner/beskjeder
4. Kontroll og oversikt over elevenes aktiviteter
5. Forutsigbar håndheving av regler
6. Håndtering av konflikter

Resultatene fra *Elevundersøkelsen* skoleåret 2018-19 viser at noen elever sier at det er god arbeidsro i timene. Samtidig finnes det en gruppe elever som ikke synes arbeidsroen er god.

Det er kun små forskjeller mellom 7. og 10.klassingenes opplevelse av arbeidsro – både nasjonalt og for Stavanger samlet.

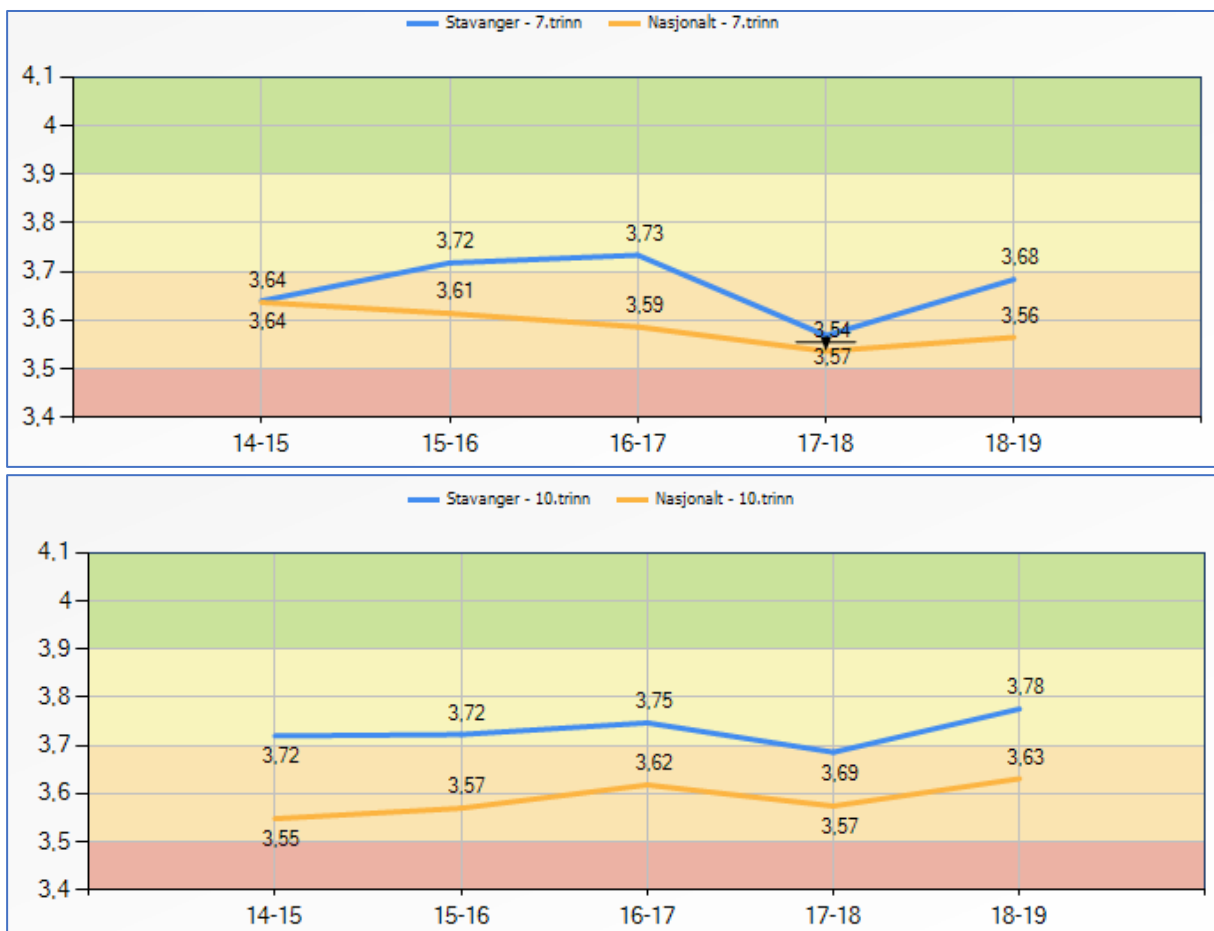

Fig.7 Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn, indeksen Arbeidsro

Elevene på 7.trinn rapporterer at de stort sett mestrer leksene og oppgavene på egen hånd uten å be om hjelp, og at de forstår det som læreren gjennomgår og forklarer.

Blant elevene på 10.trinn er det en liten gruppe som oppgir at de ikke mestrer oppgavene og har vansker med å forstå lærerens forklaringer.

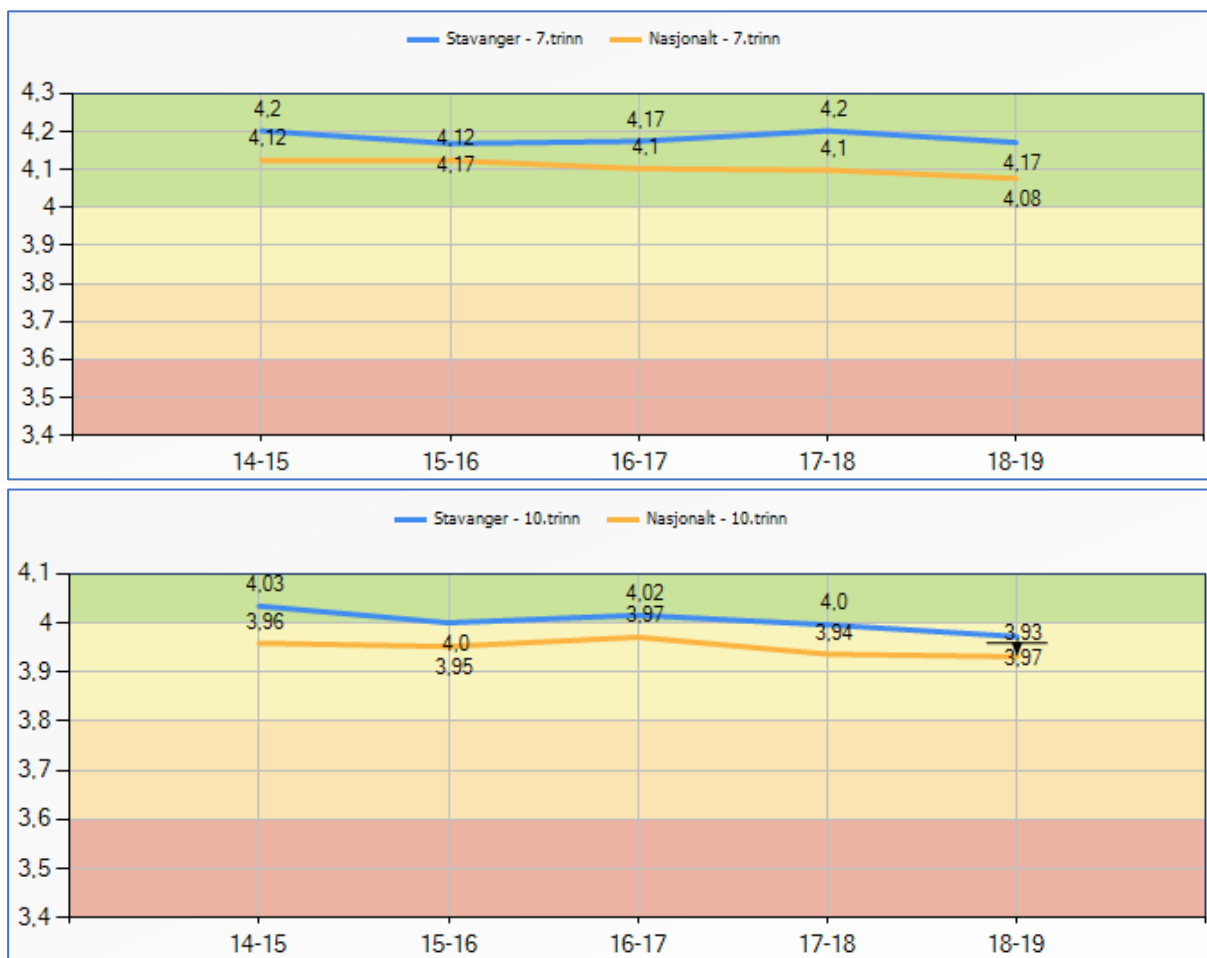

Fig.8 Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn, indeksen Mestring

Klasseledelse handler om lærerne evne til å skape et positivt klima, etablere arbeidsro og motivere til arbeidsinnsats. I hvor stor grad opplever elevene både arbeidsro og mestring? På neste side vises svarfordelingen fra *Elevundersøkelsen* plassert i en firefeltstfigur. Figuren består av forholdet mellom arbeidsro og mestring.

På 7.trinnet oppgir 57 prosent av elevene at de opplever både arbeidsro og at de mestrer arbeidsoppgavene i fagene. I underkant av 7 prosent av elevene rapporterer at de opplever verken arbeidsro eller mestring.

Blant 10.klassingene er andelen elever som opplever både arbeidsro og mestring 51 prosent, mens i overkant av 11 prosent av elevene oppgir at de opplever verken arbeidsro eller mestring.

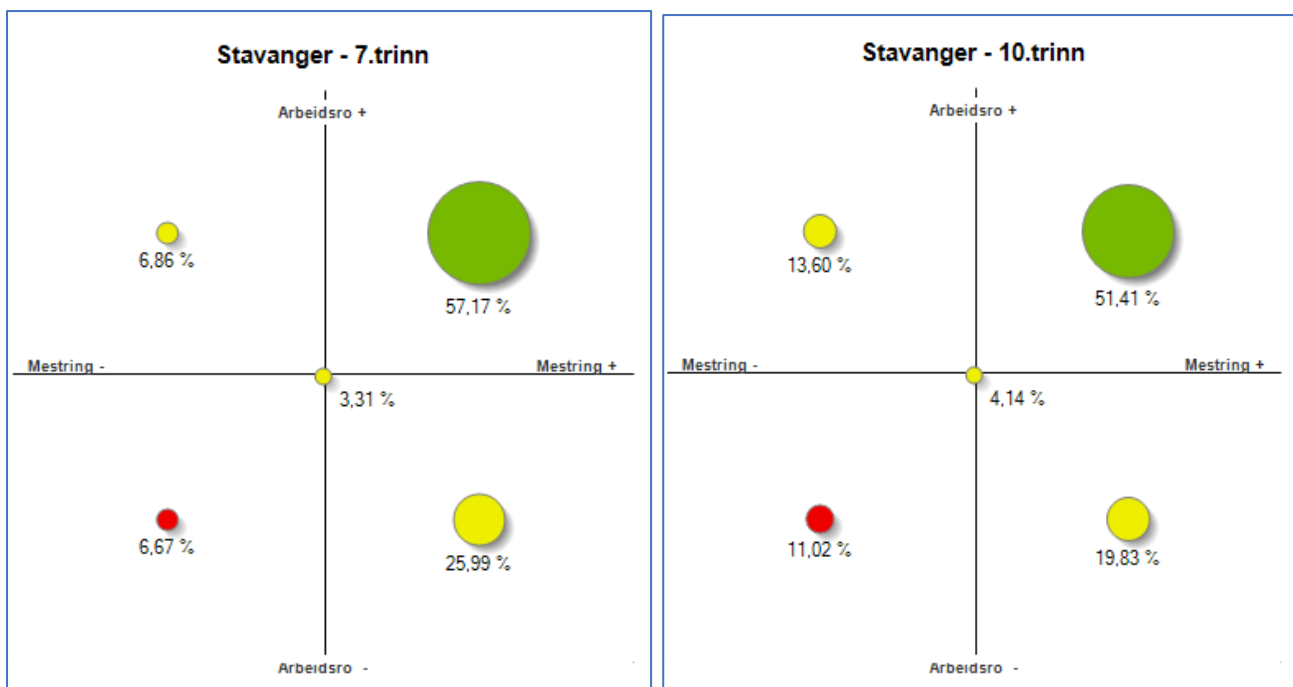

Fig.9 Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn, Forholdet mellom arbeidsro og mestring

2.2.3. Støtte fra lærerne og læringskultur

Relasjonen mellom lærer og elev er en svært viktig brikke som må være på plass for at forholdene for læring skal være optimale.

Indeksen *Støtte fra lærerne* består av spørsmål om elevene opplever at lærerne bryr seg om dem, behandler dem med respekt og har tro på at de kan gjøre det bra på skolen. Spørsmål om lærerne hjelper elevene med å forstå arbeidsoppgavene inngår også i indeksen.

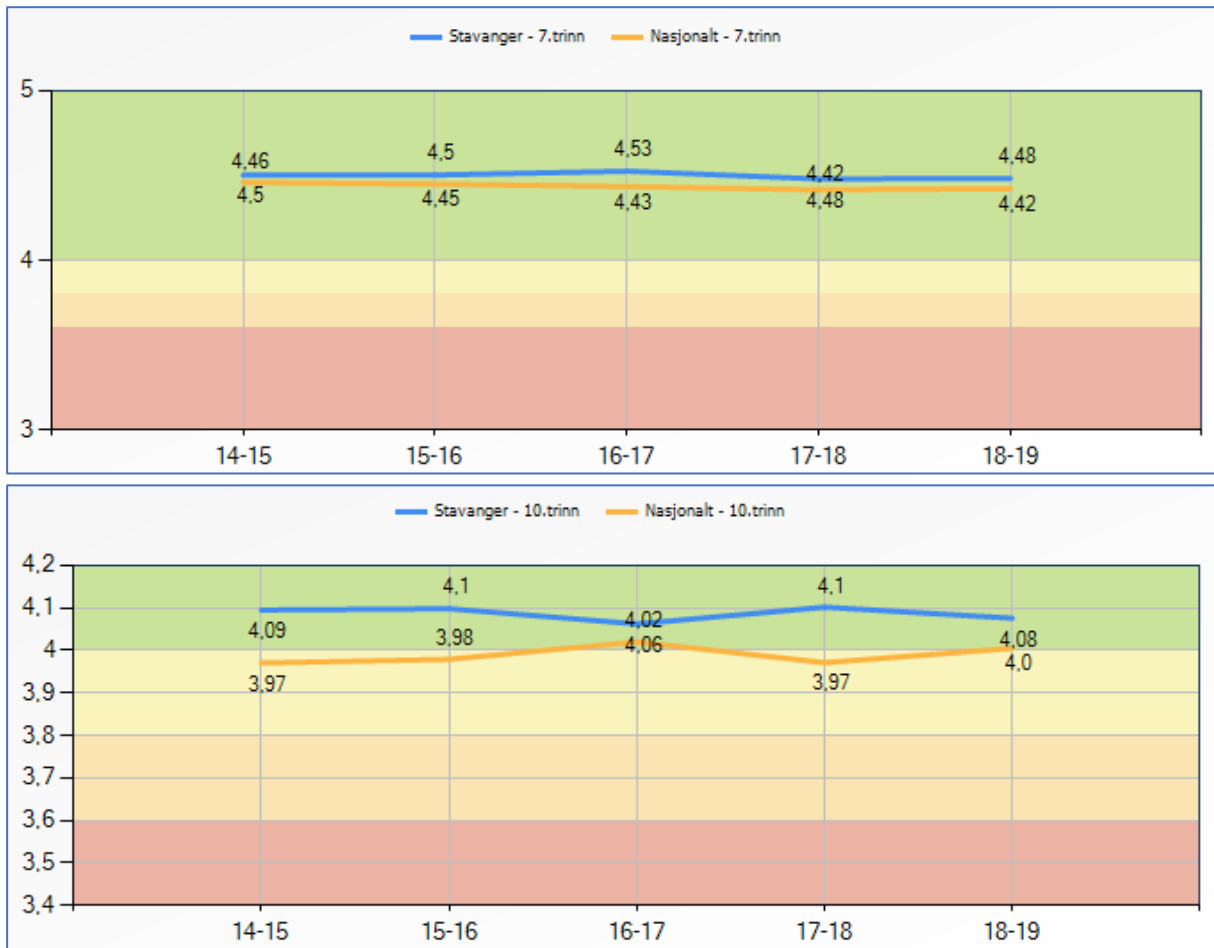

Fig.10 Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn, indeksen Støtte fra lærer

Resultatene fra *Elevundersøkelsen* viser at både elevene på 7. og på 10.trinn rapporterer at de stort sett har lærere som gir dem støtte og hjelp i skolearbeidet, som bryr seg om dem og som har tro på dem.

I undersøkelsen blir også elevene spurt om lærerne synes det er greit at elevene gjør feil, fordi de kan lære av det – og om klassen synes det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet. Elevenes tilbakemeldinger viser at lærere i stor grad tar utgangspunkt i elevenes feil for å veilede, fremme forståelse og læring hos elevene.

2.2.4. Trivsel og motivasjon

At elevene trives på skolen er et viktig mål i seg selv, og alle elever i norsk skole har en individuell rett til et miljø på skolen som fremmer trivsel. (kapittel 9A i Opplæringsloven).

Samtidig viser forskning positive sammenhenger mellom god trivsel, helse og læring. Skolens arbeid med å utvikle et godt og inkluderende læringsmiljø hvor elevene trives, vil være positivt for elevenes sosiale og personlige utvikling. Det vil også fremme gode undervisningsforhold og faglig læring.

Kilde: Utdanningsdirektoratet

Målsetting

I Kvalitetsplan for skole – God, bedre, best! 2016-20 er målsettingen for indeksen Trivsel satt til 4,1 poeng eller høyere.

4,1 - 5,0 poeng	Grønn =	over målsetting
3,9 - 4,1 poeng	Gul =	under målsetting, resultatet er nærmere grønt nivå enn rødt nivå
3,7 - 3,9 poeng	Oransje =	under målsetting, resultatet er nærmere rødt nivå enn grønt nivå
1,0 - 3,7 poeng	Rød =	lav resultatoppnåelse

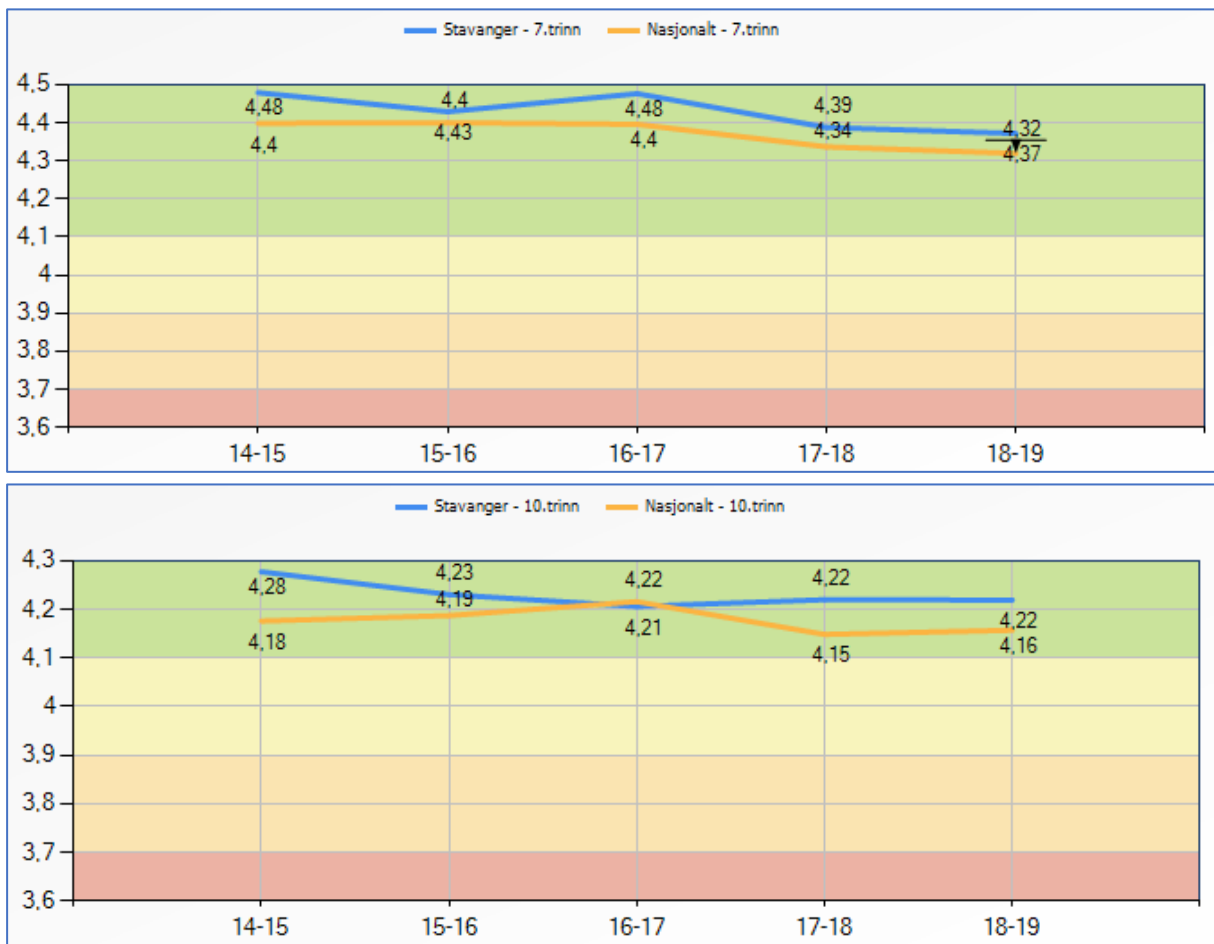

Fig.11 Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn, indeksen Trivsel

Resultater fra Elevundersøkelsen viser at elevene trives godt på skolen, og at de har noen å være sammen med i friminuttene. 92 prosent av elevene på 7.trinn oppgir at de trives *svært godt/godt*, mens tilsvarende prosentandel blant 10.klassingene er 86. Andel elever som *ikke trives i det hele tatt* utgjør 0,3 prosent på 7.trinn og i underkant av 1 prosent på 10.trinn.

Indeksen *Motivasjon* er satt sammen av spørsmål om eleven gleder seg til å gå på skolen, er interessert i å lære på skolen, og om eleven liker skolearbeidet.

Resultater fra undersøkelsen viser at mange av 7.klassingene i Stavanger er interesserte i å lære. Men det finnes en gruppe elever som ikke liker skolearbeidet spesielt godt, og som heller ikke prioriterer å bruke tid på skolearbeidet. Andelen elever som ikke er spesielt motivert for skolearbeid, øker fra 7. til 10.trinn.

Elevenes motivasjon er fallende gjennom hele grunnskolen. I Stavanger øker andelen elever som ikke er interesserte i å lære på skolen i *svært få fag/ingen fag* fra 2 prosent i 7.klasse til 7 prosent på 10.trinn. En av fire 10.klassingene sier at de *ikke liker skolearbeidet noe særlig godt/i det hele tatt*.

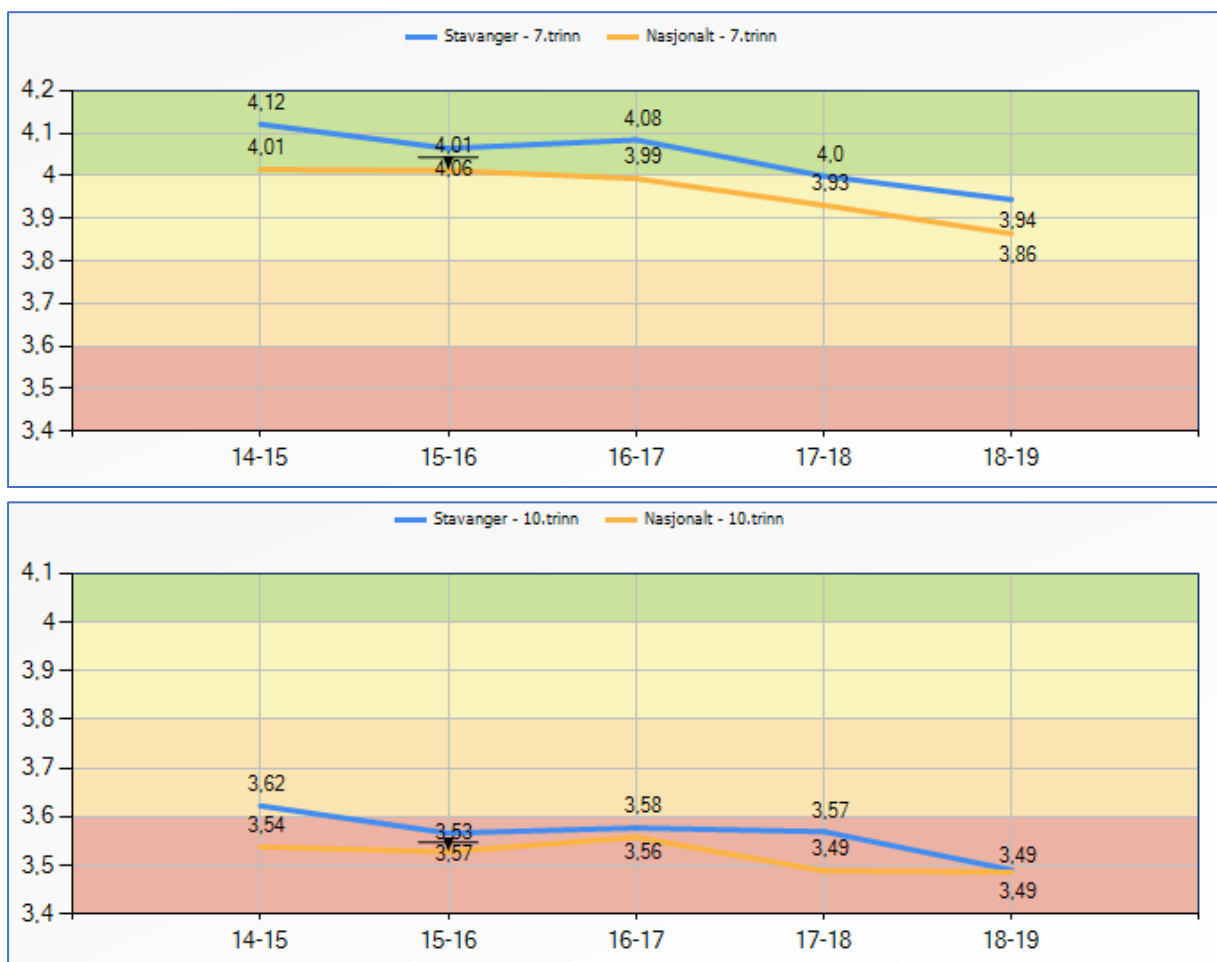

Fig.12 Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn, indeksen *Motivasjon*

PRAKSISFORTELLING – GAUSEL SKOLE

Prosjekt Skolemiljø og krenkelser

Resultater fra Elevundersøkelsen viser at Gausel skole har et snitt på 4,7 poeng på indikatoren «mobbing». Dette er ikke et dårlig resultat, men tallet har holdt seg stabilt over flere år. Vi har som mål å få bukt med all uønsket atferd i form av utestenging, fysiske krenkelser og nedsettende kommentarer. For å sikre dette ønsker vi å øke den samlede felles kompetanse i kollegiet i arbeidet mot alle typer krenkelser.

Gausel skole har siden 2000 vært en Zero-skole med fokus på læringsmiljø. Etter hvert som årene har gått, har tiden blitt moden for å fornye og videreutvikle vårt arbeid med læringsmiljøet og nulltoleransen mot mobbing. Endringer i opplæringslovens kapittel 9A høsten 2017 var også en medvirkende årsak til at vi for et drøyt år siden bestemte oss for å delta i programmet «Skolemiljø og krenkelser» i regi av Utdanningsdirektoratet og Høgskolen Innlandet.

Målsetting for programmet er:

På vår skole arbeider vi kontinuerlig og systematisk med å fremme et trygt og godt skolemiljø, og med å forebygge og avdekke alle krenkelser.

Ved krenkelser griper vi inn, varsler og setter inn egnede tiltak helt til elevene opplever at de har et trygt og godt skolemiljø.

Selve programmet går over 18 måneder og er delt i tre hovedbolker, ett i hvert semester.

- Kartlegge og analysere
- Håndtere krenkelser
- Fremme inkluderende miljø og forebygge krenkelser

Vi arbeider med dette på ulike måter:

- Personalet forbereder seg til fellesøkter ved å lese litteratur og se filmer knyttet til modulen.
- Fellesøktene består av en kort innføring i et tema. Kollegiet arbeider deretter sammen i grupper, noen ganger på trinn og andre ganger på tvers av trinnene.
- Det foregår mye deling og refleksjon i gruppene. Ofte skrives det inn en kort oppsummering av dagens refleksjon og eventuelle konklusjoner fra de ulike gruppene.
- Lærerne prøver også ut enkelte oppgaver i perioden mellom fellesøktene.

Vi har nå kommet godt og vel halvveis i prosjektperioden og har svært positive erfaringer med å delta i prosjektet - en fin kombinasjon mellom teori og praksis som gir rom for gode refleksjoner. Vi får løftet fram felles holdninger, lærer av hverandre og får prøvd ut tiltak i praksis. Dette resulterer i at vi får økt skolens kollektive kapasitet på læringsmiljø og håndtering av krenkelser.

På Gausel skole har vi definert hva vi forstår med et godt læringsmiljø. Det skal være et miljø som:

- Har en tydelig leder som bygger relasjoner mellom alle aktørene i klasserommet
- Har en leder som tar elevene på alvor og har ambisjoner på elevenes vegne
- Har en leder som har fokus på faglig og sosial læring
- Har trygge, forutsigbare og felles kjente regler og rutiner
- Har grunnleggende positiv stemning med humor der voksne og barn ønsker å tilbringe sin tid
- Har null-toleranse for mobbing eller annen form for krenkelse
- Inkluderer alle elever

Berit Mæle Thuestad
rektor

2.2.5. Elevdemokrati og medvirkning

Indeksen *Elevdemokrati og medvirkning* viser elevenes opplevelse av hvorvidt det er mulig å medvirke i arbeidet med fagene, og om de får være med og avgjøre klasseregler og delta i elevrådsarbeid. Elevrådet skal blant annet jobbe med læringsmiljø, arbeidsforhold og velferdsinteressene til elevene.

Et demokratisk samfunn forutsetter at innbyggerne slutter opp om grunnleggende verdier, og at de deltar aktivt i samfunnslivet. For de fleste nordmenn er det første møtet med demokratiet når de velger tillitsvalgte i elevrådet for første gang.

Kvalitetsplan for skole 2016-2020 vektlegger sosial læring og utvikling. *Medborgerkompetanse og sosialt medansvar* er ett av tre utviklingsområder i planen. Målet er at når elevene går ut av Stavangerskolen, skal de kunne anvende sin kompetanse gjennom å delta aktivt i samhandling med andre i klassen, på skolen, i lokalmiljøet og samfunnet.

Målsetting

I *Kvalitetsplan for skole – God, bedre, best! 2016-20* er målsettingen for indekseen *Elevdemokrati og medvirkning* satt til 3,6 poeng eller høyere.

3,7 – 5,0 poeng	Grønn =	målsetting
3,5 – 3,7 poeng	Gul =	under målsetting, resultatet er nærmere grønt nivå enn rødt nivå
3,3 – 3,5 poeng	Oransje =	under målsetting, resultatet er nærmere rødt nivå enn grønt nivå
1,0 – 3,3 poeng	Rød =	lav resultatoppnåelse

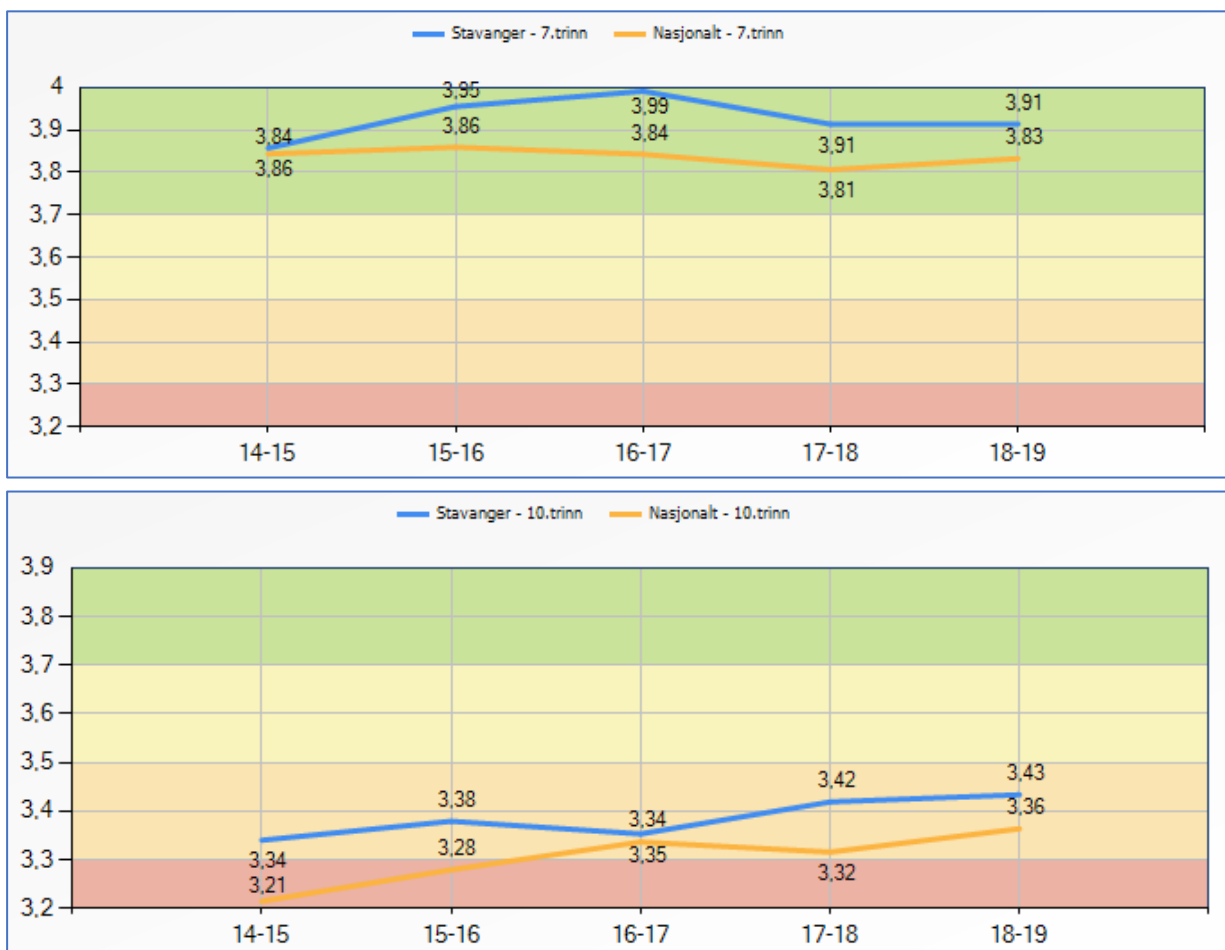

Fig.13 Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn, indekseen *Elevdemokrati og medvirkning*

I *Elevundersøkelsen* blir elevene stilt følgende spørsmål: *Er dere elever med på å foreslå hvordan dere skal arbeide med fagene?* Over halvparten av elevene på 7.trinn i Stavanger gir uttrykk for at de opplever stor grad av elevmedvirkning. Blant elevene på ungdomstrinnet oppgir en av tre elever at opplever medvirkning *i alle/mange fag*, mens 29 prosent av elevene oppgir at de *i svært få fag/ikke i noe fag* er med på å foreslå hvordan de skal jobbe i fagene.

De aller fleste elevene opplever at lærerne legger til rette for at elevene kan delta i elevrådsarbeid. 67 prosent av 7.klassingene og 41 prosent av elevene på ungdomstrinnet sier at skolen *svært ofte/ofte* hører på elevenes forslag.

2.2.6. Mobbing

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. For å sikre elevene denne retten, har skolen en aktivitetsplikt etter opplæringslovens § 9 A-4. Formålet med denne aktivitetsplikten er å sikre at skolene handler raskt og riktig når en elev ikke har det trygt og godt på skolen.

Skolens aktivitetsplikt er delt i fem handlingsplikter. Alle som arbeider på skolen har plikt til å *følge med, gripe inn og varsle* hvis de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Skolen har plikt til å *undersøke og sette inn egnede tiltak* som sørger for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.

Målsetting

I *Kvalitetsplan for skole – God, bedre, best! 2016-20* står det at det skal være nulltoleranse mot mobbing i skolen.

4,9 – 5,0 poeng	Grønn =	målsetting
4,7 – 4,9 poeng	Gul =	under målsetting, resultatet er nærmere grønt nivå enn rødt nivå
4,5 – 4,7 poeng	Oransje=	under målsetting, resultatet er nærmere rødt nivå enn grønt nivå
1,0 – 4,5 poeng	Rød =	lav resultatopptåelse

Høsten 2016 ble spørsmålene om mobbing revidert. Derfor finnes kun sammenlignbare resultater for de tre siste skoleårene.

Tabellen under viser fordelingen av elevenes svar på de ulike svaralternativene i undersøkelsen på spørsmålet om eleven har blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene.

	Ikke i det hele tatt	En sjelden gang	2 eller 3 ganger i måneden	Omtrent 1 gang i uken	Flere ganger i uken
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?					
Stavanger - 7.trinn	84,09%	11,62%	1,66%	1,11%	1,52%
Nasjonalt - 7.trinn	81,15%	13,38%	2,32%	1,63%	1,52%
Stavanger - 10.trinn	86,15%	11,13%	1,51%	0,61%	0,61%
Nasjonalt - 10.trinn	82,27%	13,15%	1,82%	1,04%	1,73%

Tab.3 Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn, indeksen mobbing på skolen

Figurene under viser andel elever som mobbes der kategoriene 2 eller 3 ganger i måneden, omtrent 1 gang i uken og flere ganger i uken er sammenslått. For Stavangers del er det skoleåret 2018-19 en nedgang i andel elever som rapporterer om mobbing både på barne- og ungdomstrinnet.

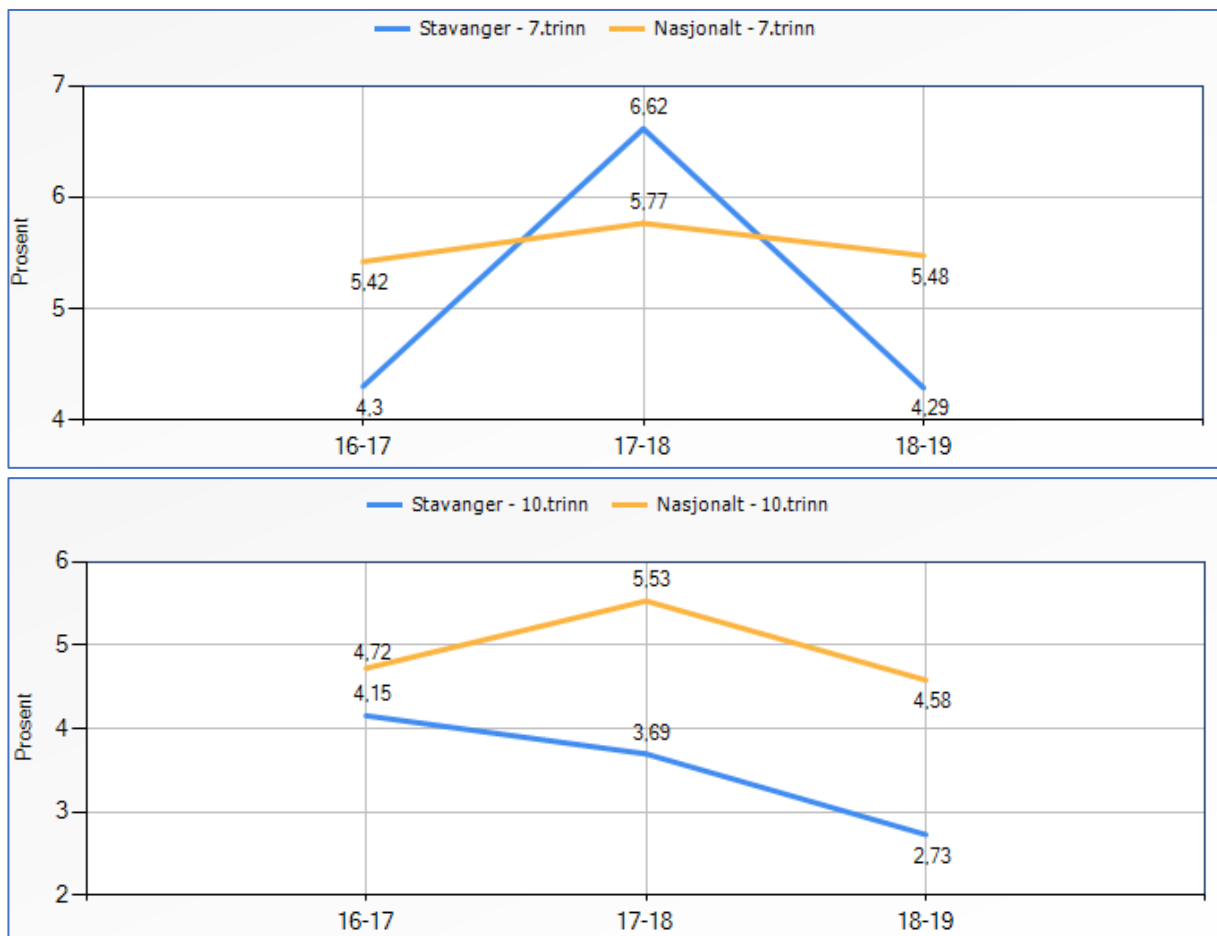

Fig.14 Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn, andel elever som mobbes av andre elever på skolen

Digital mobbing

Skoleåret 2018-19 oppga 1,7 prosent av stavangerelevene på 7.trinn å ha blitt mobbet digitalt. Blant 10.klassinger svarte 1,9 prosent av elevene at de hadde blitt mobbet digitalt. Sammenlignet med året før er dette en reduksjon på 0,6 prosent på 7. og 0,1 prosent 10.trinn. Andelen elever som oppgir å bli mobbet digitalt i Stavanger, er lavere enn gjennomsnittlig resultat nasjonalt.

2.2.7. Vurdering - resultater fra Elevundersøkelsen

- Stavangerelevne rapporterer om høy tilfredshet med sitt skoletilbud. Dette gjelder både elevene på 7. og 10.trinn. Elevtilfredsheten er høy sammenlignet med andre storbyer.
- Resultater fra Elevundersøkelsen viser at mens noen elever sier det er god arbeidsro i timene, finnes det samtidig en gruppe elever som ikke synes arbeidsroen er god.
- Elevene opplever i stor grad at de mestrer oppgavene. Men det finnes en liten gruppe elever på 10. trinn som oppgir at de ikke mestrer oppgavene og har vansker med å forstå lærerens forklaringer. Her ligger det en klar utfordring til ungdomsskolene om å utvikle en pedagogisk praksis der elever på ulike faglige nivåer kan få mestringsopplevelser.
- Andelen stavangerelever som opplever mobbing fra medelever, er markert lavere i Stavanger enn gjennomsnittet nasjonalt og for sammenlignbare storbyer.
- Flere skoler fra Stavanger kommune deltar i kompetansehevingstiltak i regi av Utdanningsdirektoratet på skolemiljøområdet.

Resultater fra Elevundersøkelsen viser at de aller fleste stavangerelevne trives på skolen. Videre oppgir elevene å ha lærere som bryr seg om dem og behandler dem med respekt.

Elevenes tilbakemeldinger på spørsmålet om arbeidsro ligger stabilt over tid både nasjonalt og for Stavanger samlet. Nivået på arbeidsro har de fleste år vært tilnærmet likt mellom 7. og 10. trinn. Analyse av skolenes resultater viser at det er til dels store ulikheter mellom skoler og mellom klasser på den enkelte skole. I de fleste tilfeller handler arbeidsro om klasseledelse, relasjoner mellom elevene og klasserømskultur. Her er elevene selv viktige medskapere. Rådmannen er opptatt av at elevenes tilbakemeldinger tas på alvor og at skolene legger til rette for et systematisk oppfølgingsarbeid. Arbeidsro er en indeks som elevene i høyeste grad bør involveres i diskusjoner rundt i det enkelte klasserom. Dette fordi arbeidsro påvirker elevenes lærings situasjon direkte.

I Stoltenbergutvalgets rapport⁴ om kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner og utdanningsløp fremgår det at jenter på de fleste områder oppnår bedre skolefaglige resultater enn gutter. Foreliggende resultater fra Elevundersøkelsen viser at det kun er små forskjeller mellom gutters og jenters opplevelse av skoletilbudet. På 10. trinn viser tallene fra Stavanger at gutter og jenter trives like godt på skolen og har lik motivasjon for skolearbeidet. Guttene skårer indeksen «Mestring» noe høyere enn jentene, mens jentene er noe mer kritiske enn guttene når det kommer til spørsmål om elevmedvirkning og faglig utfordring.

I forbindelse med utarbeidelse av ny kvalitetsplan for Stavangerskolen ble alle elevrådene i Stavanger, Rennesøy og Finnøy høsten 2018 invitert til å drøfte og gi innspill på hva som kjennetegner en god skole. Elevrådene ved omtrent samtlige skoler og Ungdommens bystyre rapporterte hva de opplever som positivt ved skolen de går på, hva som gjør dem motiverte og hvordan de ønsker å jobbe i timene. Elevene fortalte også hva foreldre kan bidra med for at de skal glede seg til å gå på skolen.

Elevene har gitt viktige innspill. De gir uttrykk for at de ønsker en skolehverdag preget av varierte lærings situasjoner og arbeidsmåter, god klasseledelse, gode relasjoner mellom elever og mellom elever og lærere og andre voksne på skolen. Elevene er også opptatt av at foreldre viser interesse for arbeidet deres og skolehverdagen.

Elevenes beskrivelser av «kjennetegn på god praksis» er samlet i heftet [Hva er en god skole?](#) Heftet er distribuert til alle grunnskolene i de tre kommunene med en oppfordring til skolelederne og kontaktlærerne for elevrådene om å bruke elevenes innspill i utviklingen av egen skole. Videre vil elevenes beskrivelser av kjennetegn på god praksis bli brukt i den nye kvalitetsplanen som skal vedtas av kommunestyret i Nye Stavanger i 2020.

⁴ Nye sjanser – bedre læring, NOU 2019:3

2.3. Foreldres opplevelse av Stavangerskolen

Kvalitetsplan for skole 2016 – 2020 God, Bedre, Best fremhever samarbeid hjem-skole som et grunnleggende prinsipp i Stavangerskolen. Et nært og forpliktende samarbeid mellom hjem og skole er avgjørende for å realisere de felles oppgavene lærerne og foreldrene har. Foreldre som støtter barna på en god måte, og som samtidig samarbeider godt med skolen og møter lærere som har gode samarbeidsferdigheter, gir sine barn et godt grunnlag for å lykkes både faglig og sosialt i skolen.

Om foreldreundersøkelsene

Innholdet i dette kapittelet bygger på resultater fra to foreldreundersøkelser som Stavanger kommune gjennomfører hvert år. Den ene foreldreundersøkelsen gjennomføres blant alle foreldre med barn på 3., 6. og 9. trinn, mens den andre undersøkelsen gjennomføres blant foreldre med barn på 2.trinn som benytter SFO. Stavanger bruker Utdanningsdirektoratets digitale versjon av foreldreundersøkelsen.

Ved å benytte Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse er det mulig å sammenligne resultater for Stavanger med gjennomsnittlige resultater nasjonalt. Undersøkelsene ble revidert i 2018. For flere av indeksene er det foretatt endringer i spørsmålsstillingene. De fleste resultatene for skoleåret 2018-19 er derfor ikke direkte sammenlignbare med tidligere års resultater.

Hensikten med foreldreundersøkelser er å belyse foreldres erfaringer og tilfredshet med sine barns opplærings- og skolefritidstilbud. Resultatene brukes i skolenes kontinuerlige arbeid med kvalitetsvurdering. Kommunalt foreldreutvalg (KFU) er en god samarbeidspartner for skolene og administrasjonen i arbeidet med å videreutvikle Stavangerskolen.

Bruk av foreldreundersøkelser ved skoler med avdelinger for særskilt tilrettelagte opplæringstilbud er vanskelig å gjennomføre på grunn av lavt antall respondenter og krav til anonymitet. Administrasjonen anbefaler derfor skoler med slike avdelinger til jevnlig å invitere foreldre til dialogmøter for å drøfte foreldres opplevelser av sine barns opplæringstilbud.

2.3.1. Resultater fra foreldreundersøkelsene

Høsten 2018 besvarte 65 prosent av foreldre med barn på 3., 6. og 9.trinn foreldreundersøkelsen. Undersøkelsen gjennomføres elektronisk. Svarprosenten denne gang var noe høyere enn tidligere år. På skolenivå varierte svarprosenten fra 39 til 97 prosent.

De ulike spørsmålene i Utdanningsdirektoratets foreldreundersøkelse er satt sammen til indekser. I dette kapittelet gis det en kort beskrivelse av de ulike indeksene og resultatoppnåelse for Stavanger samlet og nasjonalt.

Målsettinger

Resultatene fra foreldreundersøkelsen presenteres på en skala fra 1 – 5. Høy verdi betyr positivt resultat. For hver indeks er det fastsatt grenseverdier. Grad av resultatoppnåelse markeres i tabellene med grønn, gul, oransje eller rød farge. De ulike indeksene har forskjellige grenseverdier.

Grønn =	over målsetting
Gul =	under målsetting, resultatet er nærmere grønt nivå enn rødt nivå
Oransje =	under målsetting, resultatet er nærmere rødt nivå enn grønt nivå
Rød =	lav resultatoppnåelse

Utdanningsdirektoratet har satt sammen ulike spørsmål i foreldreundersøkelsen til indekser. Resultater fra følgende indekser er tatt med i dette kapittelet:

- **Motivasjon:** Indeksen viser foreldres opplevelse av barnets interesse for å lære på skolen og om barnet liker skolearbeidet og gleder seg til å gå på skolen.
- **Støtte fra lærer:** Indeksen viser til foreldrenes opplevelse av om lærerne behandler deres barn med respekt, hjelper barnet slik at han/hun forstår det som skal læres og har positive forventninger til barnets læring og utvikling.
- **Dialog og medvirkning:** Indeksen inneholder spørsmål om kommunikasjonen mellom hjem og skole, om lærerne følger opp foreldres synspunkter om barnets læring og utvikling og måten foreldre blitt tatt i mot av kontaktlærere og skolens ledelse.
- **FAU og SU:** Indeksen handler om hvordan FAU fremmer fellesinteressene til foreldrene på og i hvor stor grad FAU og samarbeidsutvalget arbeider for å skape et godt skolemiljø. I Stavanger er SU erstattet med et driftsstyre ved den enkelte skole.
- **Trygt miljø:** Indeksen inneholder spørsmål om foreldres inntrykk av skolens forventninger til elevenes oppførsel, ansattes reaksjoner på uønsket oppførsel, barnets trygghet i klassen og om barnet har noen å prate med hvis han/hun har behov for det.

Foreldreundersøkelsen	Nasjonalt (18-19)	Stavanger (18-19)	Stavanger (17-18)	Stavanger (16-17)	Stavanger (15-16)
Motivasjon (indeks endret 2018-19)	4,4	4,4	4,3	4,3	4,4
Støtte fra lærerne (indeks endret)	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Dialog og medvirkning (indeks endret)	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
FAU og SU	4,2	4,3	4,3	4,2	4,3
Trygt miljø (ny indeks)	4,4	4,5	-	-	-

Tab.4 Resultater fra foreldreundersøkelsen (brudd i tidslinje fra 2018-19)

Resultatene fra foreldreundersøkelsen viser høy grad av tilfredshet på de fleste områder. Undersøkelsen ble revidert høsten 2018. Selv om resultatene på grunn av dette ikke er direkte sammenlignbare med tidligere års resultater, ser det likevel ut til at resultatene på kommunenivå holder seg stabile fra år til år. Gjennomsnittlige resultater nasjonalt er omtrent de samme som for Stavanger samlet.

I foreldreundersøkelsen skåres indekser *Motivasjon* noe under målsetting. Årsaken er at en gruppe foreldre rapporterer at deres barn ikke er særlig interessert i å lære på skolen, ikke liker skolearbeidet, eller at barnet ikke gleder seg til å gå på skolen. Grad av tilfredshet er svakt synkende jo eldre barna er.

Foreldre gir uttrykk for at FAU og SU/driftsstyret fremmer fellesinteressene til foreldrene på en god måte. Det er likevel verd å merke seg at 20 prosent av foreldrene har krysset av for «vet ikke» på spørsmålene om FAU og hele 38 prosent har svart «vet ikke» på spørsmål om SU/driftsstyre.

Indeksen *Trygt miljø* var ny skoleåret 2018-19. Foreldre gir skolen gode tilbakemeldinger når det gjelder skolens håndtering av negativ elevatferd. Foreldre opplever også at barna har voksne å snakke med hvis de har behov for det. Foreldrenes grad av tilfredshet er omtrent lik uavhengig av barnas alder.

Foreldreundersøkelsen - SFO

I mars 2019 ble den årlige undersøkelsen blant foreldre med barn på 2.trinn som benytter SFO, gjennomført. 76 prosent av foreldrene besvarte det elektroniske spørreskjemaet. Dette er en svært høy svarprosent.

Utdanningsdirektoratet har gruppert de ulike spørsmålene i foreldreundersøkelsen om SFO i to indekser.

- **Informasjon og samarbeid:** Indeksen viser foreldres opplevelse av samarbeidet med ansatte i sfo, i hvilken grad beskjeder blir fulgt opp, og i hvor stor grad informasjon om SFO oppleves som nyttig.
- **Trivsel, trygghet og aktivitetstilbud:** Indeksen viser til foreldrenes opplevelse av om barnet trives på sfo, i hvor stor grad de ansattes bidrar til et fysisk trygt og sosialt godt miljø for barna, samt kvaliteten på aktivitetstilbudet i SFO.

Foreldreundersøkelsen - SFO	Nasjonalt (18-19)	Stavanger (18-19)	Stavanger (17-18)	Stavanger (16-17)	Stavanger (15-16)
Trivsel, trygghet og aktivitetstilbud	4,2	4,4	4,3	4,4	4,3
Informasjon og samarbeid	4,3	4,4	4,4	4,5	4,4

Tab.5 Resultater fra foreldreundersøkelsen - SFO (brudd i tidslinje fra 2018-19)

På grunn av direktoratets revisjon av spørsmålene i foreldreundersøkelsen, er resultatene skoleåret 2018-19 ikke direkte sammenlignbare med tidligere års resultater.

Foreldre opplever at barna trives i SFO og at personalet bidrar til å skape gode rammer rundt tilbudet. Indikatoren *Aktivitetstilbudet* oppnår lavest skåre med 4,1 poeng.

Foreldrene er også fornøyde med informasjonen de får om SFO-tilbudet og den løpende dialogen de har med de SFO-ansatte. Foreldre rapporterer at de opplever det som svært nyttig at SFO legger ut informasjon om aktivitetstilbud og matplaner på skolens hjemmesider.

Stavangers resultater per indikator er litt høyere enn gjennomsnittlige resultater nasjonalt. Utvalget nasjonalt er imidlertid begrenset, fordi denne undersøkelsen er frivillig for skoler og kommuner å gjennomføre.

De skolevise resultatene viser at foreldre ved de aller fleste skolene er svært tilfredse med aktivitetstilbudet ved sfo, ansattes oppfølging av barna og den informasjon de får om tilbudet. Størst variasjon i grad av tilfredshet er det på spørsmål om måltid på sfo, hvor noen skoler har svært lav skåre.

2.3.2. Vurdering - resultater fra foreldreundersøkelsene

- Foreldre gir skolen gode tilbakemeldinger når det gjelder skolens håndtering av negativ elevatferd.
- Foreldre gir uttrykk for at FAU og driftsstyret fremmer fellesinteressene til foreldrene på en god måte. Mange foreldre vet imidlertid ikke hva FAU og driftsstyret gjør.
- Indeksen *Motivasjon* skåres noe under målsetting. Årsaken er at en gruppe foreldre rapporterer at deres barn ikke er særlig interesserte i å lære på skolen, ikke liker skolearbeidet, eller at barnet ikke gleder seg til å gå på skolen.

Høsten 2018 svarte 3569 foreldre på foreldreundersøkelsen. Dette utgjorde en svarprosent på 65. Foreldrenes generelle tilbakemelding er at dialogen mellom skole og hjem er god, og at elevene blir møtt med positive forventninger på skolen.

Undersøkelsen blant foreldre med barn på SFO har en svarprosent som ligger ti prosent høyere. Foreldrenes tilbakemelding er generelt at barna trives på SFO, og at samarbeid med personalet er godt, mens om lag 12 prosent av foreldrene ønsker et mer variert aktivitetstilbud.

De skolevise resultatene fra sfo-undersøkelsen viser at foreldre ved de aller fleste skolene er svært tilfredse med SFOs aktivitetstilbud, ansattes oppfølging av barna og den informasjon de får om tilbudet. Størst variasjon i grad av tilfredshet er det på spørsmål om måltid på SFO. Forskjellene skyldes blant annet ulike rammevilkår og nivå på matpenger. Enkelte skoler har ikke matservering på SFO.

Stavanger har siden høsten 2016 deltatt i et statlig forsøk med gratis deltids plass i SFO. Tiltaket skal bidra til styrket sosial integrering og inkludering, samt stimulere elevenes språkutvikling. Forsøket gir elever på Johannes lærings senter gratis deltids plass på SFO på sin nærscole. I tillegg deltar enkelte skoler i områder med levekårsutfordringer. Forsøket har ført til at langt flere flerspråklige elever deltar i skolefritidsordningen. Det statlige forsøket avsluttes våren 2020. Bystyret vedtok våren 2019 å videreføre deler av forsøket fra høsten 2020.

Stavangers resultater fra foreldreundersøkelsen viser at foreldre med barn på 3., 6. og 9.trinn opplever at deres barn trives på skolen uavhengig av elevenes alder. Foreldre oppgir at de blir tatt imot på en god måte når de kontakter skolen og har inntrykk av at lærerne behandler deres barn med respekt og hjelper barnet slik at han/hun forstår det som skal læres.

Tidligere analyser av svarene viser at foreldre rapporterer om en synkende interesse for skolearbeid jo eldre elevene blir. Skoleåret 2018-19 rapporterer 17 prosent av foreldrene med barn på 9.trinn oppgir at deres barn ikke liker skolearbeid noe særlig. Dette samsvarer med resultater fra Elevundersøkelsen, som viser at elevenes motivasjon for skolearbeid synker utover i grunnskoleløpet.

Selv om resultatene fra foreldreundersøkelsene for Stavanger samlet viser høy grad av tilfredshet, er det variasjoner skolene imellom. Forskjellene per indeks varierer med inntil 0,8 poeng. Likevel er det svært få skoler som har resultater på en eller flere indekser som skåres lavere enn 4 poeng.

Den indeksen som oppnår lavest skåre, omhandler FAUs og driftsstyrets arbeid for utvikling av gode skolemiljø. En årsaksforklaring kan være at en relativt stor gruppe foreldre har lite kjennskap til FAUs og driftsstyrets arbeid.

Stavanger kommune har gjennomført egne foreldreundersøkelser i en årrekke. Rådmannen ser på undersøkelsene som redskap for konstruktive dialoger mellom foreldre og skolene om elevenes opplærings- og skolefritidstilbud, foreldreinvolvering og videreutvikling av skolenes praksis. Rådmannen er derfor opptatt av at resultater fra foreldreundersøkelsene legges fram til drøfting i FAU og i skolenes driftsstyret.

2.4. Læringsresultater

Dette kapittelet omhandler nasjonale prøveresultater og avgangskarakterer på 10.trinn. Nasjonale prøver i lesing og regning kartlegger i hvilken grad elevenes ferdigheter er i samsvar med mål for den grunnleggende ferdigheten lesing og regning, slik disse er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag. Den nasjonale prøven i engelsk tar derimot utgangspunkt i kompetansemål i faget engelsk.

Målsettinger - nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk

Resultatene fra de nasjonale prøvene publiseres på en skala som går fra 1–100 poeng. Målsetting på kommunenivå satt til 52,5 poeng eller bedre på 5. og 8.trinn. På 9.trinn er målsetting satt til 56 poeng eller bedre.

Grønn =	over målsetting
Gul =	under målsetting, resultatet er nærmere grønt nivå enn rødt nivå
Oransje=	under målsetting, resultatet er nærmere rødt nivå enn grønt nivå
Rød =	lav resultatoppnåelse

2.4.1. Læringsresultater i lesing som grunnleggende ferdighet og i faget norsk

Alle elever i Stavangerskolen skal gjennom det tiårige skoleløpet utvikle lese- og skrivekompetanse - fagkunnskaper, holdninger og ferdigheter - som gir dem et godt grunnlag for videre studier og yrkesliv, og som gjør dem i stand til å være deltakende samfunnsborgere.

Kvalitetsplan for skole – God, bedre, Best! 2016-2020

Nasjonale prøver i lesing

Nasjonale prøver er en del av det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Det nasjonale kvalitetssystemet skal bidra til kvalitetsutvikling på alle nivåer i grunnopplæringen med henblikk på tilpasset opplæring og økt læringsutbytte for den enkelte elev. I tillegg skal det danne grunnlag for lokalt vurderings- og utviklingsarbeid på kommune- og skolenivå gjennom skoleeiers og skoleleders oppfølging av resultater.

Nasjonale prøver i lesing skal kartlegge i hvilken grad ferdighetene til elevene er i samsvar med målene for lesing som grunnleggende ferdighet, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag. Dette innebærer at nasjonale prøver i lesing ikke er en prøve i norskfaget.

De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter ved lesing. Elevene viser at de kan:

1. Finne informasjon
2. Forstå og tolke
3. Reflektere over og vurdere form og innhold i teksten

I dette kapittelet presenteres stavangerelevens resultater på de nasjonale prøvene i lesing de siste fem skoleårene. Stavangers resultater sammenlignes med gjennomsnittlige resultater nasjonalt og med resultater for de største byene. Videre vises forskjellen mellom gutters og jenters gjennomsnittlige resultater på prøvene.

De nasjonale prøvene i lesing ble digitale først høsten 2016. Det betyr at det kun er de fire siste skoleårene som kan sammenlignes direkte.

De nasjonale prøveresultatene i lesing skoleåret 2018-19 viser at stavangerelevne på 5. og 8. trinn skårer i overkant av 1 poeng høyere enn gjennomsnittet nasjonalt. På 9.trinn oppnår elevene i Stavanger et resultat som ligger 1,7 poeng høyere enn landsgjennomsnittet. Resultatene ligger noe under ønsket målsetting på kommunenivå i hele femårsperioden.

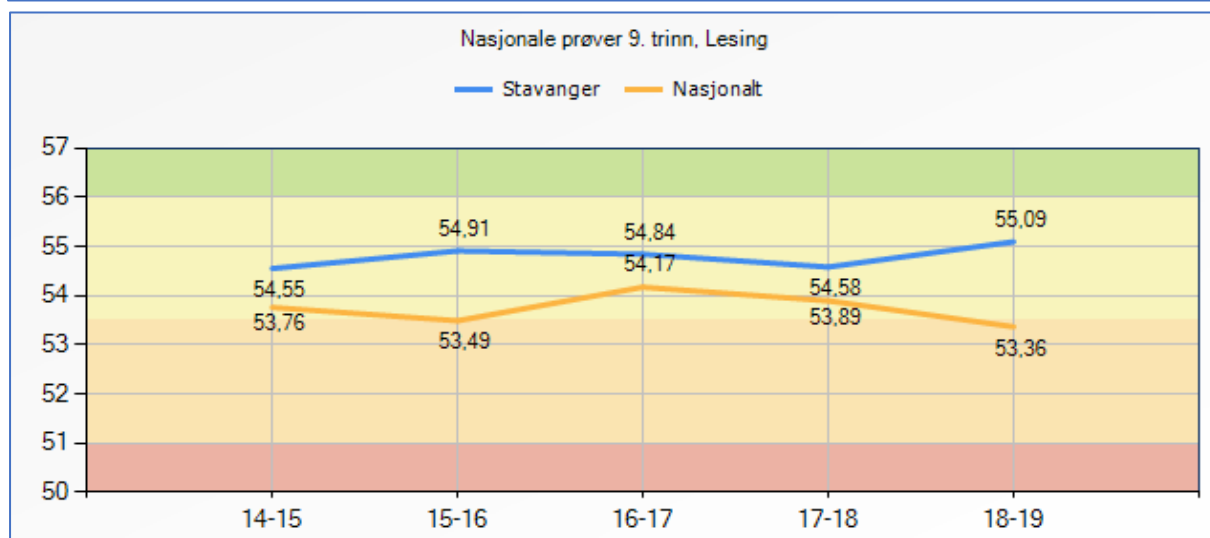
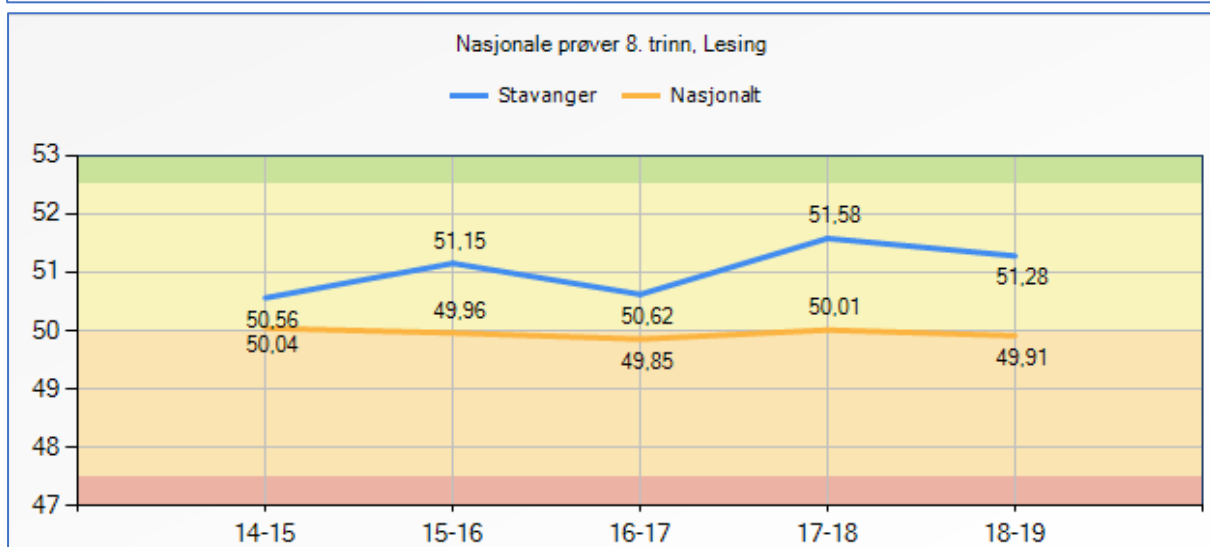
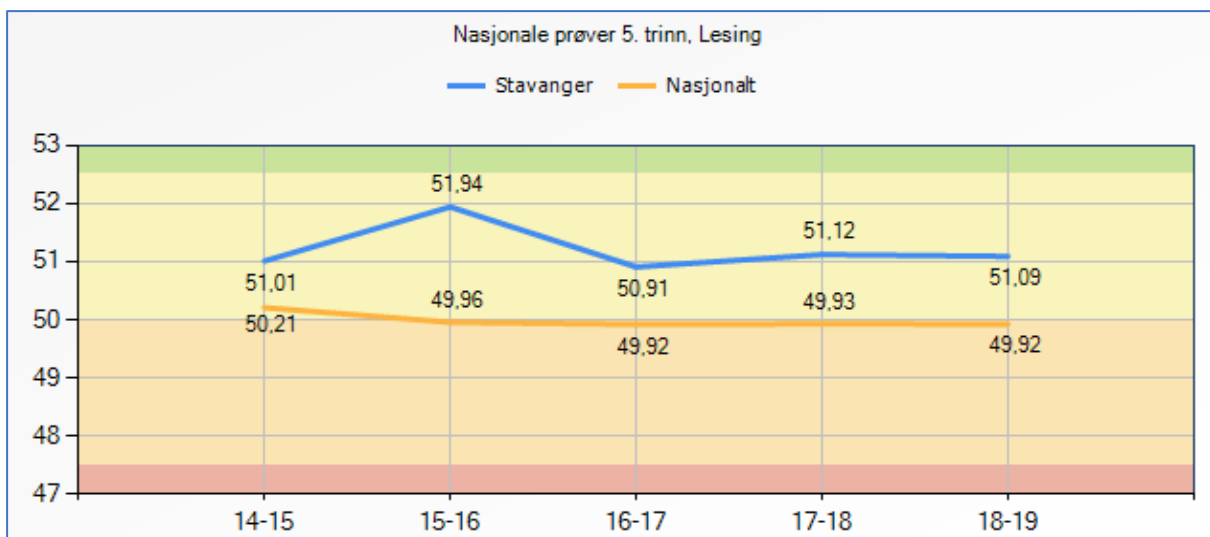

Fig.15 Nasjonale prøveresultater i lesing 5. 8. og 9. trinn

Nasjonale prøveresultater – gutter og jenter

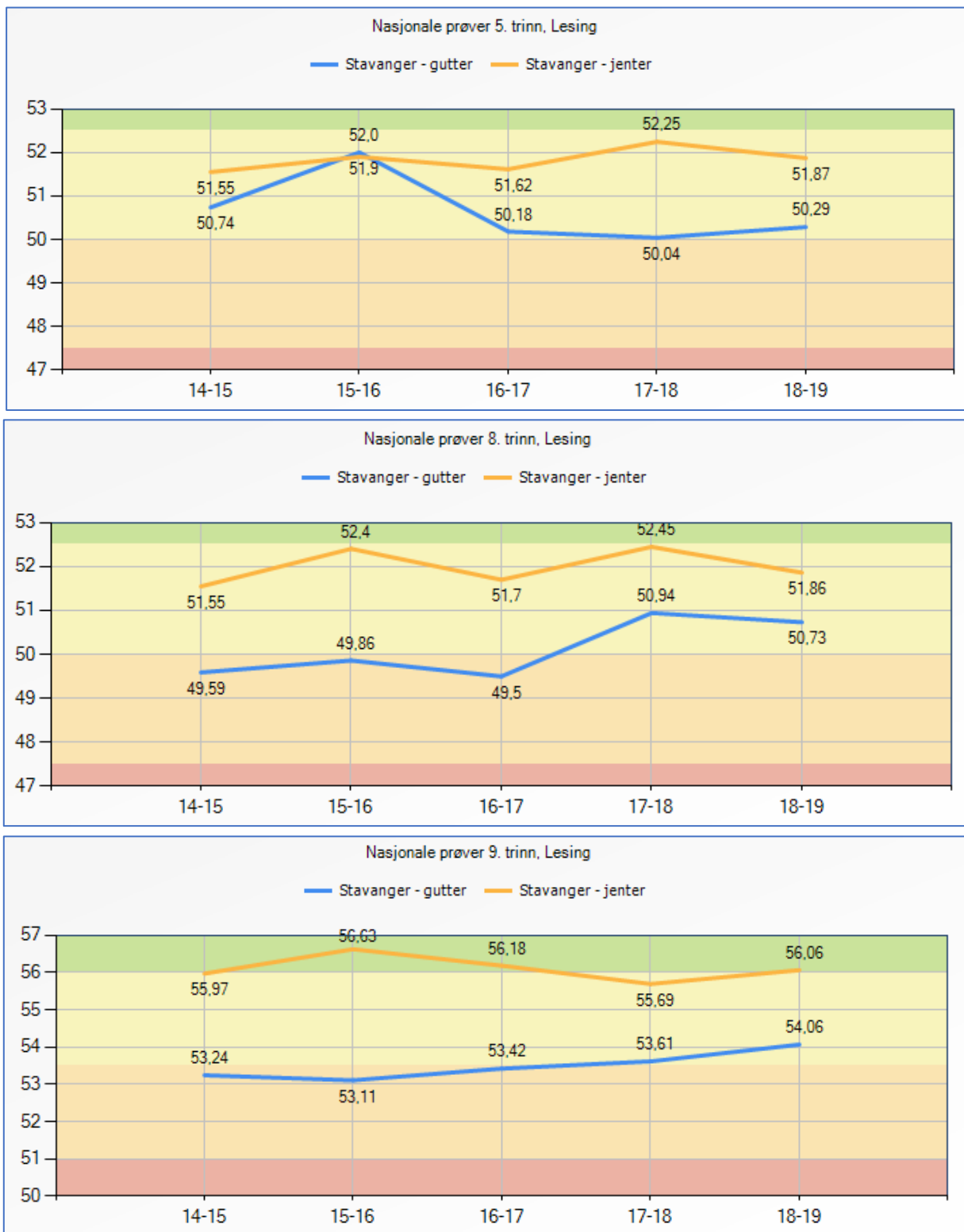

Fig.16 Nasjonale prøveresultater i lesing 5. 8. og 9. trinn – gutter og jenter, Stavanger

Figur 16 viser gjennomsnittlige resultater for jenter og gutter på de nasjonale leseprøvene de siste fem årene. Skoleåret 2018-19 oppnår jentene i Stavanger et gjennomsnittlig resultat som ligger fra 1 til 2 poeng høyere enn guttene. Likevel ligger guttenes resultater noe over gjennomsnittet nasjonalt, jfr. fig.15.

En analyse av guttenes og jentenes resultater fordelt på mestringsnivå viser at 24 prosent av guttene og 28 prosent av jentene på 5.trinn hadde gode leseferdigheter (mestringsnivå 3). På 8. trinn hadde 37 prosent av guttene og 39 prosent av jentene gode leseferdigheter (mestringsnivå 4+5), mens resultatene fra leseprøven på 9.trinn viser at 50 prosent av guttene og 56 prosent av jentene på 9. trinn hadde gode grunnleggende leseferdigheter.

Nasjonale prøveresultater – storbyer

Figuren under viser gjennomsnittlig poengsum på de nasjonale leseprøvene for de fem største byene skoleåret 2018-19. Oslo og Bærum oppnår høyere gjennomsnittlig poengsum enn Stavanger. Den største forskjellen fra året før er at Bærum har en resultatnedgang på 2 poeng på 9. trinn.

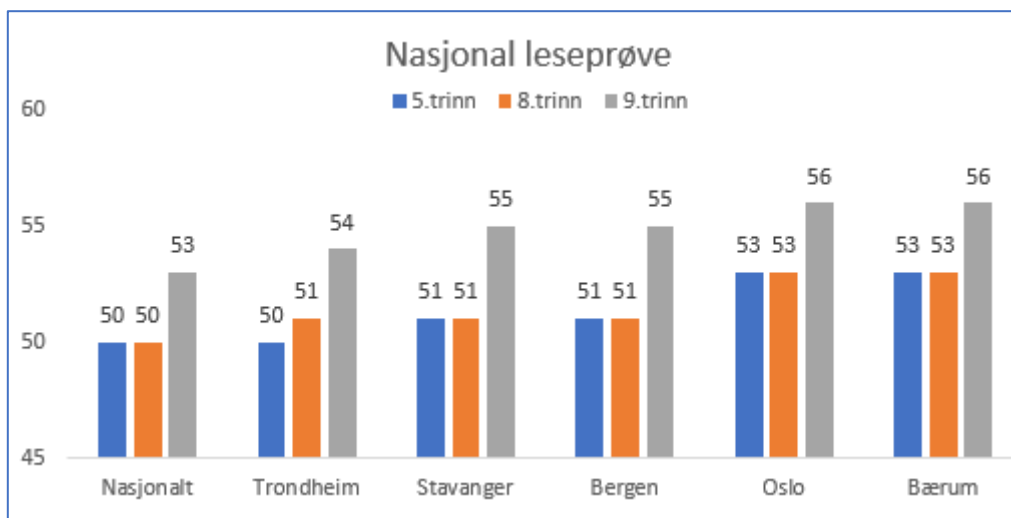

Fig.17 Nasjonale prøveresultater i lesing 2018-19 – utvalg storbyer

Standpunkt- og eksamensresultater i faget norsk

I dette avsnittet presenteres stavangerelevenes standpunkt karakterer og eksamensresultater i norsk hovedmål skriftlig. Stavangers resultater sammenlignes med gjennomsnittlige resultater nasjonalt og med resultater for de største byene. Videre vises forskjellen mellom gutters og jenters karakterresultater.

Figur 18 viser at elevene i Stavanger oppnår litt høyere standpunkt- og eksamens karakterer i norskfaget enn gjennomsnittet nasjonalt. Forskjellene er små – fra 0,1 til 0,2 karakterpoeng. Figuren viser gjennomsnittlig standpunkt- og eksamens karakter for norsk hovedmål skriftlig.

Gutters og jenters gjennomsnittlige karakterresultater i norskfaget viser en forskjell på 0,5 til 0,6 poeng i jentenes favør de siste skoleårene.

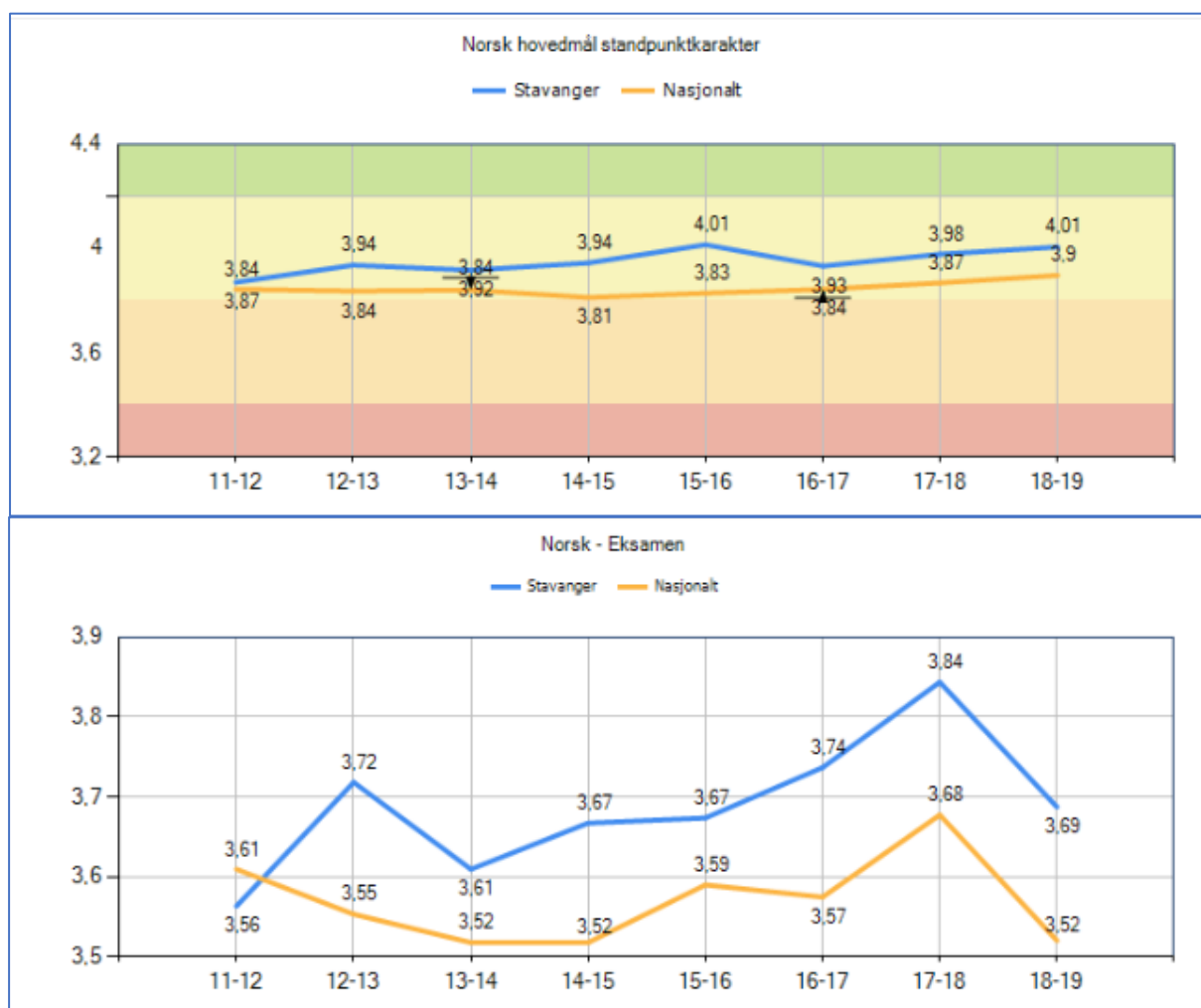

Fig. 18 Avgangskarakterer i norsk hovedmål skriftlig, Stavanger og nasjonalt

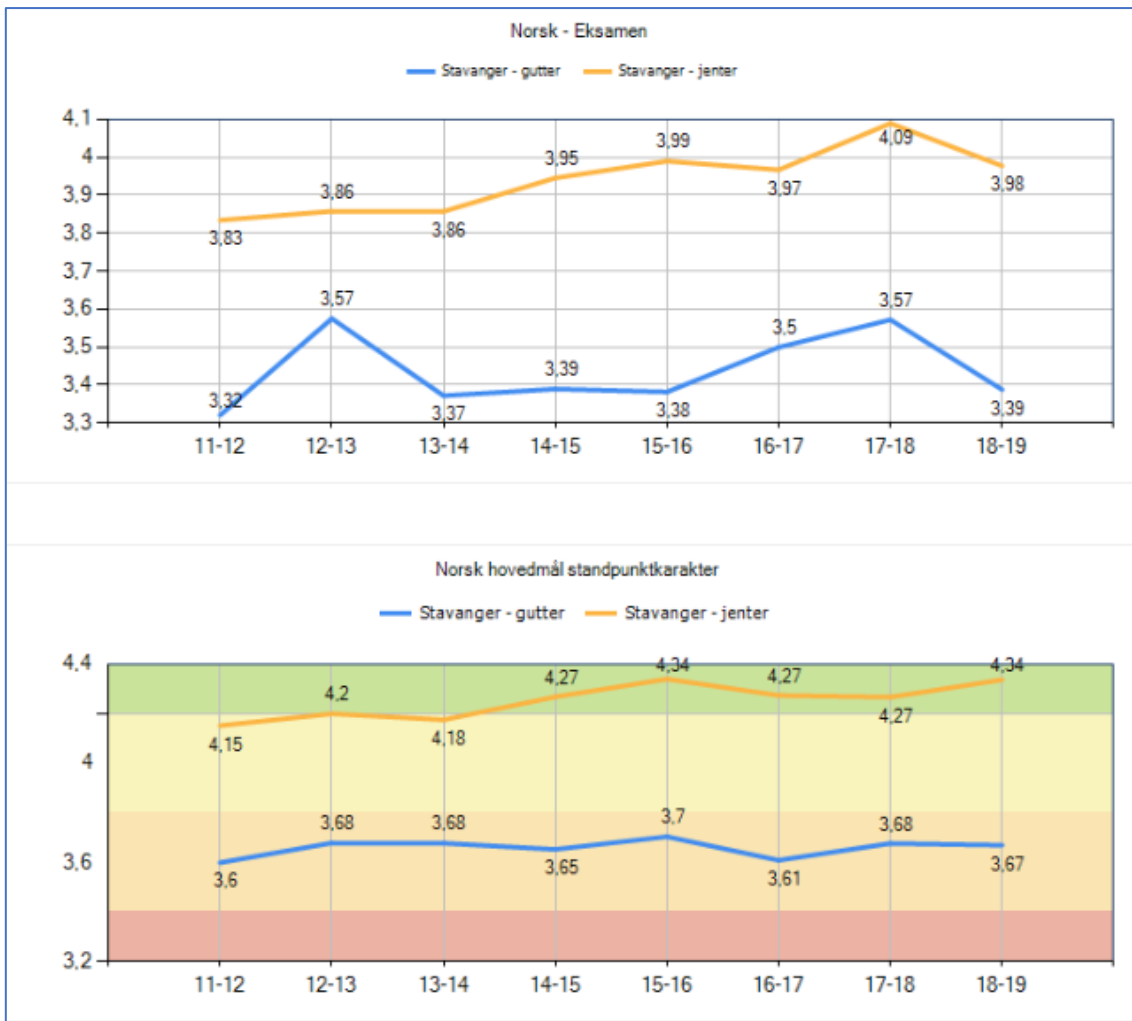

Fig.19 Avgangskarakterer i norsk, jenter – gutter

Karakterresultater – storbyer

Figuren under viser gjennomsnittlige standpunkt- og eksamenskarakterer i norsk hovedmål skriftlig for fem av storbyene skoleåret 2018-19. Stavangers gjennomsnittlige resultater ligger tett opp mot Bærum kommunes gjennomsnittlige resultater.

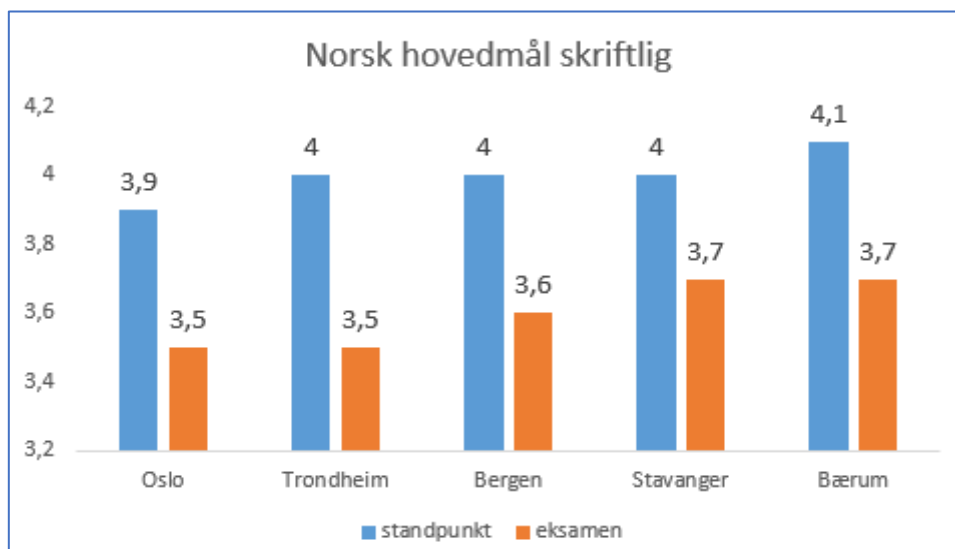

Fig.20 Avgangskarakterer norsk hovedmål skriftlig 2018-19, storbyer

PRAKSISFORTELLING – KVERNEVIK SKOLE

Kollektivt arbeid med lesing som grunnleggende ferdighet i alle fag

Resultatene på nasjonale prøver i lesing for Kvernevik skole har i de siste årene vært varierende. I løpet av det siste skoleåret har vi derfor rettet mye oppmerksomhet mot å utvikle en felles praksis der resultatene fra prøvene blir brukt som en del av undervisvurderingen for elevene. Målet vårt er å sette inn nyttige tiltak i leseopplæringen og sikre god kvalitet i leseopplæringen i alle fag, slik at alle elever opplever mestring.

For å nå målsettingen vår opprettet vi en ressursgruppe bestående av skolens ledelse og vår lærerspesialist i lesing. Sammen utarbeidet vi en plan for kompetanseheving av personalet for å sikre en kollektiv forståelse av lesing som grunnleggende ferdighet i alle fag og på alle årstrinn. Inneværende skoleår har vi satt av pedagogisk utviklingstid til systematisk arbeid med lesing to ganger i uken over en periode på 6 uker. Innholdet har vekslet mellom foredrag fra vår lærerspesialist, gruppearbeid, egenstudier, analyser og utprøving.

Alle lærerne har underveis fått «oppdrag» som de har prøvd ut i klassene sine, med refleksjon og erfaringsdeling i etterkant. Vi har brukt fagtekster på alle trinn og har hatt fokus på hvordan tilrettelegge undervisning, slik at elevene utvikler de tre ulike aspektene i leseopplæringen; finne informasjon, tolkning og refleksjon.

Parallelt med dette arbeidet har resultatene fra kartleggingsprøvene i lesing på 2.-4.trinn blitt fulgt nøye opp. Elever som ikke har tilegnet seg tilstrekkelige grunnleggende ferdigheter i lesing på disse trinnene, får intensiv leseopplæring.

Etter å ha jobbet målrettet over tid i lærerkollegiet med lesing som grunnleggende ferdighet, har lærerne reflektert rundt spørsmål med bakgrunn i de erfaringene de hadde gjort. Hva er god praksis for leseopplæring i alle fag? Hvordan måler vi at elevene har gode grunnleggende ferdigheter? Hvordan forplikter vi oss til en felles praksis?

Gjennom systematisk utviklingsarbeid er vi på Kvernevik skole på vei til å utvikle et metaspråk for hva som er god leseopplæring i alle fag. Videre jobber vi mot en felles forståelse av hva som er god praksis, noe som igjen forplikter oss til å ta i bruk metoder som øker læringsutbyttet til elevene. For å videreføre vårt arbeid har vi valgt følgende satsningsområder neste år:

- Tilpasset opplæring
- Vurdering for læring
- Variasjon i undervisning og metode
- Elevmedvirkning for økt motivasjon
- Nye fagplaner

Lene M. Bredesen
rektor

Sølvberget
BIBLIOTEK OG KULTURHUS

LESELØFT I KVERNEVIK

Samarbeid mellom stavangerskolen og Sølvberget bibliotek og kulturhus

Kulturdepartementet bevilget høsten 2018 ti millioner kroner til folkebibliotek som et ledd i å styrke arbeidet mot barnefattigdom. Midlene ble gitt til prosjekter som ønsket å prøve ut nye metoder for å gi flere barn og unge tilgang til attraktive bibliotek tjenester og organiserte aktiviteter.

Sølvberget bibliotek og kulturhus fikk 1 million til en satsing i Kvernevik. Bakgrunnen for en satsing i Kvernevik var at Sølvberget startet et prosjektsamarbeid med Stavanger kommune og skolene i Kvernevik for å utforske og teste ut hvordan biblioteket kan brukes som et virkemiddel for å sikre innbyggere i Stavanger de samme mulighetene til å delta i det moderne demokratiet. Målene for satsingen er å:

- Tilby opplevelser i form av aktiviteter og arrangement for barnefamilier, barn og ungdom. Samarbeid med barnehager, skole, sfo og frivillige organisasjoner.
- Skape møteplasser etter skoletid som kan stimulere til leselyst og kunnskap.
- Øke tilgang til bibliotek tjenester og tilbud i nærmiljøet med en boksamling basert på brukermedvirkning og behov.
- Videreutvikle samarbeidet med skolebibliotekene ved Smiodden skole og Kvernevik skole

I løpet av få måneder ble skolebiblioteket på Kvernevik skole oppgradert og gjort tilgjengelig for elever både ved Smiodden og Kvernevik skole. I oppgraderingsprosessen har elevene deltatt aktivt. Store deler av den eksisterende boksamlingen ble kassert, og det ble innkjøpt rundt 2000 nye bøker. Biblioteket vil bli supplert med nye bøker gjennom 2019.

I tillegg til at biblioteket er åpent i skoletiden, er skolebiblioteket tilgjengelig for alle som bor i Kvernevik på ettermiddagstid to dager i uken. Innbyggere kan gjennom skolebiblioteket bestille og levere bøker fra Sølvberget. I samarbeid med Sølvberget gjennomføres aktiviteter og arrangement på skolebiblioteket som er åpne for alle innbyggere.

Åpningen av et felles skolebibliotek for Kvernevik og Smiodden skole har blitt svært godt mottatt. I løpet av to måneders drift våren 2019 har biblioteket hatt over 1300 besøkende etter skoletid, og det har vært avholdt 6 arrangementer.

Erfaringer fra satsingen i Kvernevik vil bli brukt i kompetanseoverføring til lærere og bibliotekarer ved alle skolene i Stavanger. I samarbeid med skolenes ressurslærere i lesing vil Sølvberget være vertskap for en inspirasjonssamling for alle leseveiledere og skolebibliotekarer. Her vil eksempelet fra Kvernevik bydel om hvordan man utvikler et attraktivt skolebibliotek være et av temaene.

God og tilgjengelig litteratur bidrar til god språkforståelse, økt leselyst og gode leseferdigheter hos barn og unge. Skolebibliotek kan fungere som inkluderingsarenaer som bidrar til økt deltakelse og utjevning av sosiale og kulturelle forskjeller.

I Handlings- og økonomiplanen er det for 2019 bevilget 10 millioner kroner til oppfølging av tiltaksplanen [Barn vil være med!](#) Her er det satt av midler for å styrke skolebibliotek i områder med levekårsutfordringer. Oppgraderingen av bibliotekene vil skje i samarbeid med Sølvberget bibliotek og kulturhus. Sølvberget vil bistå de aktuelle skolene med innkjøp av litteratur og annet utstyr. I tillegg vil Sølvberget utvikle boklister og sjekklister med tips som kan komme alle skolene til gode.

Læringsresultater i regning som grunnleggende ferdighet og i faget matematikk

I *Kvalitetsplan for skole – God, bedre, Best! 2016-2020* er matematisk kompetanse et av utviklingsområdene. Den overordnede målsettingen er at elevene i Stavangerskolen skal utvikle matematisk kompetanse for videre utdanning, arbeidsliv og fritid.

I dette kapittelet presenteres stavangerelevens resultater på de nasjonale regneprøvene de siste fire skoleårene. Stavangers resultater sammenlignes med gjennomsnittlige resultater nasjonalt og med resultater for de største byene. Videre vises forskjellen mellom gutters og jenters gjennomsnittlige karakterresultater og nasjonale prøveresultater i regning.

Nasjonale prøver i regning

Nasjonale prøver i regning skal kartlegge i hvilken grad ferdighetene til elevene er i samsvar med mål for regning som grunnleggende ferdighet, slik den er integrert i kompetansemålene i læreplanen for fag i *Kunnskapsløftet*. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag.

De nasjonale prøvene i regning dekker tre innholdsområder:

1. tall
2. måling
3. statistikk

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene bruker regning i ulike faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at elevene forstår hvordan de:

- kan løse en gitt utfordring
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene er rimelige
- kan ha effektive strategier for enkel tallregning

Skoleåret 2018-19 oppnådde 5. klassingene i Stavanger en gjennomsnittlig skåre på den nasjonale regneprøven rett over snittet nasjonalt. De nasjonale prøveresultatene på 5.trinnet har for Stavangers del hatt en negativ resultatutvikling i femårsperioden. Stavangerelevens gjennomsnittlige resultater på 8. og 9. trinn skoleåret 2018-19 lå derimot godt over det nasjonale snittet. Resultatene ligger noe under ønsket målsetting på kommunenivå.

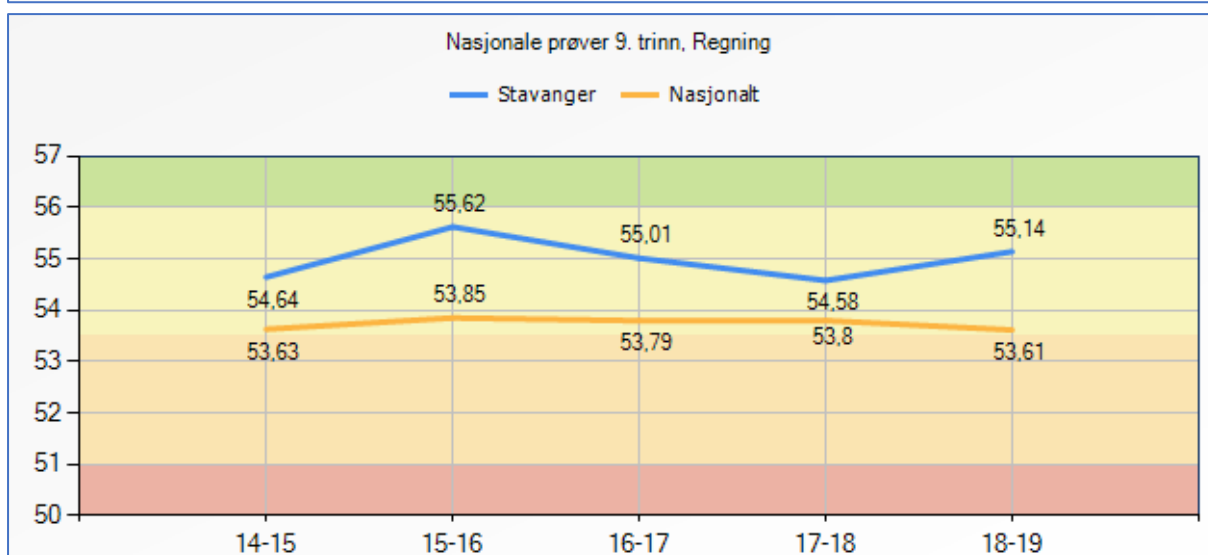
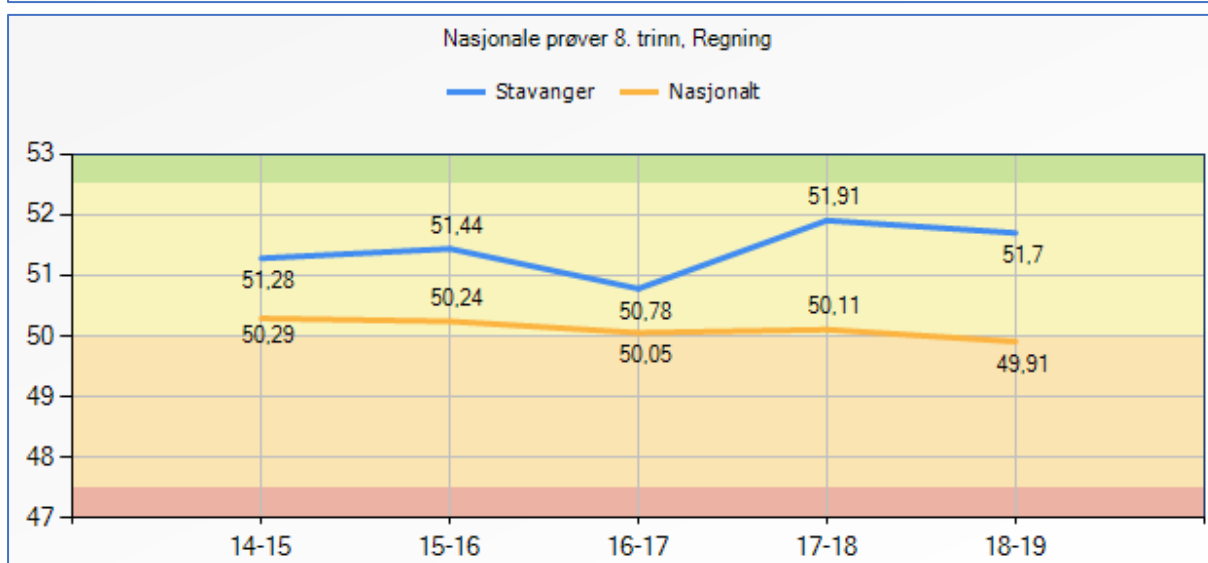
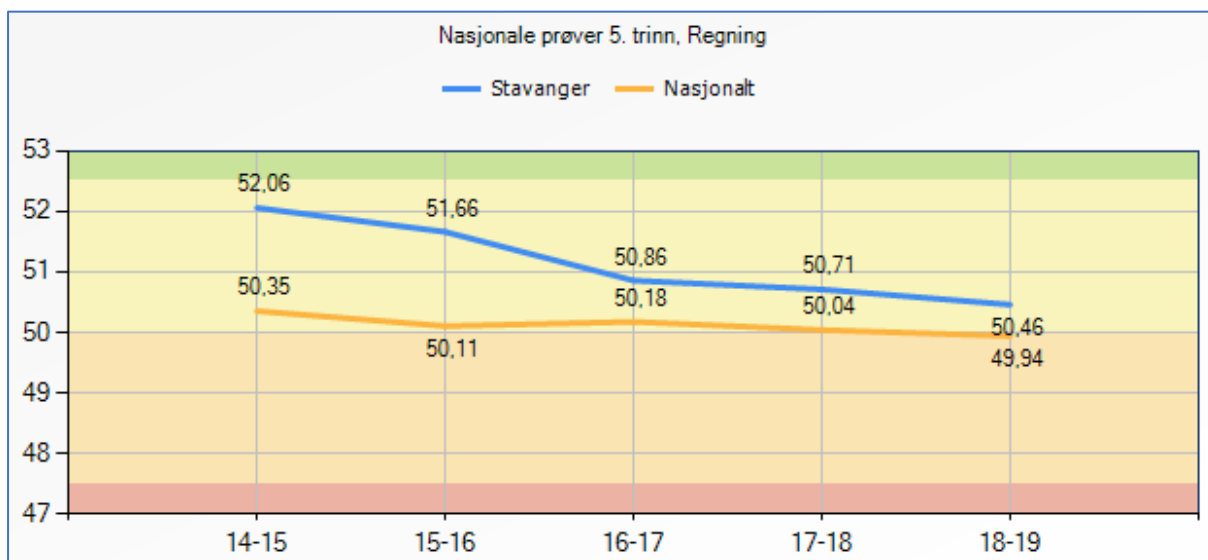

Fig.21 Nasjonale prøveresultater i regning 5. 8. og 9. trinn

Nasjonale prøveresultater – gutter og jenter

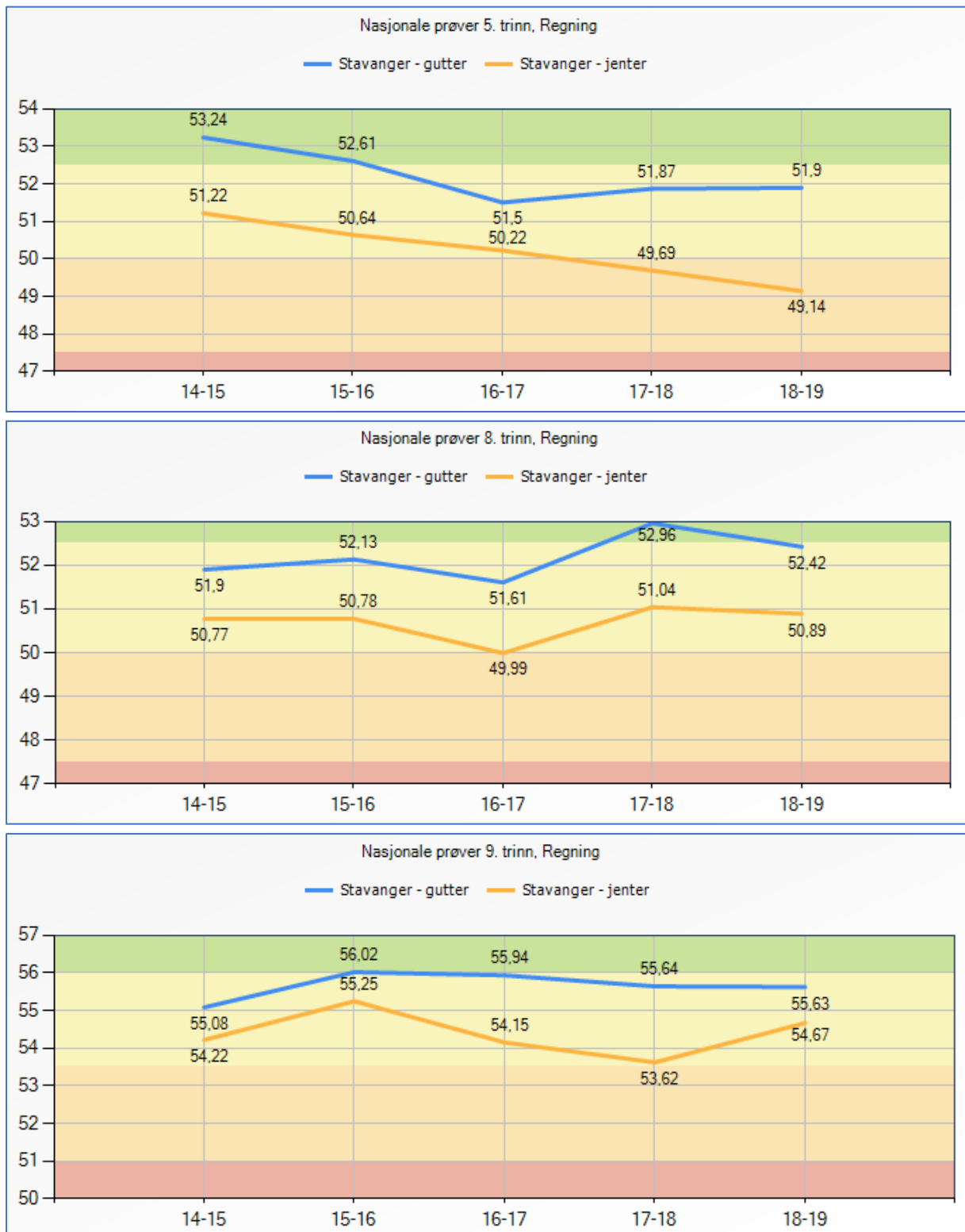

Fig.22 Nasjonale prøveresultater i regning 5. 8. og 9. trinn – gutter og jenter, Stavanger

Figur 22 viser forskjellene mellom jenters og gutters resultater for Stavanger samlet. Skoleåret 2018-19 oppnår guttene på 8. og 9.trinn et gjennomsnittlig resultat som ligger 1 til 1,5 poeng høyere enn jentenes. På 5.trinn ligger jentenes gjennomsnittlige skåre hele 2,8 poeng lavere enn guttenes. Guttenes resultater ligger tett opp mot ønsket målsetting på alle tre årstrinn.

Jentenes gjennomsnittlige resultater på 5. trinn har vist en negativ utvikling i femårsperioden. Gjennomsnittlig skåre høsten 2018 ligger ett poeng under landsgjennomsnittet. På 8. og 9. trinn skårer jentene i Stavanger noe over det nasjonale gjennomsnittet.

En analyse av guttenes og jenters resultater pr. mestringsnivå viser at mens 35 prosent av guttene i 5. klasse hadde gode regneferdigheter (mestringsnivå 3), oppnådde kun 21 prosent av jentene mestringsnivå 3 på regneprøven.

På 8. trinn hadde 43 prosent av guttene og 36 prosent av jentene gode regneferdigheter (mestringsnivå 4+5), mens resultatene på regneprøven på 9.trinn viser at 58 prosent av guttene og 52 prosent av jentene hadde gode grunnleggende regneferdigheter.

Nasjonale prøveresultater – storbyer

Figuren under viser resultatene for de fem største byene skoleåret 2018-19. Oslo og Bærum skårer høyest fulgt av Stavanger og Bergen. Den største forskjellen fra året før er at Bærum har en resultatnedgang på ett poeng på 8. og 9. årstrinn.

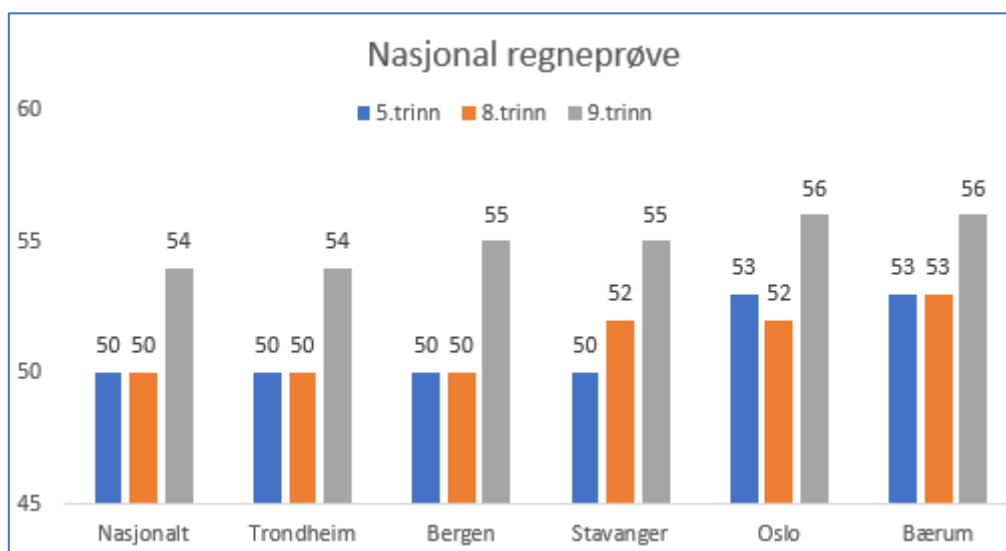

Fig.23 Nasjonale prøveresultater i regning 2018-19 – storbyer

Standpunktkarakterer og eksamensresultater i faget matematikk

I dette kapittelet presenteres stavangerelevens standpunktkarakterer og eksamensresultater i faget matematikk, samt forskjellen mellom gutters og jenters karakterresultater.

Stavangers resultater sammenlignes med gjennomsnittlige resultater nasjonalt og med resultater for de største byene.

Målsetting

I *Kvalitetsplan for skole – God, bedre, best! 2016-20* er målsettingen for standpunkt i matematikk satt til 3,9 karakterpoeng eller bedre.

3,9 – 6,0	Grønn =	over målsetting
3,5 – 3,8	Gul =	under målsetting, resultatet er nærmere grønt nivå enn rødt nivå
3,1 – 3,4	Oransje	under målsetting, resultatet er nærmere rødt nivå enn grønt nivå
1,0 - 3,0	Rød =	Lav resultatoppnåelse

⁵ Conexus/Læringslabens beregningsmetoder for fastsetting av grenseverdier er lagt til grunn.

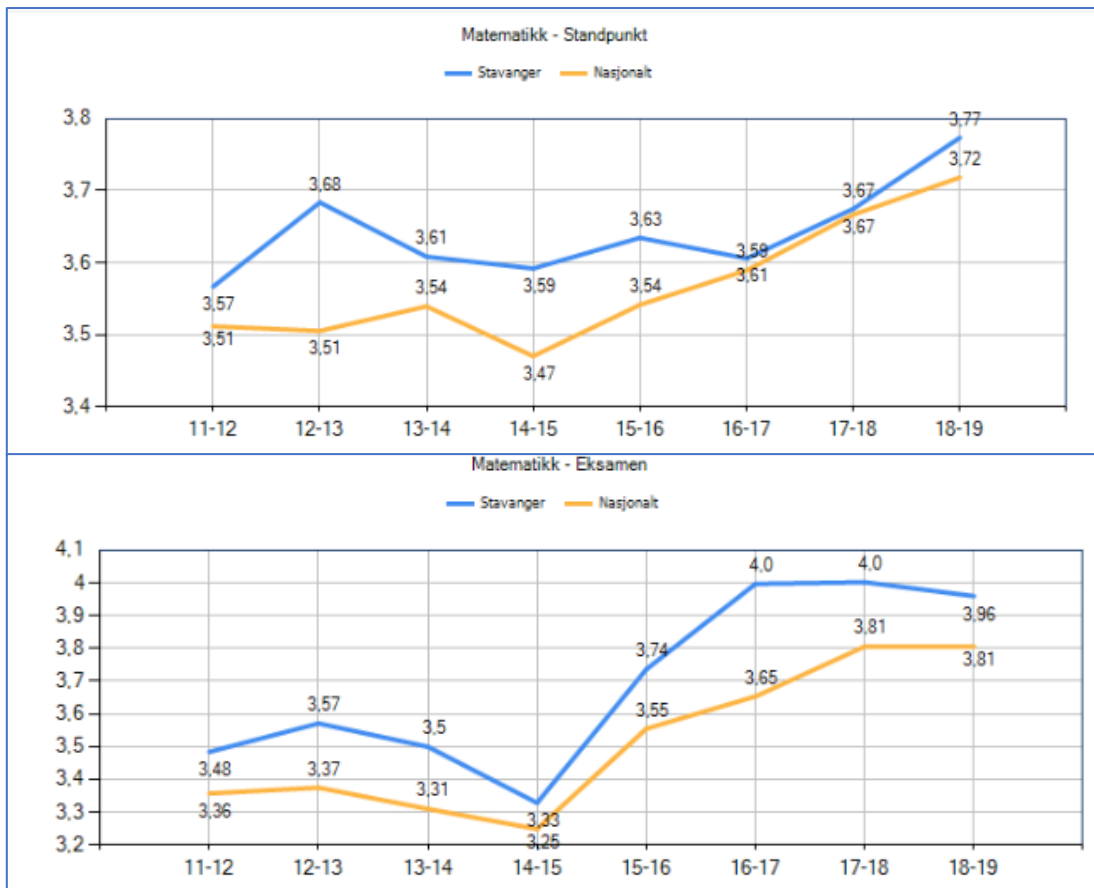

Fig.24 Avgangskarakterer i matematikk, Stavanger og nasjonalt

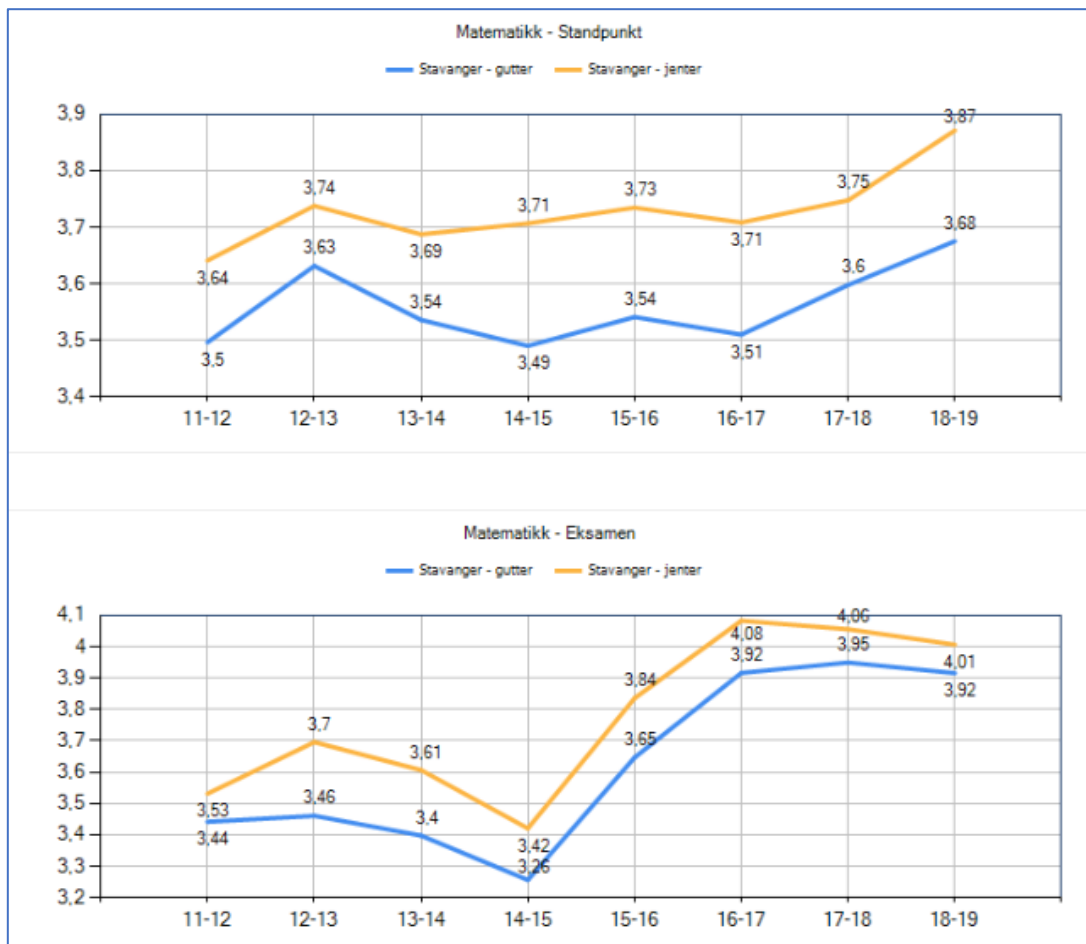

Fig.25 Avgangskarakterer i matematikk, gutter - jenter, Stavanger kommune

Figur 24 viser 10.klassingenes gjennomsnittlige eksamens- og standpunkt karakterer i matematikk. Stavangerelevenes standpunktkarakterer har hatt en liten økning de to siste årene, mens eksamensresultatene ligger rundt 4,0 karakterpoeng de tre siste skoleårene.

Mens guttene skårer bedre enn jentene på de nasjonale regneprøvene, oppnår jentene i Stavanger litt høyere karakter i faget matematikk enn guttene.

Karakterresultater – storbyer

Figuren under viser gjennomsnittlige standpunkt- og eksamens karakterer i matematikk skriftlig for fem av storbyene skoleåret 2018-19. Variasjonen mellom kommunenes karakterresultater utgjør 0,4 poeng. 35 prosent av 10.klassingene i Stavanger var oppe til eksamen i matematikk skriftlig våren 2019.

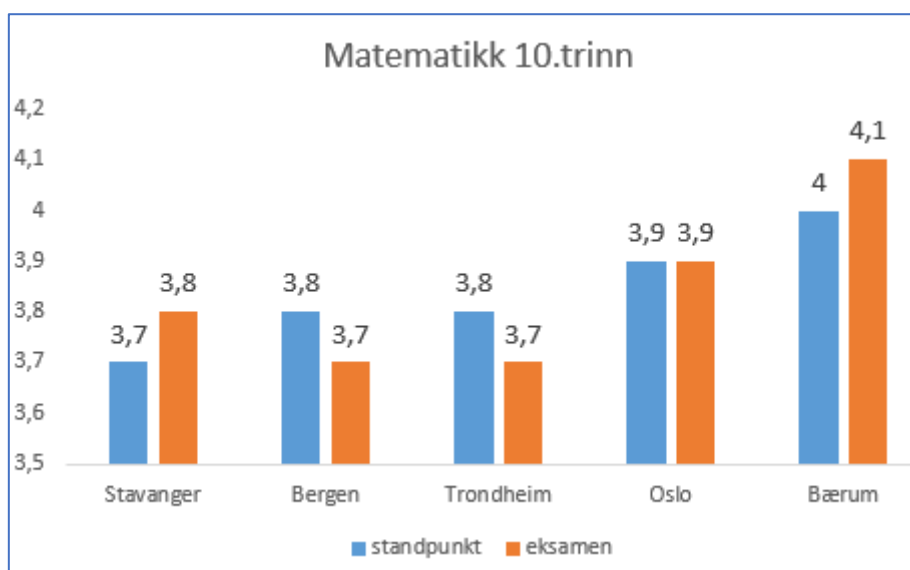

Fig.26 Avgangskarakterer i matematikk 2018-19 – utvalg storbyer

2.4.2. Læringsresultater i engelsk

Nasjonale prøver i engelsk

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål for læreplanene i alle fag i *Kunnskapsløftet*. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk. Oppgavene på 5. trinnet er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå hovedinnholdet i enkle tekster
- forstå vanlige ord og uttrykk knyttet til dagligliv og fritid
- forstå ord og uttrykk ut i fra sammenhengen de brukes i
- bruke vanlige grammatiske strukturer, småord og enkle setningsmønstre

I dette kapittelet presenteres stavangerelevenes resultater på de nasjonale prøvene i engelsk de siste fire skoleårene. Stavangers resultater sammenlignes med gjennomsnittlige resultater nasjonalt og med resultater for de største byene. Videre vises forskjellen mellom gutters og jenters gjennomsnittlige karakterresultater og resultater på de nasjonale prøvene.

Nasjonale prøve i engelsk avholdes kun på 5. og 8.trinn.

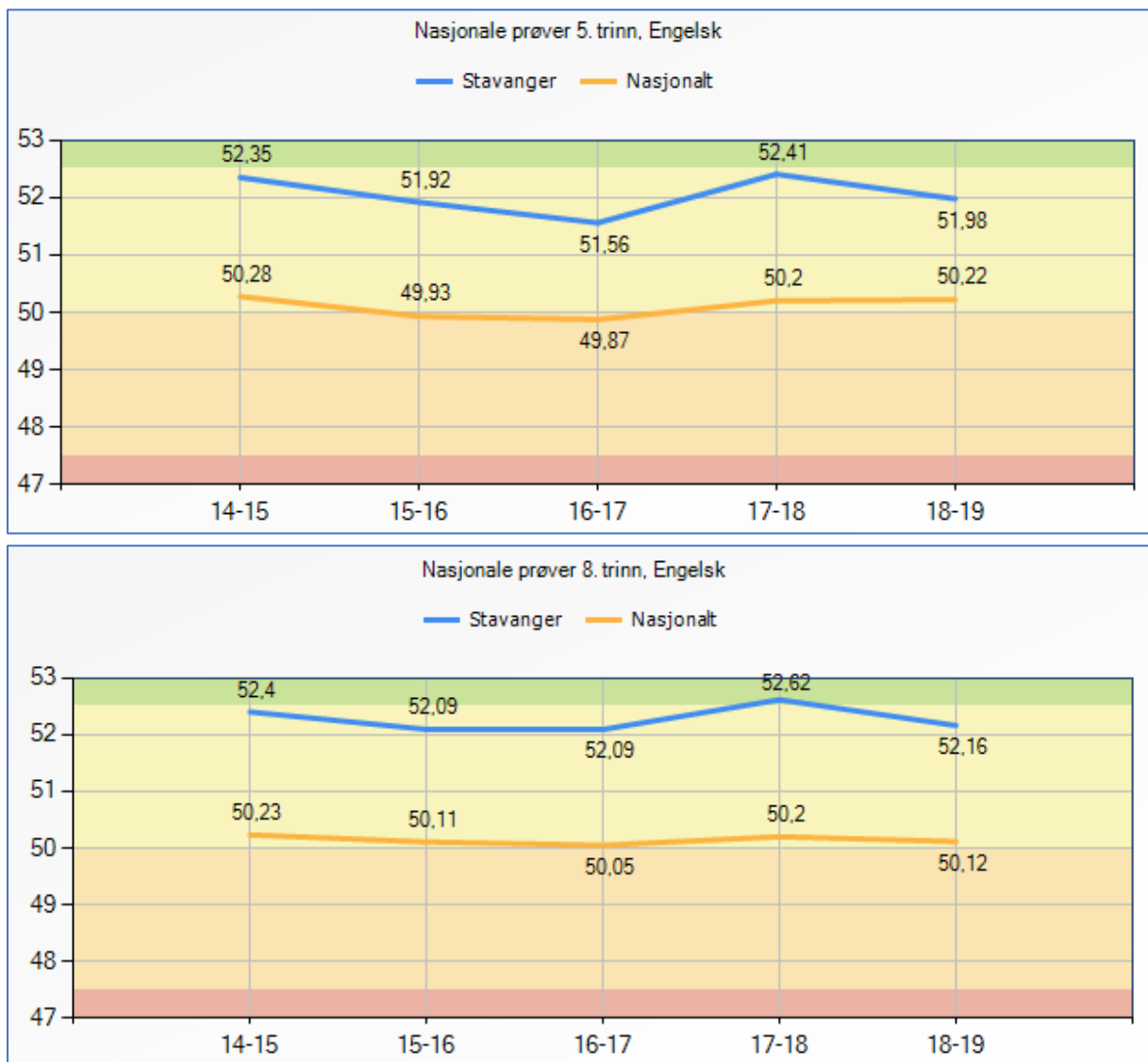

Fig.27 Nasjonale prøveresultater i engelsk 5. og 8. trinn

Skoleåret 2018-19 oppnådde stavangerelevne en gjennomsnittlig poengsum på de nasjonale prøvene i engelsk som lå 1,8 poeng høyere enn landsgjennomsnittet på 5. trinn og 2 poeng høyere enn snittet nasjonalt på 8.trinn. Stavangers gjennomsnittlige resultater har de siste fem skoleårene ligget rundt 2 poeng over snittet nasjonalt.

Nasjonale prøveresultater – gutter og jenter

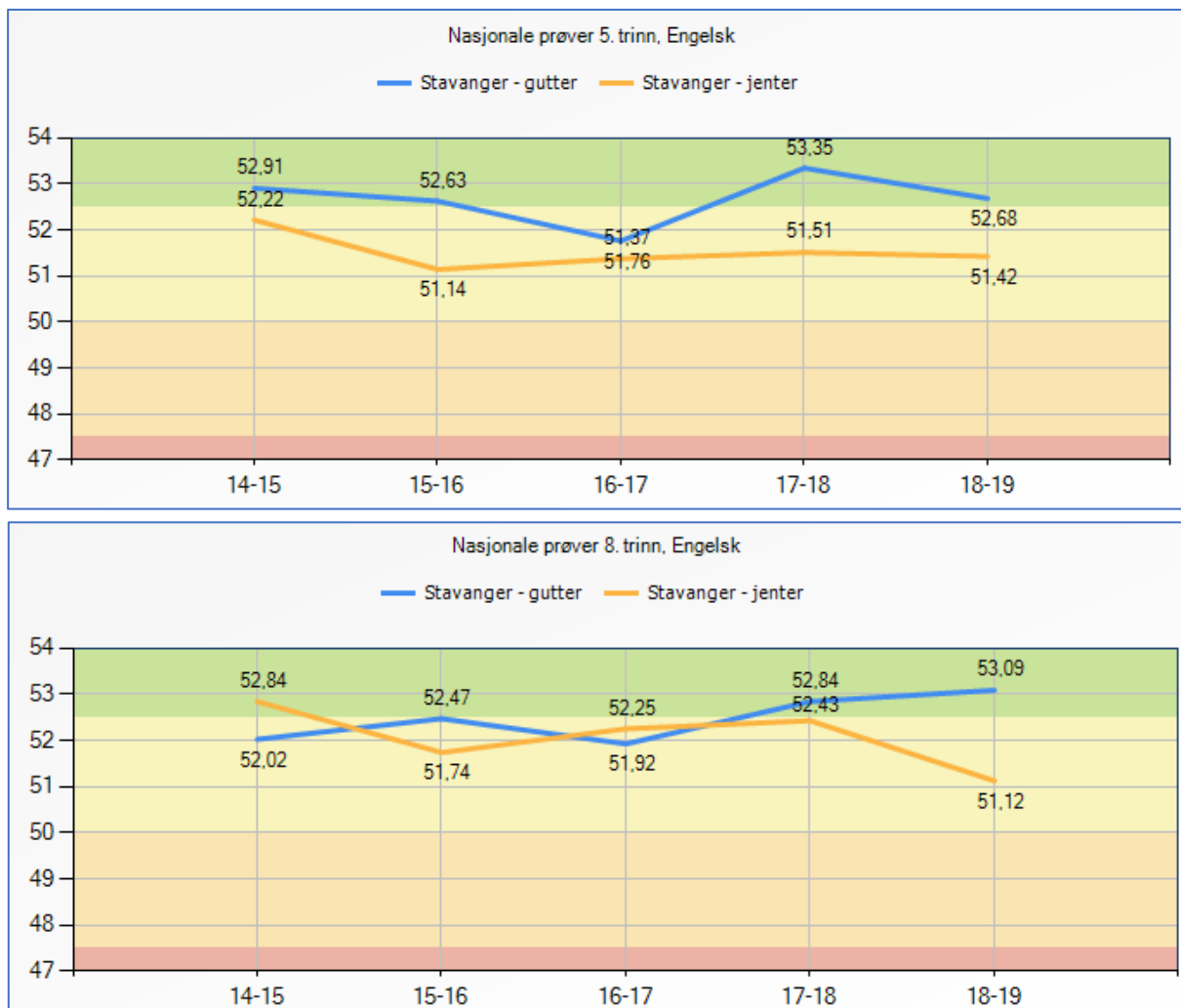

Fig.28 Nasjonale prøveresultater i engelsk – gutter og jenter, Stavanger

Figur 28 viser gjennomsnittlige resultater for jenter og gutter i Stavanger på de nasjonale prøvene i engelsk de siste fem årene. Skoleåret 2018-19 oppnådde guttene på 5. trinn et gjennomsnittlig resultat som ligger 1,3 poeng høyere enn jentenes. På 8. trinn er forskjellen 2 poeng i guttenes favør. Mens jentenes gjennomsnittlige resultater ligger noe under ønsket målsetting, oppnår guttene et gjennomsnittlig resultat godt over målsetting. Resultatene på 8.trinn viser svært beskjedne kjønnsforskjeller tidligere skoleår.

En gjennomgang av guttenes og jentenes resultater fordelt på mestringsnivå viser at 37 prosent av guttene og 31 prosent av jentene på 5.trinn hadde gode ferdigheter i engelsk (mestringsnivå 3).

På 8. trinn hadde hele 44 prosent av guttene og 34 prosent av jentene gode leseferdigheter (mestringsnivå 4+5) i engelsk lesing.

Nasjonale prøveresultater – storbyer

Figur 29 viser resultatene på de nasjonale prøvene i engelsk lesing for de fem største byene skoleåret 2018-19. Sammenlignet med de andre byene oppnår elevene i Stavanger gode resultater. Bortsett fra Stavanger, som har gått ned fra 53 til 52 poeng på 9. trinn, er det ingen resultatendringer fra året før.

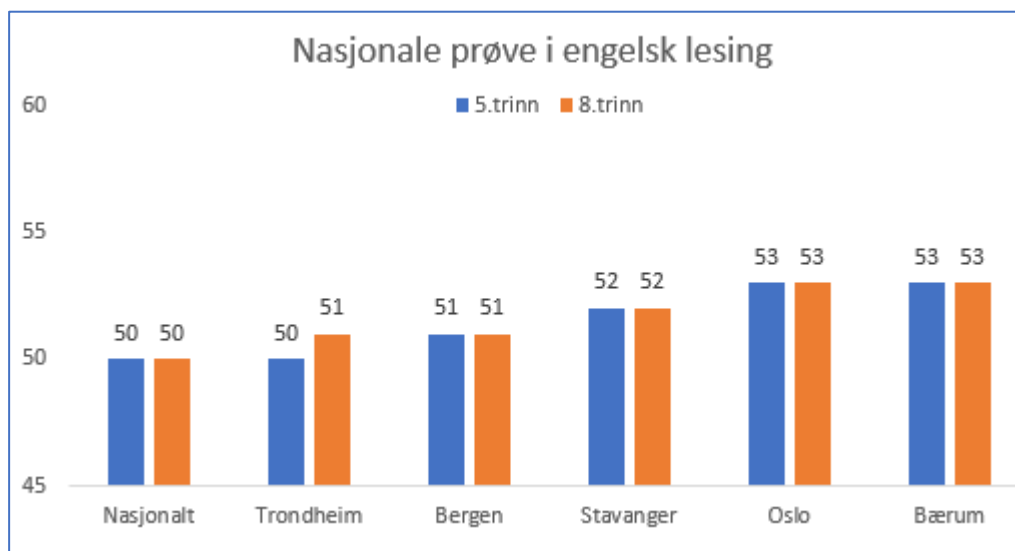

Fig.29 Nasjonale prøveresultater i engelsk 2018-19 – utvalg storbyer

Standpunktkarakterer og eksamen i faget engelsk

I dette kapittelet presenteres stavangerelevenes standpunktkarakterer og eksamensresultater i engelsk skriftlig, samt forskjellen mellom gutters og jenters karakterresultater.

Stavangers resultater sammenlignes med gjennomsnittlige resultater nasjonalt og med resultater for de største byene.

Stavangers avgangresultater i engelsk viser at stavangerelevene oppnår litt høyere karakter i faget enn gjennomsnittet nasjonalt.

Mens guttene i Stavanger oppnår gode resultater på de nasjonale prøvene i engelsk, oppnår jentene i Stavanger høyere standpunkt- og eksamenskarakter i faget. Forskjellen tilsvarer mellom 0,3 til 0,4 karakterpoeng de siste skoleårene.

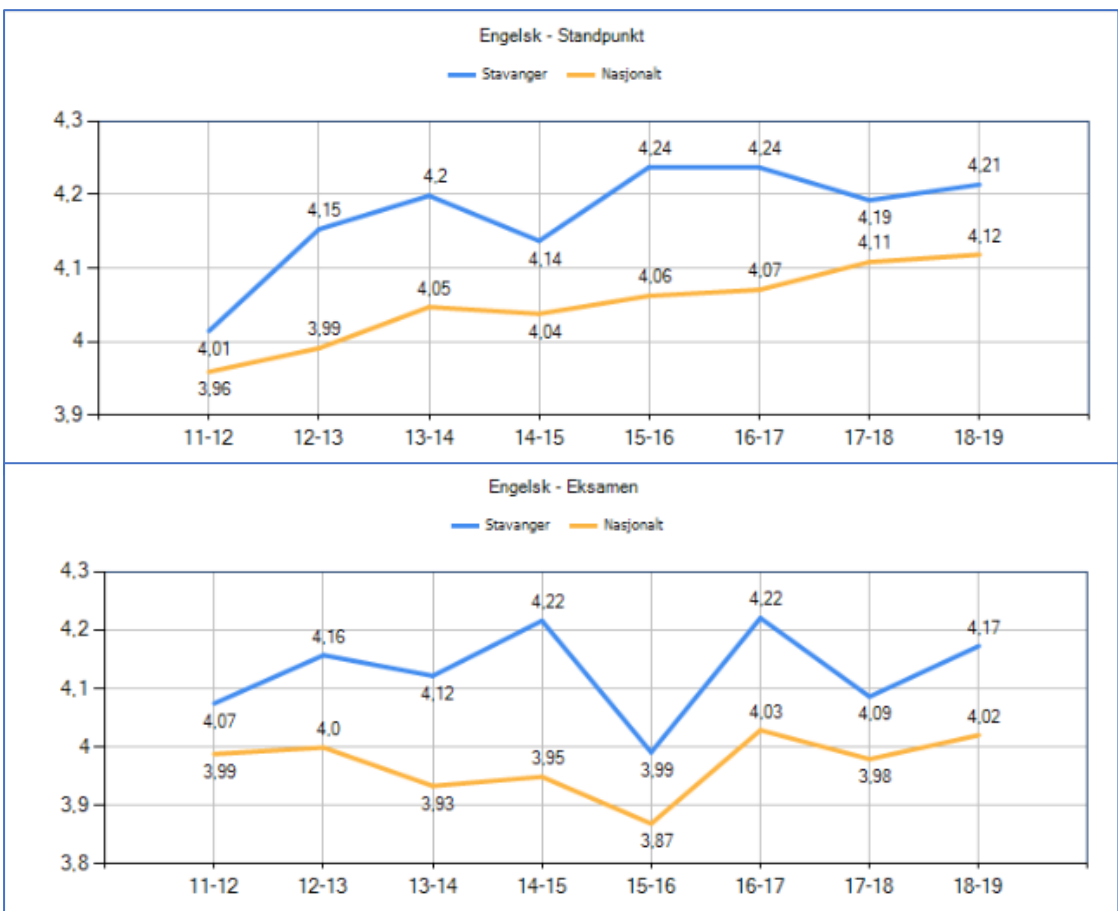

Fig.30 Avgangskarakterer i engelsk skriftlig + muntlig, Stavanger og nasjonalt

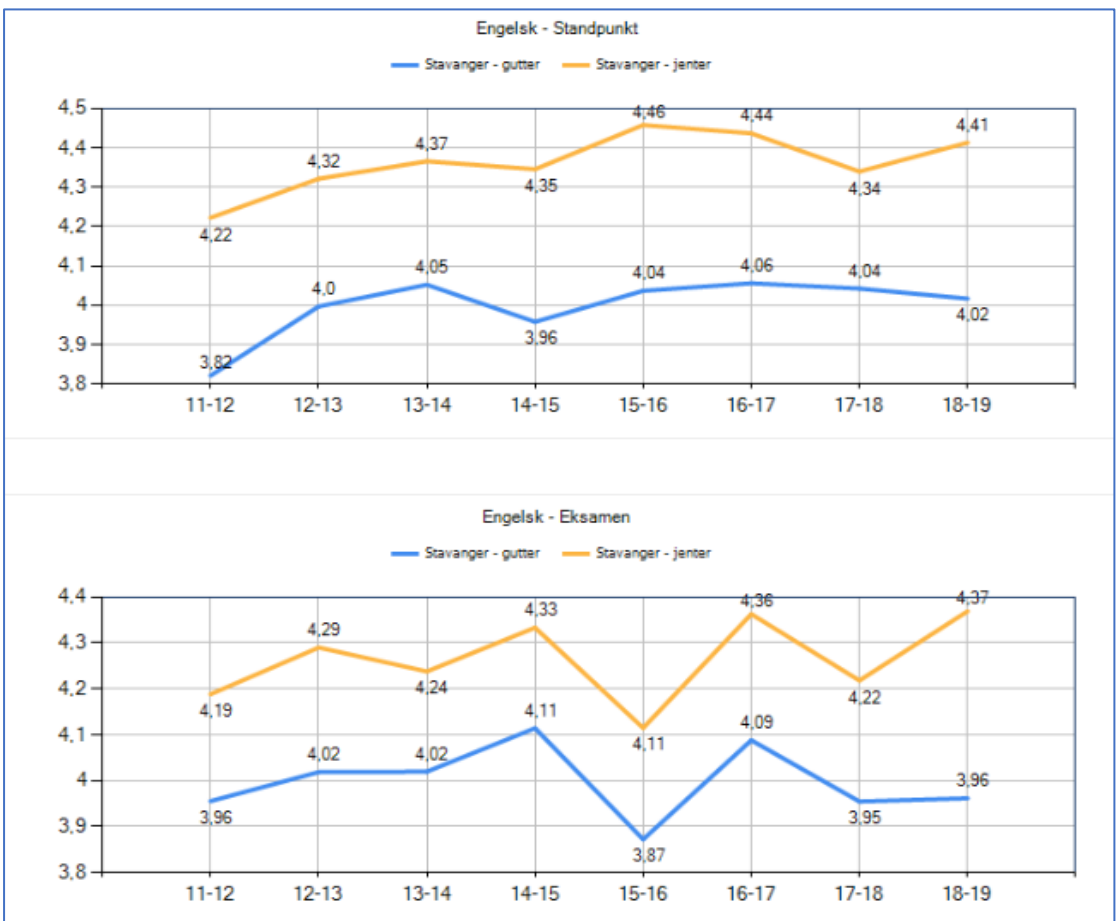

Fig.31 Avgangskarakterer i engelsk skriftlig + muntlig, gutter – jenter, Stavanger kommune

Karakterresultater – storbyer

Figuren under viser gjennomsnittlige standpunkt- og eksamenskarakterer i engelsk skriftlig for fem av storbyene skoleåret 2018-19. Standpunktkarakterene varierer fra 4,1 til 4,3. Med unntak av Bærum ligger eksamensresultatene noe lavere enn de gjennomsnittlige standpunktkarakterene. 30 prosent av 10.klassingene i Stavanger var oppe til eksamen i engelsk skriftlig våren 2019.

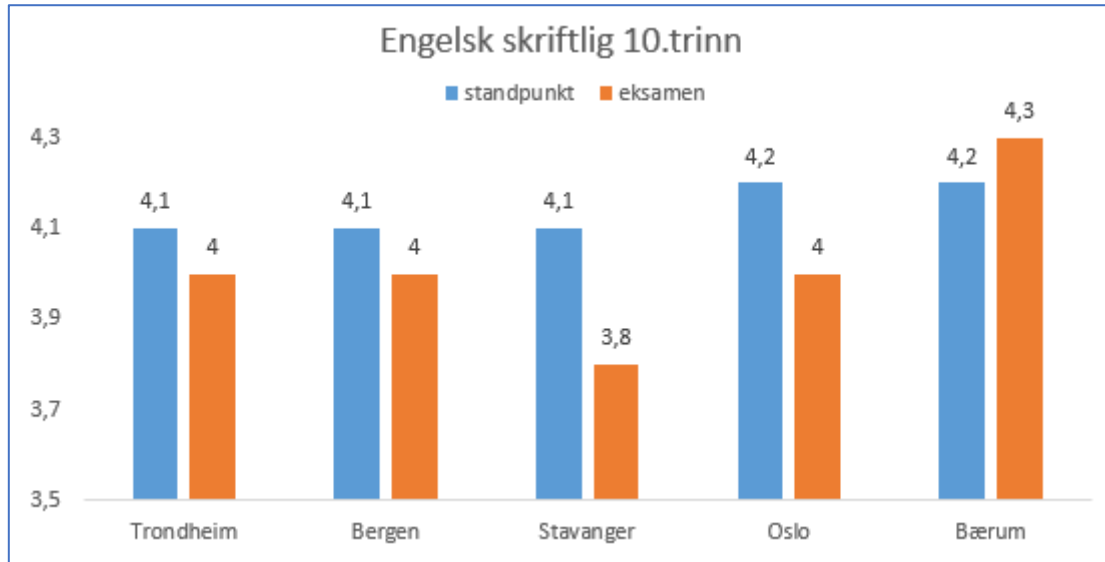

Fig.32 Avgangskarakterer i engelsk skriftlig 2018-19 – utvalg storbyer

2.4.3. Elevenes digitale hverdag

Ved behandlingen av fjorårets kvalitetsmelding fremmet Jan Erik Søndeland (V) følgende tilleggsforslag på vegne av H, FrP, V, KrF, Sp og Pp:

Rådmannen bes inkludere skolens IKT-satsing i de kommende kvalitets- og utviklingsmeldingene.

Fra januar 2019 hadde alle elever fra 1. til 10. trinn i Stavanger hver sin Chromebook. I tillegg har alle ansatte sin egen Chromebook. IKT-satsingen er satt inn i en helhetlig pedagogisk sammenheng. Hovedfokus er rettet mot hvordan læreren kan utnytte tilgjengelig teknologi i undervisningen slik at denne gir merverdi for elevenes læringsutbytte.

Kommunalstyret for oppvekst vedtok i 2017 [Pedagogisk IKT-strategi for stavangerskolen 2017-2020](#). Strategien vektlegger overordnede pedagogiske mål som fremmer utviklingen av elevenes digitale kompetanse. Digital kompetanse vil si å kunne innhente og behandle informasjon, være kreativ og skapende med digitale ressurser, samt å kunne kommunisere og samhandle med andre i digitale omgivelser. Elevene skal lære å bruke digitale ressurser hensiktsmessig og forsvarlig i praktisk oppgaveløsning. Digital kompetanse handler også om å utvikle digital dømmekraft ved å tilegne seg kunnskap om og gode strategier for nettbruk.

Per i dag er det variasjon i hvor langt den enkelte skole er kommet i IKT-satsingen. For å få til en vellykket implementering på skolenivå er det viktig at satsingen er forankret i skolens ledelse. Av den grunn har alle skoleledere deltatt i en serie arbeidsseminarer hvor implementering av teknologi i skolen har vært hovedtema. I rådmannens forslag til ny kvalitetsplan for skole og sfo, som vil bli lagt fram for politisk behandling på et senere tidspunkt, vil digital kompetanse utgjøre ett av tre satsingsområder for skolene i Nye Stavanger.

Som en del av ikt-satsingen er det opprettet en egen ressursgruppe bestående av seks lærere fra forskjellige skoler. Denne ressursgruppen har fungert i 2019 som en forsøksordning, finansiert av kommunale innovasjonsmidler. Ressursgruppen har som mandat å hente ut gevinster av kommunens satsing på IKT i skolen gjennom å finne nye bruksområder for digital teknologi for å oppfylle målene om mer og bedre læring for elevene. Gruppen tester ut ulike læringsressurser og læringsteknologi, tilegner seg spisskompetanse og fungerer som *ledestjerner* og ressurser for alle skolene i Stavanger.

Stavanger kommune har i 2019 inngått en ny rammeavtale på fremvisningsverktøy - digitale skjermer og annet AV-utstyr. I den forbindelse er det innredet egne demonstrasjonsrom på en av barneskolene og ved to ungdomsskoler. Målet med disse rommene er å vise eksempler på *fremtidens klasserom*. Basert på erfaringene fra disse tre demonstrasjonsrommene vil det bli tilbudt ulike «klasseromspakker» i kommunens innkjøpsportal. Tanken er at det skal være enkelt for skolene å velge utstyr som passer til deres behov.

I Norge trådte GDPR, den nye personvernforordningen, i kraft i juli 2018. Dette regelverket har skapt nye utfordringer for IKT-satsingen i Stavanger-skolen. Fremdeles gjenstår en del arbeid før vi har tilfredsstillende rutiner for å kunne ta i bruk nye digitale verktøy og apper.

PRAKSISFORTELLING – ROALDSØY SKOLE

Bruk av IKT i undervisningen

I 2013 gikk startskuddet for Roaldsøy skoles IKT-satsing. Vi kjøpte en iPad til hver av lærerne samtidig som vi ble med på et prøveprosjekt med Stavanger kommune om 1:1 dekning med iPad i to av klassene våre.

Lærerne i de to klassene fikk tett oppfølging og god opplæring i oppstarten. Dette gjorde at de ble godt komfortable med verktøyet og fikk tatt det raskt i bruk i undervisningen. Siden utvidet vi prosjektet kjøpt til resten av elevene våre. Lærerne i de to forsøksklassene var, sammen med IKT-veilederen, våre ressurspersoner i denne fasen. Sammen med skolens ledelse holdt disse interne kurs og satte av mye tid til felles kompetanseheving.

IKT-satsingen ble svært godt mottatt både av elevene, foreldre og lærerne ved skolen. Det nye verktøyet vakte begeistring både hos store og små. Bruk av iPad brakte frem nye og spennende måter å jobbe på. Det ga oss både muligheter og utfordringer vi ikke hadde stått overfor tidligere. Det har imidlertid hele tiden vært viktig for oss å fokusere på pedagogikken bak verktøyet. Maskinene alene vil ikke berike undervisningen - man er avhengig av en god pedagog!

Innføring av iPad på skolen vår har endret måten vi driver den første lese- og skriveopplæringen på i 1. klasse. Vi har nå en balansert tilnærming med STL+ (skrivning til lesing med lyd støtte) som metode. Alle elevene som trenger lese- og skrivestøtte, får dette gjennom Intowords. Elevene produserer flotte digitale bøker med sammensatte tekster fra første skoleår. De regner på ulikt nivå gjennom adaptive læreverktøy. Elevene både lytter til lydbøker og lager sine egne. De produserer egne filmer som de selv har skrevet manus til og laget dreiebok for. Elevene samskriver på felles plattform og deler arbeid med hvem som helst i klassen. De kan vise frem arbeidet sitt med et tastetrykk på smarttavler i ethvert klasserom. Elevene forsøker seg på programmering og koding med enkle verktøy. De har all verdens informasjon tilgjengelig ved pulten sin til enhver tid.

IKT-satsingen på Roaldsøy skole har blitt evaluert i flere kanaler i flere omganger. Vi har fulgt nøye med på læringsresultater i form av kartlegginger og nasjonale prøver. Vi har analysert elev- og foreldreundersøkelser samt en egen kartleggingsprøve av digitale ferdigheter. Vi har gjennomført evalueringer med elevene og lærerne. Hovedfunnene er at vi har jevnt over gode resultater. Pilene peker fortsatt oppover.

Men bak tallene ligger viktigere funn i form av tydelige uttalelser fra elever og lærere: "Elevene er stolte av arbeidet sitt og vil vise det frem", "Forskjellene på jenters og gutters arbeid blir mindre", "Det er mye kjekkere å jobbe på iPad", "Lett å finne informasjon som ikke står i læreboka", "Det er lettere å drive tilpassa opplæring", "Å få iPad var som å få en ekstra lærer i klasserommet" er alle utsagn som bekrefter dette.

Dette gir oss en enorm motivasjon til å arbeide videre og utvikle oss enda mer.

2.4.4. Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbyttet for elever som sluttvurderes med karakterer. Karakterene brukes som kriterium for opptak til videregående skole. Grunnskolepoeng er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakterer, delt på antall karakterer og multiplisert med 10. Hvis det mangler karakterer i mer enn halvparten av fagene, skal det ikke regnes ut poeng for eleven.

Målsetting

I *Kvalitetsplan for skole – God, bedre, best!* 2016-20 er målet for gjennomsnittlig grunnskolepoengsum satt til 42 poeng eller mer.

42 poeng eller mer	Grønn =	over målsetting
40 – 41,9 poeng	Gul =	under målsetting, resultatet er nærmere grønt nivå enn rødt nivå
38 – 39,9 poeng	Oransje =	under målsetting, resultatet er nærmere rødt nivå enn grønt nivå
0 – 37,9 poeng	Rød =	lav resultatoppnåelse

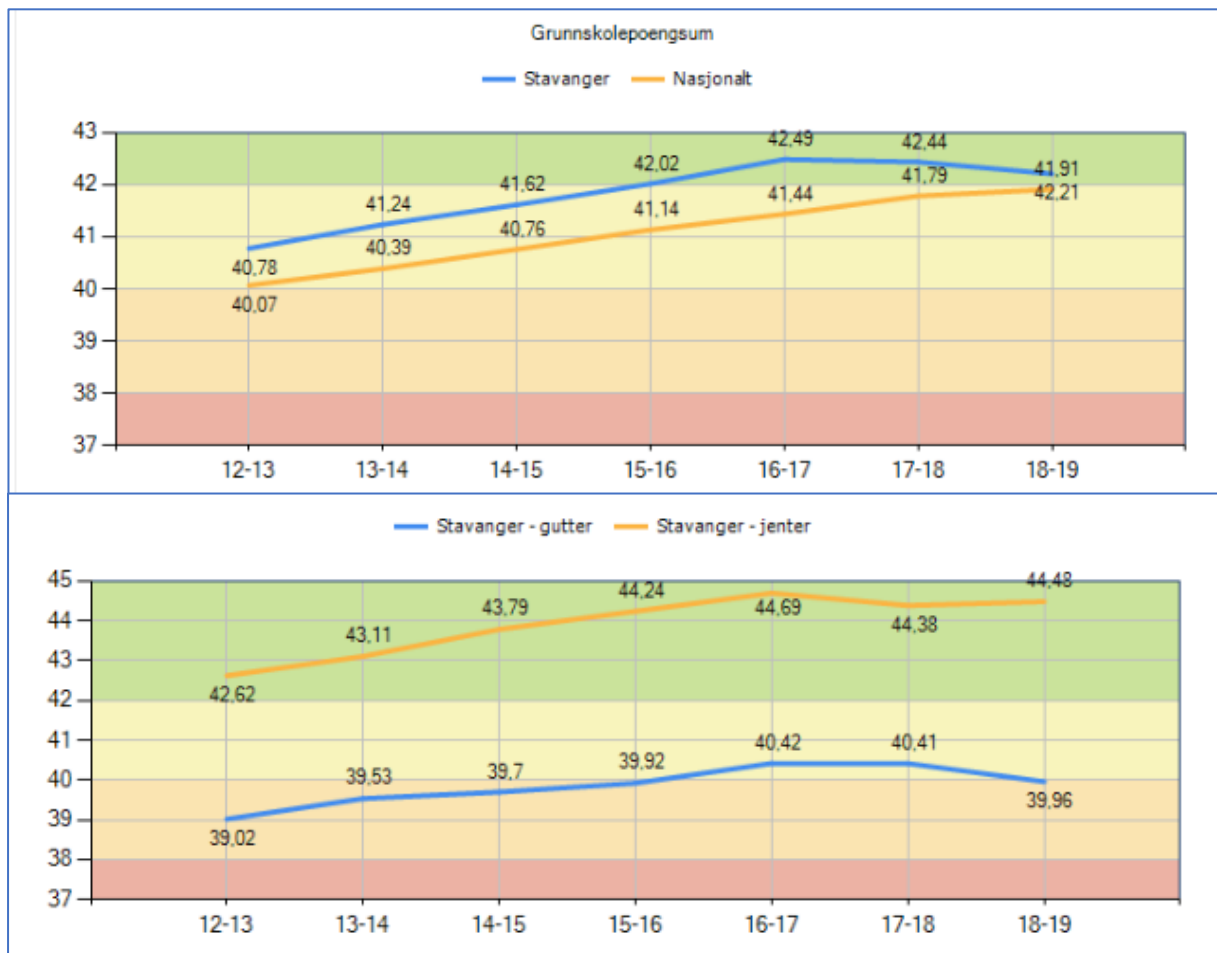

Fig.33 Gjennomsnittlig grunnskolepoengsum

Figur 33 viser 10.trinns grunnskolepoengsum for hvert skoleår fra 2012-13 til 2018-19. Elevenes grunnskolepoeng har økt jevnt i perioden. For Stavangers del har grunnskolepoengsummen hatt en svak nedgang fra skoleåret 2016-17 (42,5 poeng) til skoleåret 2018-19 (42,2 poeng)

Figuren viser også gjennomsnittlig grunnskolepoengsum for gutter og jenter i Stavanger. Jentene oppnår i snitt 4,5 poeng høyere grunnskolepoengsum enn guttene. På landsbasis er forskjellen 4,7 poeng i jentenes favør.

Grunnskolepoeng – storbyer

Stavangers gjennomsnittlige grunnskolepoengsum skoleåret 2018-19 ligger 0,3 poeng høyere enn det nasjonale snittet. Sammenlignet med året før steg gjennomsnittlig grunnskolepoengsum nasjonalt med 0,3 poeng. Mens Stavanger og Bergen hadde en liten nedgang i gjennomsnittlig grunnskolepoengsum, hadde osloskolen en økning på hele 1,3 poeng.

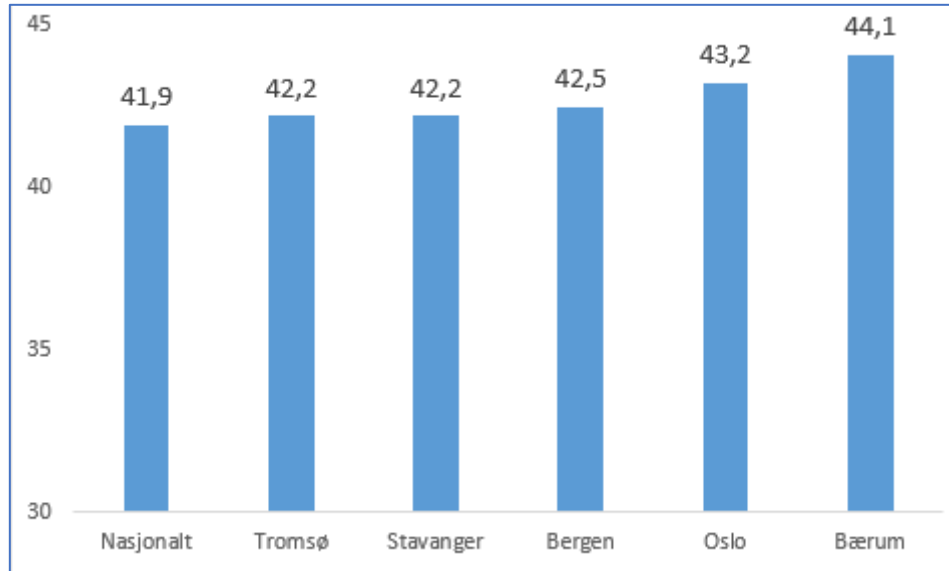

Fig.34 Gjennomsnittlig grunnskolepoengsum skoleåret 2017-18, utvalg storbyer

2.4.5. Vurdering - elevenes læringsresultater

- Elevene i Stavanger oppnår jevnt over gode resultater på de nasjonale prøvene. Resultatene ligger over gjennomsnittet nasjonalt både på 5., 8. og 9. trinn.
- Jenter oppnår bedre resultater på de nasjonale leseprøvene enn gutter, mens gutter presterer bedre enn jenter på de nasjonale prøvene i regning og engelsk lesing. Likevel får jenter bedre karakterresultater i fagene engelsk og i matematikk.
- Jenter oppnår 4 poeng høyere grunnskolepoengsum enn gutter.
- Forskjellen i grunnskolepoeng knyttet til sosial bakgrunn kan utgjøre så mye som 12 grunnskolepoeng.

Gode grunnleggende ferdigheter er viktig både i utdanningssammenheng, i arbeid og på fritid. Resultatene fra de nasjonale prøvene gjennom flere år viser at elevene i Stavanger har gode grunnleggende ferdigheter i lesing, regning. Skoler med lav resultatoppnåelse over tid, blir følges opp av administrasjonen med tilbud om støtte og veiledning.

Stavangerelvenes gjennomsnittlige grunnskolepoengsum har siden 2012-13 økt jevnt fram til våren 2017. De to siste skoleårene har det vært en svak nedgang tilsvarende 0,3 karakterpoeng.

Stavangers høye grunnskolepoengsum betyr at de fleste elever oppnår gode karakterer og har gode ferdigheter og fagkunnskaper. Jenter har i snitt en grunnskolepoengsum som ligger 4,5 poeng høyere enn guttenes. Figur 33 viser at den nominelle kjønnsforskjellen i grunnskolepoeng har vært noenlunde lik over en lang periode.

Når det gjelder kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner, skriver Stoltenbergutvalget at tall helt tilbake til 1914, for en rekke land, viser at jenter i hele perioden har fått bedre skolekarakterer enn gutter i grunnskolen, særlig i språkfagene. I rapporten sies det at man fremdeles ikke er sikre på årsakene til kjønnsforskjellene. Dette fordi kunnskapsgrunnlaget er for svakt. Utvalget skriver at forskning likevel tyder på at «gutter og jenter har ulike interesser, motivasjon og preferanser for konkurranse og at gutter og jenter blir behandlet og vurdert ulikt av foreldre, lærere og medelever.

Kunnskapsgrunnlaget tyder også på at jenter har sterkere økonomiske insentiver til å ta høyere utdanning enn gutter».

Mens forskjellen mellom gutters og jenters gjennomsnittlige karakterresultater utgjør 4 grunnskolepoeng, viser det seg at forskjeller i foreldres utdanningsnivå medfører langt større ulikheter. Kjønnforskjeller i elevenes læringsresultater er tilnærmet lik uansett foreldres utdanningsnivå. Jo høyere utdanning foreldre har, jo høyere grunnskolepoengsum oppnår elevene. Men forskjellen mellom gutter og jenter er likevel tilnærmet lik uavhengig av foreldres utdanningsnivå. Svakest ut kommer gutter som har foreldre med lav utdanning. Det vil derfor være viktig å iverksette tiltak som kommer disse elevene til gode. Barn av foreldre med grunnskole som høyeste utdanning, har i gjennomsnitt 12 grunnskolepoeng mindre enn barn av høyt utdannede foreldre. En forskjell på 12 grunnskolepoeng tilsvarer 3 års skolegang.

Stoltenbergutvalget presiserer at utvalgets forslag til tiltak skal omfatte både gutter og jenter. Tiltakene skal gjøre gutten bedre, de skal ikke gjøre jentene dårligere. Videre skal tiltakene bidra til å redusere sosioøkonomiske forskjeller.

Når man hever kvaliteten på undervisningen vil både gutter og jenter bli bedre. Men oftest opprettholdes kjønnforskjellene, og gjerne slik at jentene bli endra bedre i forhold til guttene enn tidligere. I Stavanger ser vi dette på grunnskolepoengene for jenter og gutter. Selv om elevenes grunnskolepoengsum har hatt en jevn økning de siste ti årene, er kjønnforskjellen relativ stabil.

Blant de tiltakene Stoltenbergutvalget anbefaler er:

- Fagfornyelsen bør legge til grunn som prinsipp at læreplanverket gir elevene anledning til å reflektere over kjønnsroller, kjønnsmangfold og kjønnsstereotypiske forventninger.
- Kartlegge og evaluere hvordan regelverket for og lærernes praktisering av undervisvurdering på ungdomstrinnet påvirker gutters og jenters skolemotivasjon, arbeidsinnsats og skoleprestasjoner.
- Innføre poengberegning av standpunkt- og eksamenskarakterer på vitnemålet fra grunnskolen og videregående opplæring etter fagenes timetall.

newton

TINE

2.5. Overgangen fra grunnskole til VGO

Det er en uttalt målsetting at alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring. Vitnemål/fagbrev skal sikre dem videre studier eller deltakelse i arbeidslivet.

Figur 35 viser prosentandel elever i Stavanger og nasjonalt som startet opp i videregående opplæring (VGO) samme år som avsluttet ungdomsskole. 97,3 prosent av stavangerelevene startet høsten 2018 opp i videregående opplæring. Prosentandelen nasjonalt var 98.

Det er liten forskjell mellom andel gutter og jenter som begynner i videregående opplæring. Høsten 2018 startet 96,9 prosent av guttene og 97,7 prosent av jentene opp i videregående opplæring samme år som avsluttet ungdomsskole.

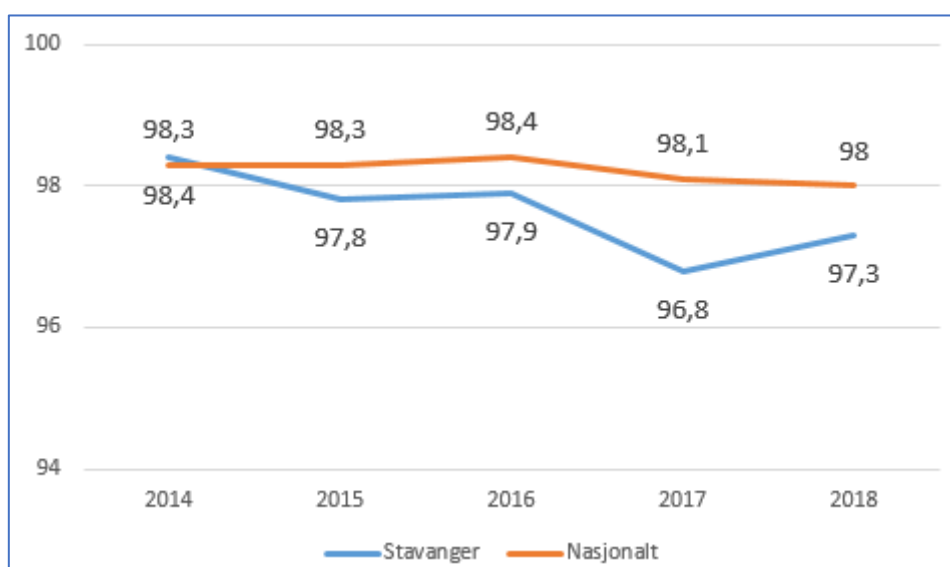

Fig.35 Andel elever som startet i VGO samme år som avsluttet ungdomsskole, Stavanger og nasjonalt

Like viktig som å øke andelen elever som begynner på VGO, er det å få flest mulig elever til å fullføre videregående opplæring.

Figur 36 på neste side viser prosentandel elever som har fullført og bestått Vg1 over en periode på fem år. 86,3 prosent av stavangerelevene som gikk ut av 10.klasse skoleåret 2017-18, har fullført og bestått Vg1. 89 prosent av jentene fullførte og bestod Vg1, mens tilsvarende tall for guttene var 84 prosent.

Flesteparten av de resterende elevene går fortsatt i videregående skole, men har strøket i et eller flere fag og må avlegge ny eksamen i dette/disse fagene. Prosentandelen elever som har fullført og bestått Vg1, vil derfor øke ved kommende publiseringer.

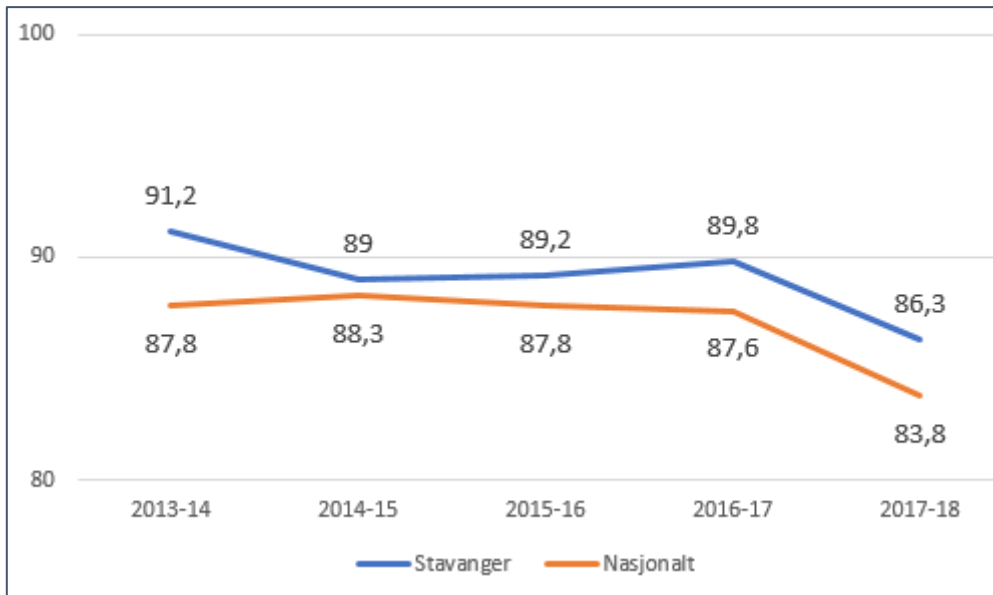

Fig.37 Andel elever som har fullført og bestått VG1

Andel elever i VGO – storbyer

Figur 38 viser prosentandelen elever som begynte i VGO samme år som de avsluttet ungdomsskolen (skoleåret 2018-19) for et utvalg storbyer. Andelen varierte fra 96,5 prosent i Oslo til 98,7 prosent i Bergen.

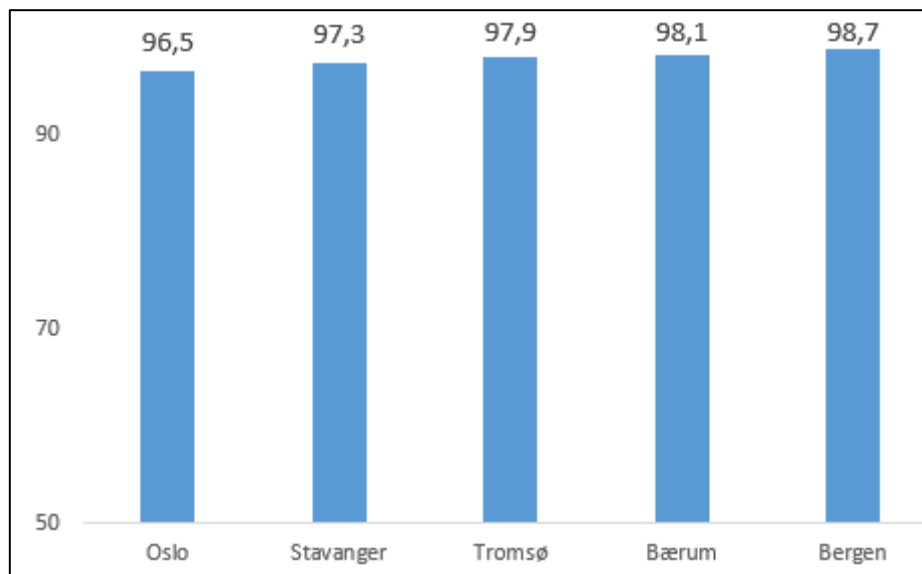

Fig.38 Andel elever i VGO samme år som avsluttet grunnskole, utvalg storbyer 2018

2.5.1. Vurdering - overgang til VGO

- 97 prosent av stavangerelevene som avsluttet grunnskolen våren 2018, fortsatte i videregående opplæring.
- 30 elever gis et ekstra grunnskoleår
- 87 prosent av de elevene som gikk ut av 10. klasse våren 2017, har fullført og bestått Vg1.

Tall fra *Skoleporten* viser at i overkant av 97 prosent av elevene i Stavanger begynner i VGO samme år som de avslutter grunnskolen. Det er ulike årsaker til at elever ikke begynner i VGO. Flytting, oppstart i arbeid eller sykdom er kjente årsaker til at noen elever ikke begynner.

Noen flerspråklige elever tar imot tilbud om et ekstra år med grunnskoleopplæring før de begynner i VGO. Legges disse elevene til antall elever som startet i videregående skole rett etter grunnskolen, vil prosentandelen som har et skoletilbud etter avsluttet 10.klasse, øke til rundt 99 prosent.

Forebygging og tidlig innsats står fortsatt sentralt i Stavanger kommunes arbeid for å sikre at flere elever gjennomfører videregående opplæring. Stavanger kommune fortsetter driftsmodellen Glidelåsen i samarbeid med Rogaland fylkeskommune. Her får elever tett oppfølging i overgangen fra ungdomsskole til videregående skole.

I tillegg samarbeider kommunen med fylkeskommunen om såkalte kombinasjonsklasser for flerspråklige elever. Tilbudet gis ved Godalen videregående skole med bidrag av lærerkrefter fra Johannes læringssenter. I kombinasjonsklassene får elever som trenger mer grunnskoleopplæring, undervisning på grunnskolenivå samtidig som de starter i videregående opplæring.

Overganger mellom utdanningsløp kan være en fin mulighet for miljøskifte og fornyet motivasjon for arbeidsinnsats. Likevel påvirker elevenes tidligere prestasjoner og karakterresultater videre muligheter. Stoltenbergutvalget påpeker i sin rapport som ble lagt fram våren 2019 at gutter er særlig utsatt ved overganger, fordi flere gutter har lave grunnskolepoeng. Det er en sterk sammenheng mellom lave grunnskolepoeng og sannsynligheten for å fullføre videregående skole.

Utvalget har anbefalt en rekke tiltak, blant annet:

- utvikle og effektevaluere tilbud om et utforskende skoleår etter grunnskolen.
- åpne for at elever kan tas opp i videregående opplæring på kombinasjon av egnethet og grunnskolepoeng, kombinasjoner av grunnskolepoeng og enkeltkarakterer eller opptaksprøve og intervju på flere utdanningsprogrammer.
- utrede en nedre karaktergrense for opptak til studiespesialisering
- Innføre lovfestet rett til læreplass for alle elever som fullfører Vg2 yrkesfag

3. System for kvalitetsvurdering og skoleutvikling

Forskrift til opplæringsloven forplikter den enkelte skole til jevnlig å vurdere i hvilken grad elevenes opplæringstilbud medvirker til å nå de målsettingene som er fastsatt i læreplanverket. Skoleeier har ansvar for å påse at den skolebaserte vurderingen blir gjennomført i samsvar med forskriften. Dette innebærer blant annet at skoleeier skal ha systemer for innhenting av opplysninger som trengs for å vurdere tilstanden og utviklingen innenfor opplæringen.

Begrepet kvalitet har ulike dimensjoner. Stavanger kommune legger vekt på at kvalitetsbegrepet både omhandler elevresultater som karakterer og nasjonale prøveresultater, samt elevenes og foreldrenes subjektive opplevelser av skolen og opplæringstilbudet.

Skolens forskjellighet gjør at skolene i Stavanger velger ulike innfallsvinkler i utviklingen av læringsmiljøet. Læringsmiljøet defineres i denne sammenheng som hele skolens virksomhet. Samtidig er alle skolene forpliktet på å følge opp satsingene i kvalitetsplanen.

Til hjelp for skolene i den stadig pågående prosessen med å utvikle og forbedre eksisterende praksis, gjennomføres det årlig nasjonale prøver, kartlegginger og elev- og foreldreundersøkelser. Resultatene skal brukes både til oppfølging av enkeltelever, men danner samtidig grunnlag for utvikling av skolen som *en lærende organisasjon*. Dette innebærer ikke nødvendigvis at skolen skal tilegne seg mer kunnskap, men at de ansatte på den enkelte skole i større grad nyttiggjør seg den kunnskapen som allerede finnes, som grunnlag for en bedre opplæring for den enkelte elev.

3.1. Kvalitetsvurdering og skoleutvikling i Stavangerskolen

Systemet for kvalitetsvurdering og skoleutvikling av Stavangerskolen bygger på:

Ståstedsanalysen

Ståstedsanalysen er et nettbasert verktøy og et hjelpemiddel for skolebasert vurdering. Gjennom gode refleksjonsprosesser blant skolens lærere, skal den skal hjelpe skolens ledelse til å se styrker og utfordringer og prioritere skolens utviklingsområder. Samtidig skal arbeidet med analysen føre til profesjonsutvikling for skolens ansatte. Dette krever at de ansatte er involvert i alle fasene i arbeidet. Rektor har ansvar for å legge til rette for prosessen og for å involvere skoleeier. Vurderingsprosessen og det videre utviklingsarbeidet har som mål å føre til økt læringsutbytte og bedre læringsmiljø for skolens elever.

Stavanger kommune har også utviklet en tilpasset Ståstedsanalyse for skoler med særskilte tilrettelagte opplæringstilbud.

Dialogmøtet

Dialogmøtet er en samtale mellom skole og skoleeier. Samtalen tar utgangspunkt i synspunkt og prioriteringer som har fremkommet i forbindelse med skolens arbeid med Ståstedsanalysen.

Fra skolen deltar til vanlig skolens ledelse, representanter for de ansatte, foreldrerepresentant(er) og gjerne elevrepresentanter. Skolesjefen stiller med to representanter. PPT inviteres også til å delta på disse møtene. Et mål med dialogmøtet er at *Oppvekst og utdanning* skal få et bedre innblikk i skolens hverdag og praksis, samt at skolen får bekreftelse og støtte på «god praksis» samtidig som eksisterende praksis utfordres.

Avtale om oppfølging

I etterkant av hvert dialogmøte lages det en kort, skriftlig avtale om oppfølging innenfor de områder skolen ønsker å videreutvikle. Avtalen legges fram for skolens driftsstyre.

Stavanger kommune har utarbeidet en plan for gjennomføring av Ståstedsanalysen. Hver skole gjennomfører Ståstedsanalysen hvert tredje år. Skolen bruker de mellomliggende årene til å følge opp de utviklingsområder som fremkommer i *Avtale om oppfølging*.

Skolesjefens ledersamtale

Den enkelte skoles *Avtale om oppfølging* følges opp i skolesjefens ledersamtale med den enkelte rektor.

3.2. Årlig tilstandsrapport

Det er fastsatt i opplæringsloven at skoleeiere plikter å utarbeide en årlig rapport om tilstanden i opplæringen. Rapporten, som i Stavanger kalles kvalitets- og utviklingsmeldingen, skal omhandle læringsresultater, frafall og læringsmiljø. Den årlige rapporten skal danne utgangspunktet for en drøfting om kvalitet i grunnopplæringen i bystyret/kommunestyret.

Kvalitets- og utviklingsmeldingen er et sentralt element i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet. Regjeringen har fastsatt mål knyttet til læringsresultater, frafall og læringsmiljø som grunnlag for å vurdere kvaliteten i grunnopplæringen.

3.3. Skolenes tiltaksplaner

Rådmannen forventer at rektorene ved alle skolene har et lokalt tilpasset system for kvalitetsvurdering. Systemet skal inneholde prosedyrer for gjennomføring av foreldre- og elevundersøkelser, kartlegginger, nasjonale prøver m.m. Videre, hvem som har ansvar for gjennomføring og oppfølging, og hvem som skal involveres i drøfting av resultater.

For innhenting av nødvendige data for å kunne vurdere resultater og utvikling over tid, har skolene i Stavanger ulike nettbaserte verktøy til rådighet. Noen av disse programmene er primært utformet som analyseverktøy for skolelederne, mens nettportaler som *Skoleporten* og *Statistikkportalen* tilgjengelige for foreldre, folkevalgte og andre med interesse for skole og utdanning.

3.4. Resultatmålsettinger i kvalitetsplanen

Et siktemål med kvalitetsplanen er at grunnskolene i Stavanger, over tid, skal videreutvikle sin praksis og forbedre skolens resultater innenfor hvert av de vedtatte utviklingsområdene.

Kunnskapsdepartementet har satt følgende mål for grunnskoleområdet:

*Alle har et godt og inkluderende læringsmiljø
Barn og unge som har behov for det, får hjelp tidlig slik at alle får utviklet sitt potensial
De ansatte i kunnskapssektoren har høy kompetanse
Alle lykkes i opplæringen og utdanningen*

Departementet forventer at målsettingene skal danne grunnlag for prioritering av faglige mål og temaområder, og for utvikling av nye tiltak og virkemidler. Stavanger kommunes visjon og satsingsområdene i kvalitetsplanen er i samsvar med Kunnskapsdepartementets mål for sektoren.

I tabellen under presenteres resultatmålsettingene i *Kvalitetsplan for skole – God, bedre, best! 2016-2020*. Høyre kolonne viser gjennomsnittlige resultater for Stavanger samlet ved siste måling. Målsettingene bygger på Læringslabens grenseverdier slik disse fremkommer i Insight⁶.

I tillegg til bruk av kvantitative data blir skolene årlig bedt om å gjennomføre en egen vurdering av hvert av utviklingsområdene. Til dette formålet har administrasjonen utformet et eget skjema. Samlet sett gir dette et grunnlag for skoleinterne drøftinger om skolens praksis og videre satsing på den enkelte skole.

Område	Kilde	Indikator	Målsettinger	Resultater
Medborgerkompetanse og sosialt medansvar	Elevundersøkelsen Skala 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.	Trivsel 7./10.trinn	4,1 - 5,0	4,4 4,2
		Mobbing blant elever 7. / 10.trinn	5,0	4,8 4,8
		Elevdemokrati og medvirkning 7./10.	3,6 - 5,0	3,9 3,4
	Foreldreundersøkelsen Skala 1-5. Høy verdi betyr positivt resultat.	Trygt miljø	4,6 - 5,0	4,4
		Foreldreaktivitet	3,9 - 5,0	4,3
Lese- og skrivekompetanse	Nasjonale leseprøver Skala 1-100. Høy verdi betyr positivt resultat.	5.trinn	52,5 eller bedre	51,1
		8.trinn		51,3
		9.trinn	56 eller bedre	54,9
	Avgangskarakterer	Grunnskolepoeng	42,0 eller bedre	42,2
Matematisk kompetanse	Nasjonale regneprøver	5.trinn	52,5 eller bedre	50,5
		8.trinn		51,6
		9.trinn	56 eller bedre	54,9
	Avgangskarakter, standpunkt Skala 1-6.	Matematikk	3,9 eller bedre	3,8

⁶ [Insight er et digitalt verktøy for kvalitetsvurdering](#)

4. Konklusjon og utfordringer

Den årlige kvalitets- og utviklingsmeldingen for Stavanger er kanskje et av de viktigste dokumentene for politikere, foreldre og ansatte i skolen når vi skal si noe om hvordan tilstanden er. Meldingen legges frem for behandling i bystyret hver høst. Meldingen er i tillegg et utgangspunkt for å drøfte videre utviklingsområder og prioriteringer. Her kan vi lese om elever som trives, og som får gode læringsresultater. Dette fremgår av oversikten over læringsresultater på nasjonale prøver, elevundersøkelse, foreldreundersøkelse, grunnskolepoeng og gjennomføring av videregående skole.

Stavanger har skoler som hvert år i storbysammenheng ligger i toppsjiktet i læring og trivsel. Vi har flinke lærere og skoleledere. Barna i våre skoler har foreldre med høyere utdanning og inntekt enn det som er vanlig i Norge. Foreldrene i Stavanger følger opp barna sine og skolene de går på. Vi vet at disse faktorene er blant de viktigste for elevene. Samtidig vet vi at det er store forskjeller mellom barna som går i skolene våre, og det er vårt mål at skolen skal bety spesielt mye for barn med utfordringer. [Utdanningsdirektoratets skolebidragsindikatorer](#) viser at skolene i Stavanger klarer å gjøre et bidrag for disse elevene. Tallene for perioden 2014 til 2018 viser at Stavanger og Bærum er de eneste kommunene som det hvert år blir stilt høyere krav til, og som hvert år leverer bedre resultater for både barne- og ungdomsskolen.

Selv om skolene i Stavanger har holdt et høyt nivå over flere år, er det grunn til å stille spørsmål ved hvilke utfordringer vi må håndtere for å øke kvaliteten. Den viktigste ressursen for læring og trivsel er at de ansatte på skolene har høy nok, og riktig kompetanse. Rådmannen vurderer derfor at arbeidet med å fremstå som en god arbeidsgiver, og kunne tiltrekke seg etterspurt kompetanse i arbeidsmarkedet, fortsatt må ha høy prioritet. Normen for lærertetthet, som ble innført fra og med skoleåret 2018/2019, og ytterligere innskjerpet skoleåret 2019/2020, forsterker konkurransen om lærere mellom kommunene.

I forbindelse med ungdomsundersøkelsen 2019 melder ungdomsskoleelever i Stavanger om økende grad av ensomhet og psykiske vansker. Dette er utfordringer som utvikler seg over flere år, og må derfor møtes på en god måte gjennom hele grunnskoleløpet. Selv om skolen er viktig for alle elever, spiller skolen en spesielt stor rolle for elever med slike utfordringer. Jobben som hver enkelt ansatt gjør i relasjonen med den enkelte elev, og hvordan skolen klarer å samhandle med både foreldre og det øvrige faglige støtteapparatet i kommunen, er av stor betydning.

Selv om de gjennomsnittlige resultatene for stavangerskolene holder et jevnt høyt nivå, er det synlige forskjeller mellom skolene i både læringsresultater, trivsel og i hvor stor grad elever blir ivaretatt innen den ordinære opplæringen. Forskjellene blir enda mer markerte på klassenivå innen den enkelte skole. Av denne grunn er det viktig at de ansatte på skolene videreutvikler en profesjonell samarbeidskultur der man tar et felles ansvar for elevene. Det er ledelsens ansvar å legge til rette for dette. Skolene i Stavanger er for tiden i gang med den største regionale ordningen for kompetanseutvikling noensinne, der skolene i Midt-Rogaland samarbeider med hverandre og med UiS om skolebasert kompetanseutvikling innen dette området. Rådmannen har også stor tro på at det pågående arbeidet med implementering av nye læreplaner – Fagfornyelsen – vil være et viktig forbedringstiltak.

Med dette er den siste kvalitets- og utviklingsmeldingen for bykommunen Stavanger kommet til en ende. Fremover venter Nye Stavanger, en kommune som er større i både utstrekning og mangfold. Det er i denne kommunen vi sammen skal møte både utfordringer og muligheter i arbeidet med å gjøre våre barn og unge forberedt til det livet som en gang venter dem i fremtiden, og hjelpe dem til å forstå den tiden de lever i nå. Det arbeidet er vi klar til å ta fatt på.

STAVANGER KOMMUNE